ޔައުމިއްޔާ ނަންބަރު: 9/3/2026

ރައްޔިތުންގެ މަޖިލިސް

ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުގެ ޔައުމިއްޔާ

2026 ވަނަ އަހަރުގެ ތިންވަނަ ދައުރުގެ 9 ވަނަ ޖަލްސާ

١٥ جُمَادَى الْأُوْلَى ١٤٤٨

26 އޮކްޓޯބަރު 2026

(ހޯމަ ދުވަސް)

ޖަލްސާ ފެށުނު ގަޑި: 9:03

ޖަލްސާ ނިމުނު ގަޑި: 12:05

(ރިޔާސަތުގައި އިންނެވީ؛ މަޖިލީހުގެ ރައީސް އަބްދުއްރަޙީމް އަބްދުﷲ)

2026 ވަނަ އަހަރުގެ ތިންވަނަ ދައުރުގެ 9 ވަނަ ޖަލްސާ
26 އޮކްޓޫބަރު 2026 (ހޯމަ ދުވަސް)

---

1. ހަމްދު ސަލަވާތް

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:

بسم الله الرّحمن الرّحيم، الحمد لله والصّلاة والسّلام على رسول الله وعلى آله وصحبه ومن والاه. މަޖިލިސް ފުރުނީ.

2. ޖަލްސާގެ ހާޒިރީ އިއްވުން

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:

މިއަދަކީ 26 އޮކްޓޫބަރު 2026 ވީ ހޯމަ ދުވަސް. 1448 ވަނަ އަހަރުގެ ޖުމާދަލްއޫލާ މަހުން 15 ވަނަ ދުވަސް. މިއީ ހެއި ނަހަމުން 9 ވަނަ ދުވަސް. އަޅުގަނޑުމެން އިރިނދު މި ތިބީ 2026 ވަނަ އަހަރުގެ 3 ވަނަ ދައުރުގެ 9 ވަނަ ޖަލްސާގައި. މި ވަގުތު ޖަލްސާއަށް ހާޒިރުވެވަޑައިގެން ތިއްބެވީ 37 އިއްޒަތްތެރި މެންބަރުން. ސަލާމުގައި ތިއްބެވީ 3 އިއްޒަތްތެރި މެންބަރުން. ރަސްމީ ދަތުރުތަކުގައި 1 އިއްޒަތްތެރި މެންބަރުން.

3. ދުވަހުގެ އެޖެންޑާ އިއްވާނުކުރުން

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:

3.1- އެޖެންޑާ އިއްވާނުކުރުން. އޖ/9/3/2026.

4. ރިޔާސަތުން އަންގާ އެންގުން

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:

ރިޔާސަތުން އަންގާ އެންގުން.

4.1- ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުގެ ގަވާއިދުގެ 174 ވަނަ މާއްދާގެ ދަށުން ކޮމިޓީތަކުން ފޮނުވާ ސުންގަޑި އިއުލާނުކުރުން. ހާރިޖީ ގުޅުންތަކުގެ ކޮމިޓީ؛ ޑިޕްލޮމެޓިކް މިޝަންތަކާއި، ކޮންސިއުލަރ ޕޯސްޓްތަކާއި، ބައިނަލްއަޤުވާމީ ޖަމްޢިއްޔާތަކުގެ އިމްތިޔާޒުތަކާ ބެހޭ ބިލު، 20 ނޮވެންބަރު 2026. އެންވަޔަރަންމަންޓް އެންޑް ކްލައިމެޓް ޗޭންޖް ކޮމިޓީ؛ މާލެ ފިޔަވައި އެހެން ސަރަހައްދުތަކުގައި ހަރަކާތްތެރިވާ ކުދި އަދި މެދުފަންތީގެ ވިޔަފާރިތަކުން ބޭނުންކުރާ ކަރަންޓާއި، ފެނުގެ ޚިދުމަތަށް ބޮޑު އަގެއް ދައްކަންޖެހިފައިވުމުން މިކަމާ ގުޅޭ ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުގެ މެންބަރުން ދެކެވަޑައިގަންނަވާ ގޮތެއް ދެނެގަތުމަށް ބަލައި ހުށަހަޅާ ގަރާރު، 30 ނޮވެންބަރު 2026. ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުގެ ގަވާއިދުގެ 192 ވަނަ މާއްދާގެ ދަށުން ކެންދޫ ދާއިރާގެ ޢިއްޒަތްތެރި މެންބަރު މުޙައްމަދު ރަޝީދު ހުށަހަޅުއްވާފައިވާ ކުއްލި މައްސަލައެއް ވަނީ ލިބިފައި. ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުގެ ގަވާއިދުގެ 197 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ)ގައި ކުއްލި މައްސަލައާ [illegible] [illegible] މަޖިލީހުގައި [illegible] މައްސަލައާ ގުޅިގެން [illegible] [illegible] ހުށަހަޅުއްވާފައިވާ [illegible] ނަގާނެ ކަމަށް ބަޔާންކޮށްފައިވެއެވެ. އެހެންނަމަވެސް، ޢިއްޒަތްތެރި މެންބަރު ހުށަހަޅުއްވާފައިވާ މައްސަލައިގައި ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުގެ ގަވާއިދުގެ 192 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ)ގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ މިންގަނޑު [illegible] ފުރިހަމަވާކަމެއް ނުފެންނާތީ އެ މައްސަލަ ކުއްލި މައްސަލައެއްގެ ގޮތުގައި މަސައްކަތުގެ ތާވަލުގައި ހިމެނުމަކީ ނޫން ކަމުގައި ދަންނަވަން.

5. މަޖިލީހަށް ހުށަހެޅިފައިވާ ބިލު

ރިޔާސަތުން ފާޅުކުރުން:

މަޖިލީހަށް ހުށަހެޅިފައިވާ ބިލު.

5.1- ސަރުކާރުގެ ފަރާތުން [illegible] ދާއިރާގެ ޢިއްޒަތްތެރި މެންބަރު ޑރ. އަނާރާ ނަޢީމް ހުށަހަޅުއްވާފައިވާ ބިލުގެ ފުރަތަމަ ކިޔުން އިއްވުން. ގާނޫނު ނަންބަރު 24/2020 ([illegible] ގާނޫނު)އަށް އިސްލާހު ގެނައުމުގެ ބިލު.

6. އިބްތިދާއީ ބަހުސް

ރިޔާސަތުން ފާޅުކުރުން:

އިބްތިދާއީ ބަހުސް.

6.1- ސަރުކާރުގެ ފަރާތުން [illegible] ދާއިރާގެ ޢިއްޒަތްތެރި މެންބަރު އިބްރާހީމް [illegible] ހުށަހަޅުއްވާފައިވާ ގާނޫނު ނަންބަރު 10/2011 (މުދަލާއި ހިދުމަތުގެ އަގުން ޓެކްސް ނެގުމުގެ ގާނޫނު)އަށް އިސްލާހު ގެނައުމުގެ ބިލު. މި ބިލުގެ ފުރަތަމަ

ކިޔުން އިއްވާފައިވަނީ 20 ނޮވެމްބަރު 2026ގައި ބޭއްވުނު 2026 ވަނަ އަހަރުގެ 3 ވަނަ ދައުރުގެ 7 ވަނަ ޖަލްސާގައި. ބިލު ހުށަހެޅުމަށާއި، ޖަވާބުދާރީވުމަށާއި، ފަހުބަސް ވިދާޅުވުމަށް ޖުމުލަ 15 މިނެޓުގެ ފުރުސަތެއް އިއްޒަތްތެރި މެންބަރަކަށް ލިބިވަޑައިގެންނަވާނެ. ބިލުގެ އިބްތިދާއީ ބަހުސް ހިނގަމުންދާ އިރު އެ 15 މިނެޓު އެކުގައި ނުވަތަ ބައިބަޔަށް ބައްސަވާލައްވައިގެން ބޭނުންކުރެއްވުމުގެ އިޚްތިޔާރު އިއްޒަތްތެރި މެންބަރަކަށް ލިބިވަޑައިގެންނެވޭނެ. ބިލު ހުށަހެޅުމަށް އިއްޒަތްތެރި މެންބަރަކަށް ފުރުސަތު އަރުވަމުން.

ކޮލަމާފުށި ދާއިރާގެ މެންބަރު އިބްރާހީމް ދީދީ ވާހަކަދެއްކެވުން:

بسم الله الرحمن الرحيم. ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް. ގާނޫނު ނަންބަރު 10/2011 (މުދަލާއި ޚިދުމަތުގެ އަގުން ޓެކްސް ނެގުމުގެ ގާނޫނު). ސަރުކާރުން މި ބިލު ހުށަހެޅުއްވީ ޓޫރިޒަމް ދާއިރާގެ މުދަލާއި ޚިދުމަތުގެ ތެރޭގައި ހިމެނިގެން ދިވެހިރާއްޖޭގެ ވިޔަފާރީގެ ދާއިމީ ތަނެއް ނެތް ފަރާތްތަކުން ފޯރުކޮށްދޭ ޑިޖިޓަލް ޓޫރިޒަމް ޚިދުމަތްތަކަށާއި އެފަދަ ޚިދުމަތްތަކާ ގުޅޭގޮތުން ޕްލެޓްފޯމްތަކުން ނަގާ ފީއަށް ބަލައިގެން 1 ނޮވެމްބަރު 2026 އިން ފެށިގެން ނަގަމުން އަދި ޖީ.އެސް.ޓީ ނަގަން ހުށަހެޅުމަކީ ގަސްތުކުރައްވައި، ޖީ.އެސް.ޓީ ދައްކަން އެއްބަސްވެފައިވާ ބަޔަކަށް ހިނގާ ފަރާތްތަކާ މެދު މިއާއިން އެކަން ފިޔަވަޅުތަކެއް ހަރުދަނާކުރުމަށް ބަދަލު، ގާނޫނު ނަންބަރު 10/2011 (މުދަލާއި ޚިދުމަތުގެ އަގުން ޓެކްސް ނެގުމުގެ ގާނޫނު)އަށް ގެންނަންޖެހޭ އިސްލާހުތަކެއް ގެނައުން. އިއްޒަތްތެރި ރައީސް؛ މި ބިލުގެ މަޤްސަދަކީ ޓެކްސް ދައްކަމުން އައިސްފައިވާ ހިސާބާ ނަގާއިރު މުޢާމަލާތްކުރާ ޑިޖިޓަލް ކުންފުނިތަކަށް، ގާނޫނާ ޚިލާފަށް ބިޔަ ހިސާބުތަކުން ފައިދާވާ ކަމެއް އާމްދަނީ ފުރިހަމަކުރުމުގެ ގާނޫނީ ބާރު ކަމާ ބާރު މުޢާމަލާތްތަކަށް ދިނުން. ބިލުގެ ނިޔާލުގެ ހިތި ބައެއް ބޭނުންތެރިކަން ކުރެ އަދި ވިޔަފާރިތަކަށް ބޮޑަށް މާލީ ފައިދާ ކުރަމުންދާ، ހިސާބުކުރާ ޑިޖިޓަލް ކުންފުނިތަކުގެ ދާއިރާގެ މާލިއްޔަތު ފާއިދާހުރި ގޮތެއްގައި ދެމެހެއްޓުމަށް ބަލައި އިޖްތިމާޢީ ޓޫރިޒަމާ ގުޅިގެން ހުރި ހަރަކާތްތަކުން ނަފާވާ ރައްޔިތުން. ދިރިއުޅެވޭ ފެހި ހަމަތަކާއިރުން. ނަގަހައްޓައިގެން ނަގާ ބިލުގެ އަސާސީ ރައްޔިތުންނަށް، މުޅި އިޤްތިޞާދުގެ އިޖުރާއާތު ފިޔަވަޅުތަކެއް ޖެހިލުންތަކެއް، ޚާއްޞަކޮށް ބިލުގެ ނިޔާލުގެ ތެރެއިން ދައުލަތް. އިއްޒަތްތެރި ރައީސް؛ މި ބިލު މުހިންމުވަނީ ދިވެހިރާއްޖޭގެ ބިލުގެ ނިޔާލާ ހަމަހަމަކުރި އާދައިގެ ރައްކާތެރިކަމާގެ ޖީބުން ނަގާ އެއްޗެހިތަކުން ވެގެން ނުވާނެ. ނަމަވެސް، މިއަދު ހަމައެކަނި ފެށިގެން މި ދިރާސާ ގާނޫނުގައި ހުރި ހަނި ދަށުކޮށްދެނީ ލާރިކޮށްމިނުން ނަގާއިރު ވަޒަންކުރެވޭ ނަގަހައިގެން ބަޖެޓު ވިޔަފާރިފިހާރަތަކުން ނުހިފޭ ގޮތަށް ޓެކްސްތަކުން ބިލު ދައުލަތުން އެކިބާވު، ދައުލަތަށް ވިޔަވާހަކަ މިހާރު ފުރިހަމަ ޓޫރިޒަމް ދިޔަ މަސައްކަތު. މި ބިލުގެ 63-1 ވަނަ މާއްދާއަކީ މި ގާނޫނު އިޖުތިމާޢީ އަދިހިލޭބަށް ގާއިމުކުރެވިފައިން އަދި އެކަމާ ހިސާބުކުރަނީ ފިޔަވަޅަކީ. މިއީ ބިލުގެ ދައުލަތުގެ ޚަރަޖު ސަރުކާރުގެ މަސައްކަތް ދެވޭ ވަރުގަދަ ގާނޫނީ ރައްކާތެރިކަމުގެ ފުރަތަމަ ބިލެއް. ބިލުގެ ކުޅަދާނަކަމާއި، ދައުލަތުން އެވާލައިގެން ނަޒަރުދީގެން ރިފަރެންސް ކުރިމަތިން ފަރުވާގެ ފުރިހަމަކަމުގައި ރަނގަޅު އެއްކޮށްކަމެއް، ކަރުދާސް އެއްބަސްވުމެއްކަމަށް

ސަރުކާރު އެއްކޮށް ނޫން ކަމަށް ކަނޑައަޅައި އެ މުއައްސަސާތަކުން ވަގުތުން ބާޠިލުކުރުމުގެ ފުރިހަމަ ބާރު ވަޒީރަށް ލިބިގެން ދިއުމަކީ މި އިސްލާހު މުހިންމުވާ ސަބަބެއް ކަމުގައި ދެކެން. ދިވެހިރާއްޖޭގެ އިޤްތިޞާދީ ފަތުރުވެރިކަމުގެ މައްޗަށް ބިނާވެފައިވާ އިޤްތިޞާދަކަށް ވާ އިރު، މި ސިޔާސަތުގެ މުހިންމުކަން އަސަރުކުރާ ކަސްޓަމްސްގެ ނަތީޖާތަކުގައި ދައުލަތް ހިންގުމުގެ އެންމެ މަތީ ޖިހާ. އެގޮތުން އިމްޕޯޓް ޓެރިފްގެ މާނަކުރުން އުނިކޮށް، ޤާނޫނުގެ 15 ވަނަ މާއްދާއަށް މި ގެނެވޭ ބަދަލަކީ ރާއްޖޭގެ ޓެރިފް ސިޔާސަތު ހަމަޖެއްސޭނެ ޖާގަ ހުޅުވައިދީ، ބައިނަލްއަޤުވާމީ ވާދަވެރި ބާޒާރުގައި ރާއްޖޭގެ ހައިބަތު ދެމެހެއްޓުމަށް ނިންމި ހިމާޔަތްތެރި ނިންމުމެކެވެ. ޤައުމުގެ އިޤްތިޞާދީ މިނިވަންކަމާއި، ރައްޔިތުންގެ ފުދުންތެރިކަން ބިނާވެފައި އޮންނަނީ އެ ގައުމެއްގެ މާލީ ނިޒާމުގެ ހުރިހާ ބަދަލުތަކާއި، ދުވަހުން ދުވަހަށް ހަރުދަނާ އުސޫލުތަކުގެ މައްޗަށް. މުދަލާއި ޚިދުމަތުގެ އަގުން ބޭސް ޝަރުޠުތަކުގެ ގާނޫނަށް މި ސަރުކާރުން މި ހުށަހެޅި އިސްލާހަށް ޖަމާޢަތްތަކާއި ވަރުދަން ގަވާއިދުގެ ހަރުދަނާކަމާއި، ދައުލަތުގެ އާމްދަނީ ދެމެހެއްޓުމަށް ރަސްމީ ރިޢާޔަތްކުރުމަށް އުފެދޭ އެއްވެސް ހަރުކަށި ސިޔާސީ ފިޔަވަޅު. އިޤްތިޞާދީ ޚަރަދު؛ މި ބިލުގެ މަޖިލީހުން ބަޔާން އިތުރު ދިވެހިރާއްޖޭގެ މާލީ ދުސްތޫރު ހަމަޖެހޭ ކަސްޓަމްސްގެ ބާރުތައް އޮތް ދިވެހިރާއްޖޭގެ ޤާނޫނުއަސާސީގެ 96 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ)ގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ، ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުން ފާސްކުރާ ގާނޫނަކުން ނޫނީ އެއްވެސް ޓެކްސް ނެގުމެއް ނުވާނެ ކަމަށް ބުނާ ފުރަސްތޫރީ އަސާސް ޤާއިމު ސަބަބު އަދުން. އެގޮތުން ޓެކްސް ކަންތައްތަކާ ގުޅޭ ޤާނޫނު ނަންބަރު 10/2011 (މުދަލާއި ޚިދުމަތުގެ އަގުން ބޭސް ނަގާ ޓެކްސް) ފިޔަވަޅު މިއަދު ހަމައަށް ގެނެވުނު އިސްލާހުތަކާ ޤާނޫނު އަދި އިމިގްރޭޝަން ގޮތުން ފާސްކޮށްފައިވާ ފުރިހަމަ ތަޢާރަފު. 2011 ވަނަ އަހަރު އޮގަސްޓް މަހުގެ ތަންފީޒު މި ޤާނޫނު ތަޢާރަފުކޮށް ޓެކްސް ގެންދާ ބަޔާނުގެ ނިޔަމު ބަދަލު، ބައިނަލްއަޤުވާމީ މިންގަނޑުތަކާ ފެށިގެން ޖަހައި. މިގޮތަށް ކަސްޓަމްސް އިމްޕޯޓު ނިޒާމުގެ ހިސާބުން އަދި ނިޒާމު ބަދަލުކޮށް، ވީއެ ފެށިގެން (ވެޓް)ގެ އަސާސްތަކުގެ ގޮތުން ތަފާސް އެކުލަވައިލެވުނު މި ޤާނޫނު 2 ޝެޑިއުލަކަށް ބަހައި ޓެކްސް ނަގަން ފެށުނު. ޤާނޫނު ނަންބަރު 10/2011 ހާމަކަމާ ގުޅޭ ހިންގުމަށް ބޭނުންވާ ފައިސާ ޖަމާކުރުމަށް ފެށިގެން ޓެކްސް މަގާމު ހުށަހެޅުމާއި، ޢަދުލުވެރި މާލީ ތަރުތީބުން މުޅިން ޤާނޫނީ އަސާސްތަކަށް ބަދަލުވެގެން ދިޔަ ތަޢާރަފް. މިހާރު މި ގޮތަށް އިމްޕޯޓުކުރާ މި ޤާނޫނު ފުރިހަމަކޮށް ކަމަށްވާކަށް، ދައުލަތާއި ރައްޔިތުންގެ ހައްޤުތައް ޤާނޫނީ ހަރުދަނާކަމުގެ ތަރުތީބެއްގައި ބައްޓަންކުރެވިފައި ވާނީ ދިވެހިރާއްޖޭގެ ޤާނޫނު ހިމާޔަތްކުރުމަށް ބަޔާންކޮށް ހަމަޖެހިފައި ނިންމުމެވެ. އިއްޔެ މި ބިލު ފުދުންތެރިކަމާއި ވަނީ ދިވެހިރާއްޖޭގެ ޤާނޫނީ ހަމަހަމަކަމާއި، ބިނާކުރި ބައިނަލްއަޤުވާމީ ފަރާތްތަކަށް ކުރިމަތިވާ ތަޢާރަފުކުރި ތަކެތި މަޝްވަރާކޮށް ގޮތެއް ބަޔާނެއް. މިއީ މި ބިލު އުފެއްދުމެއް ވަނީ ޤާނޫނީ ގޮތުން ގެންދިޔަ ޤާނޫނީ ހިމާޔަތްތަކާ، އަދި ޤާނޫނީ ބަޔާންކޮށްފައިވާ ފުރިހަމަ ފަރާތްތަކުގެ ކަމަށް ހަމަ ތަރުތީބު އިސްލާހުތަކުގެ ގޮތުން. އެގޮތުން މި ބިލުގެ އެންމެ މުހިންމު މި އިސްލާހަކީ ގެންނަން ދިވެހިރާއްޖޭގެ މުއައްސަސާއިން ފާހަގަކޮށްފައި ދާން ތަފާސް މަޝްވަރާކުރެވިފައި. މިގޮތަށް ތަޢާރަފުކުރެވުނު ޤާނޫނީ ފައިސާ ޤައުމީ ހަމަހަމަކަމާއި، ވިޔަފާރިވެރިކަން ބަލާ

ދިނުން ފަދަ ސިޔާސަތުތައް ހިމެނޭ. މި ބިލުގައި ބަޔާންކޮށްފައި ވަނީ ގާނޫނަށް ގެނެވޭ ބަދަލުތައް، ބަދަލުކުރަން ކުރީގެ މުޢާމަލާތްތައް ގާނޫނީ ފުރުޞަތުގެއް ނުވަތަ ބޭނުންސާފުވެއް ވިޔަފާރިތަކަށް ކުރިމަތި ނުވާނެކަން ކަށަވަރުކޮށް، ލާޒިމުކުރާ ބަޔާން. އެގޮތުން ޚިލާފު ނުވެން ހުށަހެޅުން އިންތިޒާމް ޤާނޫނީގޮތް ގުޅުވައިގެން 1 އޮކްޓޫބަރު 2026 އިން ފެށިގެން ނަގަމުން އައި ޖީ.އެސް.ޓީ ހުށަހެޅުމާއި، އަސާސީ ރައްދުކުރުމަން ބަލައި 1 އޮކްޓޫބަރު 2026 އިން ފެށިގެން މި ގާނޫނަށް އަމަލުކުރަން ފެށުމާ ދެމެދު އެފަދަ ބޭނުންކުރާ ބޭފުޅުން ނަގާފައި ވާ ނަމަ އެ ފައިސާ އަސާސީ ދިނުމަށާއި، އިތުރު ޖިނާޔާތް ވިޔަފާރިތަކުން އެފުރަން ނުޖެހޭނެކަން ކަށަވަރުކުރުން. އެހެން ފަދަ ބަދަލުގެ ގޮތުގައި ބަޔާންކޮށްފައި ވާނީ ގާނޫނު ތަންފީޒުކުރުމަށް ބަލައި ހަދަންޖެހޭ ގަވާއިދުތަކާއި، ގަނޑުފިލާ ނުވާ 90 ދުވަހުގެ ތެރޭގައި އެކުލަވާލުމާ ގުޅޭ ކުރުމުން ސަރުކާރަށް ލާޒިމުކުރުން. އިސްވެ ދަންނަވާފައި އެކުލަވައި ކަންކަމަށް ރިޢާޔަތްކޮށް މި އިޤްތިޞާދީ ކަމިޓީއަށް

އަޑުގަނޑު މި ބިލު ހުށަހަޅަން. ޝުކުރިއްޔާ.

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:

ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު. މި ބިލަށް ވާހަކަދެއްކެވުމަށް ކަނޑައެޅިފައި ވަނީ ޖުމުލަ 4 ގަޑިއިރު. އެއީ ޕީ.އެން.ސީއަށް 2 ގަޑިއިރާއި 33 މިނެޓު. އެމް.ޑީ.ޕީ 35 މިނެޓު. އެމް.ޑީ.އޭ 14 މިނެޓު. ޖުމްހޫރީ ޕާޓީ 12 މިނެޓު. އެމް.އެން.ޕީ 12 މިނެޓު. ވަކި ޕާޓީއަކަށް ނިސްބަތްވެވަޑައިނުގަންނަވާ ކޮންމެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރަކަށް 7 މިނެޓު. ވާހަކަފުޅުދައްކަވުމަށް އެދިވަޑައިގަންނަވާ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރުންނަށް ފުރުސަތު ހުޅުވައިލަން. ފުނަދޫ ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު މުޙައްމަދު ޝަމްޢޫން.

ފުނަދޫ ދާއިރާގެ މެންބަރު މުޙައްމަދު ޝަމްޢޫން ވާހަކަދެއްކެވުން:

ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް. ގާނޫނު ނަންބަރު 10/2011އަށް ކޮޅުމަޑުލު ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު ހުށަހެޅުއްވި އިސްލާހަށް އަޅުގަނޑު ތާއީދުކުރާ ވާހަކަދަންނަވަން. އަދި އެހާއިރުގައި އިއްޒަތްތެރި ރައީސް، އަޅުގަނޑު ފާހަގަކޮށްލަން ބޭނުންވަނީ މި ބިލުގެ ނިޒާމު ތަޢާރަފުވެ ފެށިގެން ވިޔަފާރި ފެށުމުން ބޭރު ބަދަލުތައް، ތިމާވެށި އަދި ދުވަސްވަރު ގެންދިޔައީ އެބަ ހުރި. ތިމާވެށި ބަދަލުތައް މި ގޮތުގެ މި ބިލުގެ ހިމެނުމުން ނިޒާމުގެ ތެރެއިން މި ގައުމުގެ ޓޫރިޒަމް ރައްކާތެރިކުރުމަށް ބާރު އަޅުވާލަން އެބަ ނުޖެހޭ ފަދަ ހާދިސާތައް، ނަފްސާނީ ހާލަތު ގެއްލުން ބިލު ފުރިހަމަކުރަންޖެހޭ. ދެން މި ބިލުގެ ނިޒާމު ފުރިހަމަކުރަންޖެހޭ. އިޤްތިޞާދީ ރައީސް؛ އަޅުގަނޑު ފާހަގަކޮށްލަން 2022، 2023 ވަނަ އަހަރު، 2023 ވަނަ އަހަރު ދުވަހުތަކާގައި މިހާރު ތިމާވެށި ބިލުގެ ޖީ.ޖީ.އެސް.ޓީ، ޖީ.އެސް.ޓީ، ބީ.ޕީ.ޓީ، ވިޔަފާރިތަކުގެ ބިލުގެ މިނިވަން މިޖާޒު ތިމާވެށި ބިލުގެ ތެރެއިން އާންމު ފައިދާތަކެއް ކަމަށް ދިޔަ އަދި ބިލުގެ ޖީ.އެސް.ޓީ. 2023 ވަނަ އަހަރުގެ

ޖަނަވަރީ 1 ގައި ދިވެހިރާއްޖޭގެ ތާރީޚުގައި އެކި ވެރިކަންތަކުގައި އާމްދަނީ، ދައުލަތަށް ވަންނަ އާމްދަނީ އިތުރުކުރަން ކުރެވުން މަސައްކަތުން އަދި މި ނިޒާމުގެ ތެރެއިން އާމްދަނީ ދައުލަތަށް އިތުރުކުރަން ކުރެވުން މަސައްކަތުން ސީދާ ރައްޔިތުންނާ ގުޅުންހުރި ބުރައެއް ބޮޑުކުރެވިގެން ދިޔައީ 2023 ވަނަ އަހަރު ނިމިދިޔަ ސަރުކާރުގައި. އަޅުގަނޑުމެން މި ވާހަކަ މި ދައްކަނީ މިއަދުގެ ކުރީ ވެރިކަމުގައި އޮތް އެމް.ޑީ.ޕީ، މިއަދުގެ އިދިކޮޅުގައި މިއޮތް އެމް.ޑީ.ޕީ [illegible] ދައްކާ އެއް ވާހަކައަކީ އަސްލު [illegible] މި ސަރުކާރުގެ ސިޔާސަތުތައް [illegible] ސީދާ ރައްޔިތުންނާ ގުޅުންހުރި [illegible] ވަނަ އަހަރު [illegible] 2023 ވަނަ އަހަރު [illegible] އަޅުގަނޑުމެން [illegible]

ދައުލަތުގެ އާމްދަނީ އިތުރުކޮށް، ރައްޔިތުންނަށް ދޭންޖެހޭ ޚިދުމަތްތައް މިއަދަށް ވުރެ ފުރިހަމައަށް ދެވޭނެ މަގަކަށް ދައުލަތުގެ އާމްދަނީ އިތުރުކޮށްގެން އަދި ރަށްރަށުގައި މިހާރު ޕްރޮޖެކްޓްތަކާއި، މި ސަރުކާރުގެ ދައުރުގައި މިހާރު ޕްރޮޖެކްޓްތަކެއް ހިންގޭނެ ގޮތަށް ހަމައެކަނި ސިޔާސަތުތަކާއި ކަނޑައަޅައިގެން ސަރުކާރުން ހިންގުމުގައި ޚާއްޞަ އަދި މިއަދާ ހިސާބަށް އައި އިރު އަޅުގަނޑުމެން ބަލައިލާ އިރު މި ރައީސް ޑރ. މުޙައްމަދު މުޢިއްޒުގެ މި ސަރުކާރަށް ކަން ފާހަގަކޮށްލެވުން، އަޅުގަނޑުގެ ވާހަކަކޮޅު ކުރުކޮށްލަން. ވަރަށް ބޮޑަށް ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް ދެއްވި ފުރުޞަތަށް.

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:

ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު. ދެން ފުރުޞަތު މި އަރުވަނީ ކެންދޫ ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު މަޙްމޫދު ޝާހިރަށް.

ކެންދޫ ދާއިރާގެ މެންބަރު މަޙްމޫދު ޝާހިރު ވާހަކަދެއްކެވުން:

ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް. އަޅުގަނޑުމެންނަށް އަސްލާ ވެސް މި ފެނުނީ މި ސަރުކާރުގެ ދޮރަކި ދެއްކިއެއްސެވާ ސިޔާސަތުގެ ތެރެއިން އަސްލަކީ ވެސް ބާރާ ބޮޑު ގަސްނަރަން އިސްލާމްދީނާ ހުރަހެޅުން މަސްޖިދު. އަޅުގަނޑުމެން މި ޤަޟިއްޔާ ފުރިހަމަސްކަރު އިއްޒަތްތެރި ރައީސް، މިއަދު ހަމައަށް އައި އިރު އެތަކެއްއެތަކެއް އިސްތިހާރު ބޭނުން ޤާނޫނުތަކަށް ހުށަހެޅިއްޖެ. މިހެން އެއްވެސް އިސްތިހާރުކޮށް ރައްޔިތުންނަކަށް ވި ހަމަ އެއްވެސް ފައިދާއެއް އިއްޒަތްތެރި ރައީސް، މިއަދަކީ އަޅުގަނޑުމެންނަކަށް ފެންނަކަށް ނެތް. ބަލާލާއިރު އަޅުގަނޑުމެންނަކަށް ބޭކާރުކުރެވިއްޖެ. ބަލާލާއިރު އަޅުގަނޑުމެން ދުވާލުކުރެވިއްޖެ. ބަލާލާއިރު އަޅުގަނޑުމެން އިތުރުކުރެވިއްޖެ. އެހެންނަމަވެސް، އިއްޒަތްތެރި ރައީސް، ދިވެހި ރައްޔިތުން މިހެން ބަދަލުވުން ކުރި ފައިދާއެއް އަޅުގަނޑުމެން މިއަދު ފެންނާކަށް ނެތް. މިއީ އަޅުގަނޑުމެން ބޮލަށް ނަގަންޖެހޭ ހަދި މަދުސަރާ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް، ޕްރޮޖެކްޓުތަކެއް. އެމް.ޑީ.ޕީގެ ސަރުކާރުން ރައީސް މުޙައްމަދު ނަޝީދުގެ ހިލޭ ޞިއްޙީ ފަރުވާދިނުމާއި، މިނިވަންކަމާއި މި ބޮޑު ސިޔާސަތު ހިންގުމާއި ހަމަ ހުރިހާ ކަމެއް ނޫން އިއްޒަތްތެރި ރައީސް. އެއީ އެމްޑީޕީ ސަރުކާރުގެ ދުރުވިސްނުންތެރިކަމުގައި، އެމްޑީޕީ ސަރުކާރުން މި ގެއްލުމުގެ ކަންކަން ކުރިއަށް ގެންދަނީ ގޮތައި، ދިވެހި ރައްޔިތުންގެ މުސްތަޤްބަލާ ދޭތެރޭ އެމްޑީޕީ ސަރުކާރުން ވިސްނާލައިގެން ފުރިހަމަކޮށްގެން މި ކުރެވެނީ ބަޔާނުކުރި ނިޔާވެގެން އިއްޒަތްތެރި ރައީސް. އަޅުގަނޑުމެންގެ މިއަދުގެ ޒުވާނުންގެ ޕާޓީ ސިޔާސަތު ގޮތުގައި އެ މަސައްކަތް ހުންނަވައިގެން އަޅުގަނޑުމެން މި ގައުމުން ބަލައި އިއްޒަތްތެރި ރައީސް، ކުރައްވާފައި ހުރިގޮތުގެ ކަންކަން. އަޅުގަނޑުމެން ވިސްނާލަންޖެހޭ މިކަންކަމާ ދޭތެރޭގައި. ހާލަތު އެ މަސްދަރުތަކުން ކުރައްވާފައި ހުރި ކަމުގެ ތަނަވަސްކަމާއި މިއަދު އަޅުގަނޑުމެންނަން މި ފެންނަނީ މުޅިން ބޮޑެތި ޚަރަދުތަކެއް މަންޒަރު އިއްޒަތްތެރި ރައީސް. ބޮޑުސަރުކާރުގެ ގާނޫނީ ބަދަލުތަކުން ގެންނަނީ، ރައްޔިތުންނަށް ޚިދުމަތް އިއްޒަތްތެރި ރައީސް. މި ކަންކަން މިގޮތަށް ކުރާތީ އަޅުގަނޑުމެން މި ކަންބޮޑުވުން ފާޅުކުރަނީ

މި ކަންކަމާ. އަޅުގަނޑުމެން މި ދަންނަވަނީ ދިރާސާކޮށް، ވިސްނާ، ހިސާބުޖެހުމަށް ފަހުގައި ނޫނީ މި ބަދަލުތަކަށް، ގެންނަންވާނެކަން ނުގެނެސްނުދޭ. މިއިން ބަދަލުކުރުން ޙަޤީޤަތަކީ ވާ ޚަރަދުތައް ނެތް ނަމަ މި ޙަޤީޤަތުގެ މަޖިލީހުން މި ބަޖެޓަށް ގެނައުމުގެ ބޭނުމަކީ އިޖްތިމާޢީ ހިމާޔަތް، ކާބޯތަކެތި. އަޅުގަނޑުމެން އެޅޭކަށް ބޮޑުކަމެއް އިތުރުކުރަމުން. މިގޮތަށް ދެވޭ ސަބްސިޑީތަކަށް ގެނެވުނު ބަދަލުގެ ފައިދާގައި އަޅުގަނޑުމެން ދަންނަވަނީ ކުރި އަދި ގެރިގުއްސެއް ވިޔަފާރިތަކަށް ރެއިލާން ޖަމާކަން ޗެކްސް‌ގެ ނަޒާރު ބަޖެޓްކުރުމަށް. ވިސްނާކަން އަޅުގަނޑުމެން ހުރަހެއް އިސްލާހު ގެސްޓްހައުސްތަކައި ކުރި ޓޫރިޒަމް ވިޔަފާރިތަކުން ގެސްޓް ޗެކްސް ޑޮމެސްޓިކް ނަގާ ފެށުމަށް. އަދި ހަމައެންމެ ޓީ.ޖީ.އެސް.ޓީގެ ޑޮމެސްޓިކް ނަގާ އަދަދު ބޮޑުކުރުމަށް. ޖީ.ޖީ.އެސް.ޓީގެ ޑޮމެސްޓިކް ނަގާ އަދަދު ބޮޑުކުރުމަށް. އެއީ އެ ވިޔަފާރިތަކަށް ފަހިކުރުމަށް. މިއަދު އެ ވިޔަފާރިތައް ގެސް އިނދަޖެހި، ސަރުކާރުތަކުގެ ހިސާބަށް ދިޔައިމަ އަންނަނީ ފެސް އަޅުގަނޑުމެންގެ ޓީ.ޖީ.އެސް ގެންނަން ބަޖެޓްތަކުގައި މި ގެނެސް އިޖުތިމާޢީ ރައްކާ. އަޅުގަނޑުމެން މިއަދު މި ފެންނަނީ ދިވެހިރާއްޖޭގެ ބޭރުން ގޭނަގެ މި ފަހަރުގެ ސަރުކާރުގެ ބޮޑުތަނެއް އިންޓަރނޭޝަނަލްގެ ސާޚިބުގެ ނުހަށް އެމްޑީޕީގެ ބޭނުމަކީ ކަސްޓަމްސް ގޮތުގެ އަދަދު ބޮޑުކަމަށް ޖަޒާކަމާ އޮފްޝޯ ބަޖެޓަށް. ސަބްސިޑީގެ ރައްޔިތުން އިޖުތިމާޢީ ރައްކާ. މިގޮ އަޅުގަނޑުމެން އެއްބަސް ގޮތަށް ކުރަމުންދާ ސެކްޓަރުގައި ފަރާތްތަކުގެ ދިވެހި ރައްޔިތުންގެ މިހާރުގެ މަސައްކަތް އިތުރުކުރުމަށް ފާހަގަކުރީ. ވިޔަފާރި އަޅުގަނޑުމެން ގޮތަށް ނުވެސް ނުކުރެވުނު، އޭގެ ބިރުވެރިކަމާ ކުރިން ކަނޑައެޅިފައިވާ ގޮތަށް ކުރިއަށް ވަނީ. އަޅުގަނޑު މި ފުރުސަތުގައި އިޖްތިމާޢީ ރައްކާ، މި ޤާނޫނުން އަޅުގަނޑުމެން ފާސްކުރި ވިޔަފާރި ކުރާ މީހުން ސަރުކާރުގެ ބަޖެޓުގެ ރިޔާޒީ ޙާލަތު. އަޅުގަނޑުމެން ދެކެމުން ދަނީ ޓީ.ޖީ.އެސް.ޓީގެ ރަސްމީ ނަގާ އަށް ޖީ.އެސް.ޓީ އިޖުތިމާޢީ ރައްކާ، ފައިސާ މިއީ ފަހަރަ ސަރުކާރު ގެނެސްދިނުމަށް. ރިޕޯޓު ޢަމަލުކުރާ ކުރިއަށް އެ އިތުރު ދިވެހިރާއްޖޭގެ ބެލެނިވެރިން ތިބީ ކޮމިޓީތަކުގައި އަޅުގަނޑުމެން ބަޖެޓަށް. ކުއްޖަކު ދެން ހަމަ ޖީ.އެސް.ޓީ ރަތަށް 5 އަހަރުދުވަހު ހައްދަވައިދިނުމަށް، ޕޮއިންޓް ގެއެއް ފާސްކުރުމަށް ރައްޔިތުންނަށް މިކަމުގެ ވާހަކަ. އެއީ ޖީއެސްޓީއެއް ދެއްކުމަށް ސަބަބު، ޑިޕޯޓު ފަރާތްތަކުގެ ޒިންމާދާރުން ކުރިއަށް ސަބަބު ގުޅުންހުރި ބަޖެޓަކީ ތަފާތު 5 ވަނަ ދުވަސް ރަނގަޅު ބޮޑު ކުރެވޭ ބަޖެޓަށް އަޅުގަނޑުމެންނަށް އެ މަޖިލީހަށް، ފަރާތުން ވަޒީފާ އަޅުގަނޑުމެން ކަނޑައަޅާ 5 އަހަރުދުވަހު ހުރީ ކުއްލިއެއް މަސައްކަތް ނުވަތަ ދިރާސާކޮށް ނުވަތަ ޖަހައި ހޯދާ ގެނެސްދޭނެ ސަބަބު ނަމަވެސް ކުރިއަށް ދިވެހި ބޭނުންކުރާ ހިނދު ޢަމަލުކުރަން. އަޅުގަނޑުމެން ބަޖެޓުގައި ހުރި ވާހަކަ، މި ފާސްކުރުމަށް އަދި ހަމަ އަޅުގަނޑުމެން ވާހަކަ ފާހަގަކުރަން. އަޅުގަނޑު ފާހަގަކުރަން ދެވިގެން ފަހަރުގައި ބޮޑު ކުރިއެރުމެއް ބޭނުންވާ ދައުލަތް ޕާޓީތަކުގެ ބޯހާލަތް ވެސް ރައީސްގެ ޓީ.ޖީ.އެސް.ޓީ ސަރުކާރަކަށް.

މުސްތީ، ދިވެހި ރައްޔިތުން އުނަގާ ދުޅަ ގޮތް ބަލާފައި ނޫނީ އުފެދޭ ކަންކަން ނުހުރުމަށް. އެއްގޮތަކަށް ވެސް އަޅުގަނޑުމެންނަށް އިތުރު ޓެކުހެއް ނަގާކަށް ތާއީދެއް ނުކުރެވޭ. ދެއްވި ފުރުސަތަށް ވަރަށް ބޮޑަށް ޝުކުރިއްޔާ.

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:

އާދެ! ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު. މިހާރު އަޅުގަނޑު ފުރުޞަތު މި އަރުވަނީ އިހަވަންދޫ ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު އަބްދުލް ނަސީރަށް.

އިހަވަންދޫ ދާއިރާގެ މެންބަރު އަބްދުލް ނަސީރު ވާހަކަދެއްކެވުން:

ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް. ގާނޫނު ނަންބަރު 10/2011 މުދަލާއި ޚިދުމަތުގެ އަގުން ނެގޭ ޓެކުހަށް ގެނެވުނު އިސްލާހަށް އަޅުގަނޑު ތާއީދުކުރަން. އިއްޒަތްތެރި ރައީސް؛ އަޅުގަނޑުމެން މި ދަނީ އަޅުގަނޑުމެންގެ ގާނޫނުތައް ހެދިގެންދާ އިރު ފައްތަރުވެގެން އަންނަ ޖެހިލުންތައް ދެނެގަނެ، އެ ނިޒާމަށް ބައްޓަންކުރުމަށް މި ކުރާ މަސައްކަތުގައި ގާނޫނަށް ގެންނަންޖެހޭ އިސްލާހުތަކުގެ ތެރެއިން އެ އިސްލާހު ރައްޔިތުންނަށް ގެންނަ ފަސޭހަކުރުން. އެގޮތުން މުދަލާއި ޚިދުމަތުގެ އަގުން އަޅުގަނޑުމެން މި ގެނައި ބަދަލުތަކަކީ ދިވެހިރާއްޖޭގެ ރައްޔިތުންނާއި އަދި އަޅުގަނޑުމެންގެ ގައުމު ޓޫރިޒަމްގެން ވިޔަފާރިކުރާ ހުރިހާ ފަރާތްތަކަށް ފަސޭހަކަމާ އެކުގައި މަސައްކަތްކުރުމުގެ ގޮތުން ގެނައި އިސްލާހީ ބަދަލުތަކެއް. މަދިގެން ގޮތުގައި މި އިސްލާހުގެ ހުރިހާ މާއްދާތަކެއް ގާނޫނަކަށްވުމާއެކު ދިއުމުން އަޅުގަނޑުމެންނަށް ގޮތްގަނޑެއް މިއަދާ ހިސާބަށް ފައްތަރުވެގެން އަންނަ ހުރިހާ ބޮޑެތި ނިޒާމުތަކަކީ އިސްލާހުކުރެވިފައިވާ ގޮތްވެސް. މި ދާއިރާއިން އަޅުގަނޑުމެންގެ މުދާ ވިއްކާ އިރު، އަޅުގަނޑުމެން ޚިދުމަތްދޭ އިރު މުދަލާއި ޚިދުމަތުގެ ތެރެއިން ޓެކްސް ނަގާ ގޮތަށް އޮތޯރިޓީން މިހާރު މި ގެންގުޅޭ ބަދަލެއް. އެ ގެންގުޅުން ބަދަލުވީ އެއީ ކޮންމެ މުޢާމަލާތަކުން އަޅުގަނޑުމެން ޓެކްސް ނަގުމުގެ ބަދަލުގައި އަޅުގަނޑުމެން އެބަ މުޢާމަލާތުގެ ކަސްޓަމަރުން އެބަ ޓެކްސް ނަގައި ހުރީ. އެހެންވީމާ، އެ ކަމާ މުޢާމަލާތްތަކުގައި އަންނަ ޓެކްސްތަކަށް އަޅުގަނޑުމެން މި ގާނޫނު ބަދަލުކުރުމުން މި ގެނައި ބަދަލާއި މި ގެންސަތުރުން. އެހެންކަމުން، އަޅުގަނޑު ގަބޫލުކުރާ ގޮތުގައި މި ގާނޫނަކަށް ކުރެވޭ ރަނގަޅު، މި ގައުމަށް ކުރެވޭ އެކި ބަދަލުތަކެއް އިސްލާހު. އެހެންކަމުން، އަޅުގަނޑުމެންގެ ޓެކްސް ނިޒާމަށް މި ގެނެސްފައިވާ ބަދަލުތަކަކީ ގާނޫނީ ގޮތުން ބޮޑަށް ފައިދާކުރާނެ ވާހަކައެއް އެއީ. އެއީ ޓެކްސް ނިޒާމަކީ އެއީ އެއްގޮތަކަށް ވެސް ހުއްޓުމެއް އޮތް ބަދަލެއް ނޫން އެއީ. އަހަރުތަކެއް ކުރިން، 200 ވަރަކަށް އަހަރުވެއްޖެ ޓެކްސް ނިޒާމު ދުނިޔެއަށް ތަޢާރަފުވެގެން އަންނަތާ. އަސްލުގައި ވަރަށް ގާނޫނީ ގޮތުން އަސާސީ ބަދަލުތަކާ އަސާސާތުން، އަސާސާތުން، އަސާސާތުން މި ދަނީ. އެގޮތުން ދިވެހިރާއްޖޭގެ ޓެކްސް ނިޒާމު މި އައީ ބަދަލުވަމުން 15 ވަރަކަށް އަހަރުދުވަސް ކުރިން ޓެކްސް ނިޒާމު ތަޢާރަފުވެގެން އައި ފަހުން ގާނޫނީ ގޮތުން

އަންނަންޖެހޭ ބައިވަރު ޖެލްސްތަކަށް އަންނަންޖެހޭ ބައިވަރު ބަދަލުތަކެއް މި އަންނަނީ ގެންނަމުން. އެ ގެންނަން މި ޖެހޭ ސަބަބަކީ ޒަމާނީ ވަސީލަތްތަކާއި އަދި ނިޒާމުތަކަށް މި އަންނަ ބަދަލުތައް މިއަދުގެ ދުނިޔޭގައި އަޅުގަނޑުމެން މީގެ 2005ގައި، 2008ގައި އަދި 2013ގައި، 2016އާ ހިސާބަށް އައި އިރު އަޅުގަނޑުމެންގެ ޒަމާނީ ވަސީލަތްތަކަށް ބައިވަރު ބަދަލުތަކެއް އާދޭ. އަދި ޓެކްނޮލޮޖީ އަޅުގަނޑުމެން ފެށިކަމާ ހަވާލުވި ޒަމާނުގެ ދުނިޔެ މި ދަނީ ވަރަށް ބާރު ދުވެލިގައި ކަންކަން ބަދަލުވެގެން. އަދި ހަނގުރާމަތައް ހިނގަމުންދާ އިރު އަޅުގަނޑުމެން އެބަ ޖެހޭ އަޅުގަނޑުމެންގެ ރައްޔިތުންނަށް ހިދުމަތް ވެސް ދޭން. އެހެންވީމާ، މި ހިދުމަތްތަކަށް އަޅުގަނޑުމެންނަށް ޓެކްނޮލޮޖީ އަޅުގަނޑުމެން މި ގެންނަންޖެހޭ އިސްލާހުތައް ގެނެސްގެން އަދި މި ކުރަންޖެހޭ މަސައްކަތްތައް ދުވަހުން ކޮށްގެން. އެހެންވެގެން އަޅުގަނޑުމެންގެ ޓެކްސް ނިޒާމަށް އަވަސް ބަދަލުތައް ގެންނަން މި ޖެހުނީ. އެހެންވެގެން އަޅުގަނޑުމެން މި ކުރާ މަސައްކަތްތައް އަވަސްއަވަހަށް ކުރަން އަދި ކުރިއަށް ވެސް ދިޔަ ޤާނޫނުތަކަކީ ހުރަހަގައި، ދިޔަ ގޮތްތަކަށް މަޖިލިސް މަސައްކަތްތަކުގައި މި ދަނީ. އަޅުގަނޑު ގަބޫލުކުރާ ގޮތުގައި މި ގެންގުޅޭ އިސްލާހުގެ ސަބަބުން ދިވެހިރާއްޖޭގެ ސަލާމަތާއި އަދި ދުނިޔޭގެ ގާދި ނިޒާމާ، ދެދިގެން ސަރަހައްދީ ރައްކާތެރިކަމާއި ސަލާމަތީ މަޢުލޫމާތު ފަސޭހަވެގެންދިއުމާއި އަދި އަޅުގަނޑުމެންގެ މި ގައުމުގެ މި ހުރި މައްސަލަތަކަށް އަވަސް ބަދަލުތައް ގެނެވިގެން ގޮސް އަދި ކުރި ދުވަސްވަރުގެ ވިޔަފާރިތަކާއި ވިޔަފާރިތަކާ ވެސް ހިންގުމުގެ އިތުރު ދުނިޔޭގެ ހުރިހާ ނުވެގެން. ދެއްވި ފުރުސަތަށް ޓަކައި ވަރަށް ބޮޑަށް ޝުކުރިއްޔާ.

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:

އާދެ! ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު. ފޭދޫ ދެކުނު ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު އިބްރާހިމްދީދީ.

ފޭދޫ ދެކުނު ދާއިރާގެ މެންބަރު އިބްރާހިމްދީދީ ވާހަކަދެއްކެވުން:

ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް. ޤާނޫނު ނަންބަރު 10/2011 (ދިވެހިރާއްޖޭގެ ޤައުމީ ދިފާޢީ ބާރުގެ ޤާނޫނު)އަށް އިސްލާހު ހުށަހެޅުއްވި ފޭދޫދެކުނު ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު އިބްރާހިމްދީދީއަށް އަޅުގަނޑު ހަމަ އިޚްލާސްތެރިކަމާ އެކު ޝުކުރުދަންނަވަން. މި އިސްލާހަށް އަޅުގަނޑު ހަމަ ތާއީދުކުރާ ވާހަކަ ދަންނަވަން. މި ބިލުގެ ޤާނޫނަށް ގެނެވޭ އިސްލާހުތަކަކީ ދިފާޢީ ބާރުގެ ބައްޓަން ބާރުގެ، ދިފާޢީ ބައްޓަން އަދި ދިފާޢީ ބާރުތަކުގެ ޚާއްޞައި މަސްއޫލިއްޔަތު ޒަމާނީ އަދި ދިފާޢީ ބާރުތަކުގެ ބޭނުންތަކާއި ޚާއްޞަ ދާއިރާތަކުގެ ބޭނުން ބަލައި ފާހަގަކުރެވޭ މަސައްކަތްތައް ނޫން. އިސްލާހު ގެނައުމަށް; ދިފާޢީ ބާރުތަކުގެ އަޅުގަނޑުމެން މި ބާރުގެ ޤާނޫނަށް އިސްލާހު ގެނައުމަށް މި ބާރުތަކުގެ މަސައްކަތް ވެސް ދެނެގަނެ ތަރައްޤީ ކުރެވޭނެ މި އަދި ތަކެތި ހަމަ އިރާދަކުރެއްވި. އެހެންވީމާ، އަޅުގަނޑުމެންގެ މިފަދަ ޤާނޫނުތައް އަދި ބާރު

ނަގުމުގެ ގާނޫނަށް އިސްލާހު ގެންނާތީވެ، ބަދަލުތަކެއް އަންނާތީވެ އެއްވެސް އިއްޖެހޭތި ފެންބަދަލު ކަނޑައެޅުވާކަށްނުޖެހޭ. އެއީ ދުނިޔޭގައި މި ނިޒާމު ހިނގާތާ ޒަމާންތަކެއް ވެއްޖެ. ހުރިހާ ގައުމެއްގައި ވެސް ހަމަ މިހާރު ވެސް ޒަމާން ތަރައްޤީވެ، ގައުމުތައް ތަރައްޤީވެ، ވިޔަފާރިތައް ތަރައްޤީވެގެން އަންނަވަރަކަށް މުދަލާއި ޚިދުމަތުގެ އަގުން ބޮޑުވުމުން ގާނޫނުތަކަށް އިސްލާހު ގެނެވޭ. އެ އިސްލާހު ގެނެވުނީ ވިޔަފާރިކުރާ ފަރާތްތަކަށް ވެސް ފަސޭހަތަކެއް އަދި ދައުލަތުގެ ބޭނުމުގެ ނިޒާމު ވެސް ހަރުދަނާކުރުމުގެ ނިޔަތުގައި. އެއީ މިހާރު މިސާލަކަށް މި ފަހަރު މި ގެނައު އިސްލާހުތަކުގެ ތެރޭގައި ވެސް ޓޫރިޒަމުގެ ބައެއް ޓްރެވަލް އޭޖެންސީތަކުގެ ވާހަކަ ވެސް މިގައި އެބަ ހިމެނޭ. މިސާލަކަށް، އަޅުގަނޑުމެން އޮންލައިން ޓުއަރ އޮޕަރޭޓަރުން އަމިން ނަގަން، ޓެކްސް ނަގަން ކުރީގައި ވާހަކަދައްކާފައިވާނެ. އެހެންނަމަވެސް، އެވެސް މިހާރު ނުނަގާ ޓެކްސްކޮށް ގޮތަކަށް ވަކިން ވެސް ދަކުވާފައި އެބަ ހުރި. އެހެންނަމަވެސް، މިއީ އަޅުގަނޑުމެން ގަބޫލުކުރާ ގޮތުގައި ވިޔަފާރިތަކުން ވެސް، ޓޫރިޒަމަށް ވެސް މިގެ ފަސޭހައި ކަންތަ އަދި އެހެނިހެން ވިޔަފާރިތަކަށް ވެސް ހުރިހާ ގޮތަކުން ޓެކްސް ނަގުމުގެ. ދެން މި ޓެކްސްގެ ގާނޫނަށް ވަރަށްގަދައަށް އިރު ބަހައްޓާ އިއްޖެހޭތި ފެންބަދަލު ރަސްމީކުރުމުގެ ވަރަށްގަދައަށް. ރަސްމީފިޔަވައި ވެސް ވިޔަފާރި ހިނގާތީ. ރަސްމީފިޔަވާ ދިވެހިރާއްޖެއަށް އަންނަ އަސްލު ބޭރު އިންވެސްޓްމަންޓު. މިހާރަކު ދިވެހި ތާރީޚުގައި އަޅުގަނޑުމެން ނުދަކާލާގޮތުގެ އިންވެސްޓްމަންޓްއަށް. އެހެންނަމަވެސް، އެފަދަ އިންވެސްޓްމަންޓުއެއް އެހެން ވީ އަހަރު ވެސް މި ޓެކްސް ގާނޫނު ފެށިގެންދިޔަން. ވަރަށްގެ ވާހަކަދެއް ބިޔޭ. އެހެންނަމަވެސް، ޓެކްސްގެ ގާނޫނުގެ ތެރޭގައި ވިޔަފާރިއާ ހިޔާލުންޏާ ބަޔާންކުރާ ވެސް ހިޔާލު. ދެން ބަޔަކު އިއްޖެހޭތި ފެންބަދަލު މި ބިޔަކީ ވަރަށްދުވަހައިގެ އިރު ހިސާބުގެ ގަދަކާ ވެސް އެކަ ދައްކާވާ. އެހެންނަމަވެސް، ހަމަ އެވެސް އަޅުގަނޑު ދަންނަވާލަން ބޭނުން، ރަށްޓެހިގެ ގޯންޕުރަސްސްޓެގައި އެކަ ހުރި ސަޕޯރޓް ރަށްޓެހިގައި ވިޔަފާރިއެގެ ކަމަކުރު ދަން ދިޔައީ ކަމަށް ޖަމާކުރުމުގައި، ޓެކްސްޓަކް ކަންކަމަށްޓަކައިގެ. އެހެންނަމަވެސް، އެއީ އެ ބޮޑެތި ކަމުގެ އަންނަ ވިޔަފާރިކުރަމުން ދަތި ވެސް ޖެހޭން. އެހެންނަމަވެސް، މިހާރު ބޮޑުގައި އެ ކަހަލަ ކަމެއް އަދި ހިނގާ ކަމެއް އިއްޖެހޭތި ތަފާތުމިންނަށް. އެހެންނަމަވެސް، އެ ވާހަކަ ހަމަ ދަންނަވަމުން. ބަޔަކު ބޭނުންކޮށްގެން މި ތަނުގައި އަޅުގަނޑުމެން ކަމުދިޔަ އިސްލާހުތަކެއް ހުރިހާ ބަހުސްކުރިން ކަސްޓަމްސް ދެވިދާނެ ބަލައިގަނެވޭ ހަމައެކަނި ކަސްޓަމްސްއަށް އެއްގޮތަށް މިހާރު ނުވެސް ކަސްޓަމްސްތަކުގައި، ބަލައިގަނެވޭނެ ގުޅިގެންވާ ކަސްޓަމްސްއަށް ފޯރުކޮށްދޭ ބަލައިގަނެވޭ ކަމަށް އެއްގޮތަށް ވާހަކަދައްކާފައި އެއީ އެއްވެސް ފެންބަދަލު ކަނޑައެޅުމަށް ގާނޫނުގައި ނުހިމެނޭ. އެހެންނަމަވެސް، އެކަމަކު އެ ވާހަކަ ނުދައްކާލަން އަޅުގަނޑު އެދޭކަމެއް. މި ބަޔަށް ނިސްބަތްވާ ގެއްލުނީގައި ބަލައިގަނެވޭ ބޭރުގެ ސިޔާސަތު ހޯއްދަވާފައިވާ މިހާރަކަށް އަދި ހުރިހާ ސަރުކާރުތަކުގައި ވެސް އެކަމުގައިވާގޮތެއް ވަކިން ޖީ.އެސް.ޓީއާއި އަދި ޓީ.ޖީ.ޓީއާއި އެހެންނަމަވެސް ޓީ.ޖީ.އެސް.ޓީއާ އިތުރަށް ގެސްޓްހައުސް ޓެކްސް މި ހުރިހާ ޓެކްސްތައް ބަދަލުކުރުމާއި ގުޅިގެން ގެސްޓްހައުސްތަކަށް އެއް ދޭ. މިއީ އާ ކަމެއް ނޫން ދިވެހިރާއްޖޭގައި ކުރިން. އެހެންނަމަވެސް، މިހާރު ގެނެސް ކަނޑައެޅިފައި ވަރަށްބޮޑު ބަދަލުތަކެއް އެބަ ޓޫރިޒަމް ވެސް

ވިސްނާވަޑައިގަންނަވަން އެބަ ޖެހޭ ރައީސް ނަޝީދުގެ ވާހަކަ ދެންމެ ދައްކަވައިދިނީ. ރައީސް ނަޝީދާ ދެކޮޅަށް އިއްތި ތިއްބެވި ބޭފުޅުން މިއަދު އެއްކޮޅަށް ތިއްބެވީ. އަޅުގަނޑާ، ޒިޔާދަތިވެރިވުން އެންމެންނާ ކޮންމެ ކަމެއްގައި ވެސް. ހަމަ އެމް.ޑީ.ޕީ ތެރޭގައި ވެސް. އަޅުގަނޑާ، އެ ވާހަކަ ކޮންމެހެން ދައްކާނީ ކަމެއް ނޫނޭ. ތަފާތުތަކާއެކު ބޭފުޅަކީ އެންމެ ރަނގަޅު ބޭފުޅާއެއް ނޫން. ކޮބާއެއްގެ ވާހަކަދައްކަވާ އިރު އެ ވާހަކަދައްކަވާ ބޭފުޅާއި އެކަން ހުރެއްވި ބޭފުޅާއި އަދި އެކަން އެންމެ ރަނގަޅަށް ހުރިހާ ބޭފުޅުންނަށް ޤަބޫލާ ވެސް ބައްލަވާނެގޮތަށް. ޖީ.އެސް.ޓީން ނަގާ، ދިވެހި އާމްދަނީ އެންމެ ރަނގަޅު ގޮތުގައި ރާއްޖޭގައި ރައްޔިތުންނަށް ފުރުޞަތުދެއްވެނީ ހާލަތު ވެސް ބަލަން އެބަ ޖެހޭ. ކޮން ބޭފުޅެއްތޯ އެކަން ހުރެއްވީ ވެސް ބަލަން އެބަ ޖެހޭ. އަޅުގަނޑާ، އަޅުގަނޑުމެން މި ޖީއެސްޓީގެ ނިސްބަތް ހުރިގައި ދިވެހި ދައުލަތުގެ އާމްދަނީން ލިބޭ ފައިސާއިން ދިވެހި ދައުލަތަށް ނުދަރާ ރައްޔިތުންނަށް ގިނަ ޚިދުމަތްތަކެއް ދެވިގެންދާނެ. އަޅުގަނޑުމެން ވެސް، އެ ވިދާޅުވާ ރައީސް ނަޝީދު ބޭސްސިޓީއަރ ސަބްސިޑީ ނުދޭ ވާހަކަދައްކަވަމުން ވަޑައިގެން ޖީއެސްޓީ ނަގަނީ އިރު މިހާރު އަޅުގަނޑުމެން ބޭސްސިޓީއަރ ސަބްސިޑީއާ މީހުން ދާ ދިގުމުން އަޅުގަނޑުމެން ހިލޭ އާސަންދަ އެއްކަ މިއީ ވެސް. އާސަންދައާއި އެންސްޕާ އެބަ އޮވޭ. އެކަމަކު ވެސް ހަމަ އެ ވާހަކަދައްކާ ބޭފުޅުން ދައްކަވާ ހިދުމަތް ކުރާނީ ނިޔަތުގައި އަދިވެސް މި ހުރިހާ ހިދުމަތް ދީ ވެސް. އަޅުގަނޑާ، އެއްވެސް ކަމަކާ ނިސްބަތް އޮތް ކަމެއް ނޫން. ކޮންމެ ކަމެއްގައި ވެސް އިސްލާހުތަކާއި އަންނާނެ. އަޅުގަނޑާ، ޖީއެސްޓީގެ ނިޒާމަށް ވާހަކަދެއްކޭ އިރު އަޅުގަނޑުމެން ގަބޫލުކުރަން ކޮންމެ މަސައްކަތެއްގެ ވެސް ތަރައްޤީ ބައްލަތް އަޅުގަނޑުމެންނަށް ފޯރުކޮށް އަޅުގަނޑުމެން މަސައްކަތްކުރަންޖެހޭ. ފުރުޞަތު ވެސް ދޭއިރު ބައެއްގެ ނަންނަން ދިރިދިރިގެންދާނެ ހިނދަކު، އިންސާނީ ވަސީލަތް އޮތްހާ ހިނދަކު ކަންކަން އިސްލާހުކުރަންޖެހޭނެ. އަޅުގަނޑުމެން އިސްލާހުވާންޖެހޭނެ. އަޅުގަނޑާ، އެ ވާހަކަ ދަންނަވައިލަމުން އަޅުގަނޑު މި ނިޒާމަކަށް ތާއީދުކުރާ ވާހަކަ، ޖީއެސްޓީގެ މި އިސްލާހުގައި ނަގާ ގުޅުމުގެ ކޮންމެހެން ގެނެސްދެއްވާ ކުރާ އަޅުގަނޑު ގަބޫލުކުރާތީ މިއަދު ތާއީދުކުރާ ވާހަކަ ދަންނަވަމުން އަޅުގަނޑުގެ ވާހަކަކޮޅު ނިންމާލަމުން އިއްޒަތްތެރި ރައީސް.

ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް.

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:

ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު. ގަލޮޅު ދެކުނު ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު މީކާއިލް އަޙްމަދު ނަސީމް.

ގަލޮޅު ދެކުނު ދާއިރާގެ މެންބަރު މީކާއިލް އަޙްމަދު ނަސީމް ވާހަކަދެއްކެވުން:

ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް. އަޅުގަނޑުމެން "އިމޭލް ހިލޭސް އަހުބޭ" ބުނާ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް، އެންމެ ބާރަށް ސަރުކާރުން ބުނާ ވާހަކައަކީ އަސަރުކުރާ. އިންވެސްޓްމަންޓްތަކަށް އެބަ ގެއްލުންވޭ.

އިއްޒަތްތެރި ރައީސް؛ ހަމަގައިމުގައި ދިވެހިރާއްޖޭގައި އިންވެސްޓްމަންޓުތަކެއް ގެއްލުންވަނީ ސަރުކާރުން ގެންގުޅުއްވާ މިފަދަ ދުއްތުރާއްޔާ ސިޔާސަތުތަކުގެ ސަބަބުން. އިއްޒަތްތެރި ރައީސް؛ މިއާ ގުޅުންހުރި އިސްލާހުތަކެއް އަޅުގަނޑުމެން މި ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުން ފާސްކުރީ މިދިޔަ އަހަރު. މި އަހަރު ކުރީ ކޮޅު. އިއްޒަތްތެރި ރައީސް؛ ހަމަ އެ ގާނޫނަށް އަނެއްކާ ވެސް އިސްލާހު މި ހުށަހެޅުއްވީ އެއާ ދިމާ އިދިކޮޅަށް. އިއްޒަތްތެރި ރައީސް؛ މީގެން އަޅުގަނޑުމެންނަށް މި އެނގެނީ ދިވެހިރާއްޖޭގެ މި ވަގުތު މި އޮތް ސަރުކާރުގައި އެއްވެސް ހަރުދަނާ އިގްތިސާދީ ސިޔާސަތެއް އަދި ރޭވުންތެރިކަމެއް ނެތްކަން. އިއްޒަތްތެރި ރައީސް؛ މީގެ މަދު ދުވަސްކޮޅެއްގެ ކުރިން ހުށަހެޅުނު އިސްލާހުގައި މި ބުނަނީ [illegible] ގުޅިގެން [illegible] 25% ކަމަށް. މިހާރު އެ އަދަދު މިވަނީ 50%އަށް ބޮޑުވެފައި. އިއްޒަތްތެރި ރައީސް؛ މީގެ މަދު ދުވަސްކޮޅެއް ކުރިން ދިވެހިރާއްޖޭގައި ފޮރިން [illegible] ނަގަން ނިސްބަތުން ޖީ.ޑީ.އެސް.ޖީ، 17%. އިއްޒަތްތެރި ރައީސް؛ އާގެ ދުވަސްކޮޅެއް ފަހުން އަނެއްކާ ވެސް ރައީސް ބުނެއްޖެ މި ނިސްބަތަކީ އެ ބޮޑި އިސްލާހު އުވައިލަން. އިއްޒަތްތެރި ރައީސް؛ ކޮބައިތޯ ސިޔާސަތު؟ މީގެ މަދު ދުވަސްކޮޅެއް ކުރިން މި 25% އިސްލާހުގައި ޖަހައިގެން ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުން ގެނެސް މިއާ ތިއްބެވި މި ނުވަދިހަ ތިން މެންބަރުން ވޯޓާ ފާސްކުރައްވައިދީ ކޮން ރަނގަޅު އުސޫލުތައް، ސިޔާސަތުތަކުގެ ހަރުދަނާ އަޅުގަނޑުމެންނަށް ކިޔައިދީބަލާށޭ، ވިދާޅުވިޔަސް ދެން ޖޭ؟ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް. އަނެއްކާ ވެސް އަޅުގަނޑުމެން އެދެން ގެނައި ހައްދުވަސް މި ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހަށް ތަކުރާރުކޮށް ބަދަލު ގުޅުންހުރި ބިލުތަކާ ޖޯޝާއާ އިރު ކުރިން އެ ނިސްބަތު ނިސްބަތުން ބޮޑުކުރަން މިއަދު މި ނިސްބަތު ކިޔަވާތީ، އަޅުގަނޑުމެންނަށް އެ މިންވަރު އިއްޒަތްތެރި ރައީސް، ސަރުކާރުން ސާފުކޮށްދިނުން އެބަ ޖެހޭ. މިއާ މި ނިޒާމުތަކުގައި ބަދަލުތައް ގެނެސް. އިއްޒަތްތެރި ރައީސް، ބަދަލުތައް ދޫކޮށް. އެއީ ވަސީލަތާ ވިޔަފާރިއާ ގުޅޭ. އަޅުގަނޑު ބުނާ އެއްޗެއް ދޫކޮށް. ވަސީލަތާ ވިޔަފާރިވެރި މިއާ ނިޒާމާއި ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރުންނާ. ރައްޔިތުންގެ އިސްތިޤްބާލުގައި ތިބި އެ މީހުންގެ ވަކިވުމުން. އިއްޒަތްތެރި ރައީސް؛ އެހެންކަމުން ވާ ނަމަ، ސަރުކާރުން މި ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުގައި ތިއްބަވާ މެންބަރުންނަކީ ބޮޑުން ނޫން ކަމަށް ވިދާޅުވާ ނަމަ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް، އެ މެންބަރުންނަކީ އެބަ ޖެހޭ ސަމާލުކަމަށް މި ގެނެސްދޭން ކަމެއްވިޔަކީ އަމަލީ ބަދަލުތަކެއް މި ފެނުމަށް ކޮން ސަބަބަކާ ހުރިތޯ. އިއްޒަތްތެރި ރައީސް؛ އަޅުގަނޑުމެންނަށް ސަބަބު ވަރަށް ސާފު. ސަބަބަކީ އެއްވެސް ރަނގަޅު އިގްތިސާދީ ސިޔާސަތެއް ނެތުން. އަދި ވީހާވެސް އަވަހަކަށް ސަރުކާރަށް، ދައުލަތަށް ފައިސާފޯރުކޮށްދޭ ހޯދުމުގެ ނިޔަތުގައި ކުރާ މިފަދަ ކަންކަމުގެ ސަބަބުން އިއްޒަތްތެރި ރައީސް، ދުރު މުސްތަގްބަލުގައި ވަނީ ގެއްލުން. އިއްޒަތްތެރި ރައީސް؛ ސިނގާޕޫރުގެ [illegible] ގިނައި ބަޔަކު ވެސް ގިނައީ ހަމަ މިފަދަ ދުއްތުރާއްޔާ ސިޔާސަތުތަކުގެ ދަށުން. ޖީ.ޑީ.އެސް.ޖީއާން ގިނައި ބަޔަކު ވެސް ގިނައި ހަމަ މިފަދަ ދުއްތުރާއްޔާ ސިޔާސަތުތަކުގެ ދަށުން. އަނެއްކާ މިއަދު މި ބޮޑު މިހެން މި ޖެހުނުވަނީ ވެސް ހަމަ ދުއްތުރާއްޔާ ސިޔާސަތުތަކުގެ ދަށުން. އިއްޒަތްތެރި ރައީސް؛ ދައުލަތުން އާމްދަނީ

އިތުރުކުރަން ބޭނުން ނަމަ ކުރެވެން ހުރި ބައިވަރު ކަންކަން އެބަ ހުރި. ކުއްލިކުއްލިއަށް ޖެހޭ ގުޅުންހުރި އިސްލާހުތައް ފޮނުއްވާ ނަމަ ޢިއްޒަތްތެރި ރައީސް، ދިވެހިރާއްޖެއަކީ އަންސްޓޭބަލް ގައުމެއްގެ ގޮތުގައި ބޭރުގެ މާލީ އިދާރާތަކުން ދެކެން. އިންވެސްޓަރުން ދެކެން. ޢިއްޒަތްތެރި ރައީސް؛ އިންވެސްޓަރުން މި ގައުމަށް މަދުވާނީ އަޅުގަނޑުމެން ޖައިނިސްބުންނާ ގުޅުންހުރި އިޖާސާ ރިފޯސް މި ގައުމުން ބޭރުކުރަން ގޮވާލުމެއް ނޫން ޢިއްޒަތްތެރި ރައީސް. އިންވެސްޓަރުން މި ގައުމަށް މަދު ވާނީ އެ މީހުންނަށް އެ މީހުންގެ އިންވެސްޓްމަންޓުތަކަށް ރައްކާތެރިކަމެއް މިވާ ނުވެ ކަމަށް ސާބިތުވާ ގޮތަށް ސަރުކާރުގެ ވަޒީރުން މިފަދަ އަމަލުތަކެއް ކުރުމުން. ޢިއްޒަތްތެރި ރައީސް؛ އިންވެސްޓްމަންޓުތަކުގެ ފާގަތިކަމާ އިރު އަދި ދިވެހި ދައުލަތަށް އާމްދަނީ އިތުރުކުރާ ވަސީލަތްތަކާ އިތު، ސަރުކާރުގެ މަޝްރޫޢު އަދިވެސް އިޤްތިޞާ ކަމެއް ފާސްކޮށްފައި އެބަ އޮތް. ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުގެ މާލިއްޔަތު ކޮމިޓީން، ޢިއްޒަތްތެރި ރައީސް، މަސްލަހަތުގެ ވާހަކައެއް ނޫން އަޅުގަނޑު މި ދައްކަނީ. އަޅުގަނޑު މި ދައްކަނީ ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުގެ ރައީސްގެ ވާހަކަ. އަދި ވަޒީރު ބޭފުޅުންގެ ވާހަކަ. ޢިއްޒަތްތެރި ރައީސް؛ ދިވެހިރާއްޖެ މިހާރު އިދިކޮޅު ގާނޫނުތަކާއި އެހެން ދަނޑިވަޅުގައި، ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުގެ ރައީސާއި ވަޒީރު ބޭފުޅުންގެ މުސާރަ ބޮޑުކުރަނީތޯ މިއަދު ނުފެނެއޭ އެއީ ކޮބާ. ޢިއްޒަތްތެރި ރައީސް؛ ސިސްޓަމް މަގަން ވަޑައިގެން ބައްލަވާ. ސިސްޓަމް މަގަން ވަޑައިގެން ބައްލަވާ. އޭ.ޖީ.ކޭ ކުރިމަތިވެދާނެ ފުރުސަތުތަކާއި ޢިއްޒަތްތެރި ރައީސް، ޕާޓީޝަނަކަމާއި، ޕާޓްނަރޝިޕް ދިހައަށް ވެސް ވޭސް ނުލިބޭ. ޢިއްޒަތްތެރި ރައީސް؛ އަދިވެސް މި އުނދަގޫ ވަޒީރުންގެ މުސާރަތަ ބޮޑުކުރަނީތޯ މިއަދު. ޕާޓީލީޑަރު ސަރުކާރު ޕާޓީގެ ކުރިމަތީ މި ފިޔަ މުސާރައިން ހަގަ ނުފޫޅެ، ޢިއްޒަތްތެރި ރައީސް. ޕާސަންޓޭޖް ދަށްކަމާއި ޕާސަންޓޭޖް ބޮޑުކަމާއި، ޕާސަންޓޭޖް ވަރަށް ބޮޑު. މި ސަރުކާރުގެ ކަންކަމުގެ ޢިއްޒަތްތެރި ރައީސް. ދިވެހިރާއްޖޭގެ ބިން މުސާރަ ބޮޑުކުރަނީ، ޢިއްޒަތްތެރި ރައީސް، ދިވެހިރާއްޖޭގެ ބިން މުސާރައަކީ މި ގައުމުގެ ދަރަނި ދައްކަން ނުކުޅެދޭ ސަބަބު. ޢިއްޒަތްތެރި ރައީސް. މިއަދު ޕާސަންޓޭޖް ދަށްވެފައި. މިއަދު ޕާސަންޓޭޖް ވަރަށް ދަށުގައި ޢިއްޒަތްތެރި ރައީސް. ވަރަށްބޮޑަށް ޝުކުރިއްޔާ. ޝުކުރިއްޔާ.

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:

އާދެ! ޝުކުރިއްޔާ ޢިއްޒަތްތެރި މެންބަރު. ގާއްދޫ ދާއިރާގެ ޢިއްޒަތްތެރި މެންބަރު މުޙައްމަދު ޙަސީބް.

ގާއްދޫ ދާއިރާގެ މެންބަރު މުޙައްމަދު ޙަސީބް ވާހަކަދެއްކެވުން:

ޝުކުރިއްޔާ ޢިއްޒަތްތެރި ރައީސް. ގާނޫނު ނަންބަރު 10/2011 (މުދަލާއި ޚިދުމަތުގެ ޓެކްސްގެ ގާނޫނު)އަށް މި ގެނައި އިސްލާހުތަކަށް ހުށަހަޅުއްވާފައިވާ ކޮމަންޑޫ ދާއިރާގެ ޢިއްޒަތްތެރި މެންބަރު އިބްރާހިމްދީދީއަށް އަޅުގަނޑު ޝުކުރު ދަންނަވަން. އާދެ! ޢިއްޒަތްތެރި ރައީސް؛ މި އިސްލާހުތަކަކީ ކުރި ވިޔަފާރިތަކުގެ އިތުރަށް ހަރުދަނާކޮށްދެމުން ޖެހޭ އެ ވިޔަފާރިތަކަށް އިތުރު ލުއިތަކެއް ދޭން ގެނެއްސަ ހުރި އިސްލާހުތަކެއް. ބައެއް މެންބަރުން މި ބިލަށް ފާހަގަކުރައްވާ އިރު މިކަން ދިޔަސް އޮޅޭ ފަދަ ގޮތަކަށް ވާހަކަދައްކަވާތީ އެ ކަން ފާހަގަކޮށްލަން. ޢިއްޒަތްތެރި ރައީސް؛ ޓޫރިޒަމްގެ މުޅި އިކޮނޮމީގައި މިހާތަނަށް އިންވެސްޓްކުރެވުން މި ދަނީ އަށާއި ނުވަ ބިލިއަން ޑޮލަރު. މި އަދަދު މިއަށް ވުރެ ބޮޑުކުރަން އަޅުގަނޑުމެން އެބަ ޖެހޭ. މި އަދަދު އިތުރުވެގެންދާނީ ދިވެހިރާއްޖެއަށް އިތުރު އިންވެސްޓްމަންޓްތަކެއް އައިސްގެން. އެގޮތުން ހިލޭ ފަދަ އިންވެސްޓްމަންޓްތަކެއް، ބޮޑެތި ބިޔަ އިންވެސްޓްމަންޓްތަކެއް އައިސްގެން ނޫނިއްޔާމުން އަޅުގަނޑުމެންނަށް އިތުރަށް އިގްތިސާދު ހަރުދަނާއެއް ނުކުރެވޭނެ. ދައުލަތުން އެބަ ބޭނުންވޭ ވަރަށް ބޮޑު ކަންކަމަށް. ވަރަށް ގިނަ ތަރައްޤީގެ ޕްރޮޖެކްޓްތަކެއް ވެސް އެބަ ބޭނުންވޭ. އެކަމަކު ކުރިއަށްއޮތް ކަންކަމަށް ކުރާނީ އަޅުގަނޑުމެން އަތުގައި މި ފައިސާ އިތުރުނުވެ. މި ބަޖެޓު އިތުރުނުވެ އަޅުގަނޑުމެންނަށް އެ ކަންތައްތަކެއް ނުކުރެވޭނެ. މި އަދަދު ނުވަތަ ބިލިއަން ޑޮލަރުން ބޮޑުވެގެން އެގޮތް ގޮތެއްގައި އަޅުގަނޑުމެންނަށް ނިޔަލަށް އެ ނޫނީ ވަކި އަދަދަކަށް. އިތުރަކަށް ނުދެވޭނެ. އިތުރުކުރެވޭނީ އޮތީ ހަމަ ދިވެހިރާއްޖެއަށް ބިޔަ އިންވެސްޓްމަންޓްތަކެއް އައިސްގެން. ޢިއްޒަތްތެރި ރައީސް؛ މިގޮތުން އަޅުގަނޑު ފާހަގަކޮށްލަން، މިހާރު އަޅުގަނޑުމެން ބޭނުމީ ދުނިޔޭގެ ބިޔަ ބަދަލުކުރުން އެބަ ޖެހޭ. މިސާލަކަށް ބޮޑު ނަމަ ޖީ.ޑީ.ޕީ މިގެ ކުރިން ބޮޑު ޕްރޮޖެކްޓުގައި އިންދާ މިހާރު އެ އިނީ ސަޕޯޓު ޕްރޮޖެކްޓު ހަމައަށް އިތުރުކޮށްފި. ނަތީޖާއަކަށް ވެގެން ދިރިއުޅޭ ދާއިރާގައި މަސައްކަތްކުރާ ވަރަށް ގިނަ ވިޔަފާރިވެރިންތަކެއް އޮފްޝޯގައި އެކައުންޓްތަކެއް ހުޅުވައިގެން އެ ބޭފުޅުންގެ ވިޔަފާރިތަކުގެ ކޮމިޝަން ދިނުމުގައި އަޅުގަނޑުމެން ޖީ.ޑީ.ޕީ އިތުރުކުރަން މި ކިޔަނީ. މިއީ އަޅުގަނޑު ދެކޭ ގޮތް. ޖީ.ޑީ.ޕީ ހަމައަށް ޕްރޮޖެކްޓު ކުރުކުރަންވީ. ހަމައަށް ޕްރޮޖެކްޓަށް ކުރުކުރިޔަ ދުވާލު އެއްޗެހި މި ފާހަގަކުރީ ވެސް އަންނަނީ މި ފާހަގަތަކުގެ ބޭނުންކުރާ ދުވަހު ނުދާ ފަހުން ބަޔަކުންނާ ފާހަގަތަކެއް، އިންވެސްޓްބަރުން. އަތުން އަޅުގަނޑުމެން މި ބަލާ އިރު ފާހަގަ ދެކޭގޮތުން. ޢިއްޒަތްތެރި ރައީސް؛ ޖީ.ޑީ.ޕީގެ ބޭސް ބޮޑުކުރުވަން ހަމަ މިކަހަލަ ގޮތަކަށް. މިއަދުން އެއްވެސް ގޮތަކަށް އަޅުގަނޑުމެންނަށް ޖީ.ޑީ.ޕީ ނުދޭ މި އިންވެސްޓްމަންޓުތަކެއް، ބޮޑެތި އިންވެސްޓްމަންޓުތަކެއް ފާހަގަކޮށް ގެނެވޭނެ އެއްވެސް ގޮތަކަށް ގޮތެއް ނެތިންނެވެ. އިތުރު ވިޔަފާރިވެރިންތަކެއް ފާހަގަކޮށް އަންނަނީ މިގޮތަށް އަޅުގަނޑުމެން ނަގާ ބޭނުން ވީހާ ވެސް ކުރިއަށްދެވޭނެ. ޢިއްޒަތްތެރި ރައީސް؛ ދިވެހިރާއްޖެއަށް މިހާރު އަޅުގަނޑުމެން މި ގެންނަން އުޅޭ ބިޔަ މަޝްރޫއުގެ ވިޔަފާރިއަކީ ގޮތްގޮތަށްކަން ވިއްސަކަން ބިލިއަން ޖެހޭ. ފާހަގަ މިހާރު ޓްރިޕަލްގެ މުޅި އިންވެސްޓްމަންޓްތަކުން، ސިނާއަތުގައި ހިމެނޭ އިންވެސްޓްމަންޓްތަކުގެ އަދަދަކީ ބޭރު ބިލިއަން ޖެހޭ. އެއީ މުޅި ދައުލަތަށް މި ވަރަށްވުރެ އެއް ބިލިއަން ޖެހޭ. އެގޮތް ހިލޭ ފަދަ ބޮޑު، ބިޔަ މަޝްރޫއުތަކެއް ފާހަގަކުރަން

އައިއްސަ ކަމަށް ވަންޏާމުން މި އިންވެސްޓްމަންޓްތަކުން ނުކުންނާނެ، ދިވެހި ދައުލަތަށް ވަންނާނެ ފައިސާގެ އަދަދު ތިނެއް ނޫނީ ހަތަރު ބިލިއަން ޑޮލަރާ ހަމައަށް އިތުރުވެގެންދާނެ. އެހެންވީމާ، މިފަދަ މަޝްރޫޢުތަކަށް އަޅުގަނޑުމެން ބޭނުންވަނީ. އަދި މިފަދަ މަޝްރޫޢުތަކަށް އަންނަންވާ އިރަށް ރާއްޖޭގެ މި ޓެކްސް ނިޒާމުގެ ހުރި ހަނި ކަންތައްތައް، އުނިއިތުރުތައް ރަނގަޅުކޮށް، ޓެކްސް ނިޒާމާ ދޭތެރޭ ބޭރުގެ ފަރާތްތަކުންނާއި އަދި ރައްޔިތުން ދެކޭ ގޮތް ރަނގަޅުކުރަން، އިތުބާރު ރަނގަޅުކުރަން އެބަ ޖެހޭ. އެހެންވެ މިފަދަ އިސްލާހުތައް މި ގެންނަވަނީ. ޝުކުރިއްޔާ.

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:

އާދެ! ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު. މިހާރު ފުރުޞަތު މި އަރުވަނީ މަރަދޫ ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު އަޙްމަދުދީދީއަށް.

މަރަދޫ ދާއިރާގެ މެންބަރު އަޙްމަދުދީދީ ވާހަކަދެއްކެވުން:

ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް. ޓެކްސް ގާނޫނަށް މި ގެންނަ އިސްލާހުތަކަށް ބަލާ އިރު މި އިސްލާހުތަކަށް ވުރެ ބޮޑަށް ކިޔުން ރަނގަޅީ [illegible]. ކުރިމަތިގައި އެކަން ނުކުރާނެ [illegible] ވަރަށް ގިނަ ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުގެ މެންބަރުން ވެސް [illegible] ތިއްބާ އަދި ޓޫރިޒަމް އިންޑަސްޓްރީގައި ވެސް ސްޓޭކްހޯލްޑަރުން ތިބި ގޮތަށް ނުކުރާނޭ [illegible] ތިއްބާ މި ތަނުން ފާސްކުރި. އެދޭ ސަބަބުން ޓޫރިޒަމް އިންޑަސްޓްރީއަށް އަސަރުކުރާނެ ވާހަކަ. [illegible] ދިވެހިރާއްޖެއަށް ޓޫރިސްޓުން [illegible] ވާހަކަ. އެ ވާހަކަ [illegible] ޓޫރިސްޓުން ޓެކްސް ނަގަން. މިހާރު އަނެއްކާ އިސްލާހު މި ގެންނަނީ އެއަށް [illegible]. އެހެންވީމާ، ސްޓޭކްހޯލްޑަރުންނާ އެއްވެސް ވަރަކަށް ވާހަކަދައްކަވާފައި، ކަމާ ގުޅުންހުރި ފަރާތްތަކާ ވާހަކަދައްކަވާފައި، އެއްވެސް ޚިޔާލެއް މަޝްވަރާއެއް ނެތި، މިގޮތަށް ގެނެސް، ހާއްސަކޮށް ޓެކްސް ގާނޫނު ކަހަލަ ގާނޫނުތަކަކަށް ގެނެސް ބަދަލުގެ ސަބަބުން އިންވެސްޓްމަންޓްގެ ކޮންފިޑެންސް އިތުރަށް ގެއްލިގެންދާނެ [illegible] އަޅުގަނޑުމެން ފެންނަނީ. [illegible] ޖަމިއްޔާ ނޫނީ، [illegible] އިންޑަސްޓްރީ [illegible] ދިރާސާ [illegible]. އެހެންވީމާ، [illegible] ޓެކްސް [illegible]، ޓެކްސް ގާނޫނަށް [illegible] އިސްލާހު [illegible] ކަމާ ގުޅުންހުރި ފަރާތްތަކާ [illegible] ބަދަލުތައް [illegible] އިސްލާހު [illegible] ޓެކްސްގެ [illegible] ގާނޫނުތަކަށް [illegible] ޓެކްސް [illegible] ދައުލަތަށް [illegible]

ފައިދާތަކާއި، އޭގެ ސަބަބުން ދިމާވާ ތަކުލީފުތައް ވެސް އެނގިގެން، އެ ކަންތަކަށް ވިސްނާފައި އިސްލާހުތައް ގެންނަން. އެގޮތުން ގެންނަ ކަމުގައި ވާ ނަމަ އިޖުރާއީ މިގޮތުން އުނބަންޖެހޭކަށް ނުޖެހޭނެ. ގޮތްގަނޑެއްކަން ދައުރުގެ ފަހު ހާލަތު އެދިގެންދާ އިރު ވެސް އަޅުގަނޑުމެންނަށް މި ފެންނަނީ "އޮތް ބޭޖު" އަޅުވައިގެން ބެހެއްޓުމެއްގައި އުޅެނީ. ބޭނުންގެ ނިޔަމަށް ވެސް އިޖުރާއީ ބޭސްބާކީރަން، ބޭނުންވާއިރު ކަންތައްތައް ބަދަލުކުރާނެ ގޮތްތަކެއް ހޯދައިދިނުމުގެ ކަންތައްތަކެއް. މިގޮތުން ކަންތައް ބޭރުގެ މިނިވަން ވެސް މިހާރު ބޭރަށް ކަމުގައި މިގޮތަށް ކުރިއަށް ވެސް މަޖިލީހުން ކުރުން ކަމަކީ ބައްލަވަމުންގެންދަވާ ކަމެއް. މިކަމަށް ފާހަގަކޮށްލަން ޝުކުރިއްޔާ.

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:

އާދެ! ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު. އިނގުރައިދޫ ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު އިބްރާހީމް ފަލާހު.

އިނގުރައިދޫ ދާއިރާގެ މެންބަރު އިބްރާހީމް ފަލާހު ވާހަކަދެއްކެވުން:

ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް. ޤާނޫނު ނަންބަރު 10/2011 (މުދަލާއި ޚިދުމަތުގެ އަގުން ޓެކްސް ނެގުމުގެ ޤާނޫނު)އަށް މި ހުށަހެޅިފައި އޮތް އިސްލާހަށް އަޅުގަނޑު ހަމަ ފުރިހަމައަށް ތާއީދުކުރާ ވާހަކަ ދަންނަވަން. އިއްޒަތްތެރި ރައީސް؛ ޓުކުރާ ބޭރު މި ގާނޫނަކީ ހަޤީޤަތުގައި އޭގެ ޖަވާބުގައި މި ޙައްޤަށް އަދުލުވެރި ހިދުމަތް ބަޔަކައި އެކަމާ ބޭރު އުސޫލުތަކާއި ހަމަތައް ބަޔާންކުރާ ގާނޫނެއް. އެހެންވީމާ، މި ޓެކުހާ ބޭރު މި ގާނޫނަކީ ކާނޫނީ ސަރުކާރުގެ އޮންނަ އިރުގައި ވެސް ހަޤީޤަތުގައި މި ގާނޫނަށް އެ ދުވަސްވަރަކަށް ގެނެސްގެން ޖެހޭ ބައެއް އިސްލާހުތައް ވަރަށް ގިނައިން ގެނެސް ގާނޫނެއް. މި ވޮލިއުމަށް ތަނަށް ބަލައިލި ކަމަށް ވަނީޖާއިން މި ގާނޫނަށް ގެނައި އިސްލާހުތައް މި ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުގައި މި ތިއްބެވި މެންބަރުން ދިރާސާކޮށްފިއަ އެނގިވަޑައިގަންނަވާނެ. ކަނޑު ފެހިކަމެއްގައި ވެސް ވަރަށް ގިނަ އިސްލާހުތައް ބައެއް ހަމަހަމަ މި ގާނޫނަށް ގެނެވޭ. ބައެއް ސަރުކާރުތަކުން ބޭއްވުނު ޓެކުސްތަކާއި އެކަށް ހުރި. އެއްވެސް އިރުގައި އެއިރުއެއްގައި ނަގާފައި އޮންނަ މި ބޭރުގެ ގާނޫނު އެފެރިއާސުރު، މި ގާނޫނުގައި އެ ބޭރުއެއް ނަގަން ބައާންކުރެވިފައި އޮތް މިންވަރަށް ފުރު ބޭރުގެ ކުރީކުރިއަށް އެއްވެސް ސަރުކާރަކުން ނުލެއް. އަބަދު ވެސް އޮންނަނީ އެ އޮތް މިންވަރަށް ފުރު މައްޗަށް ޖައްސާފައި. ޖީ.އެސް.ޓީ ވިޔަސް، ޓީ.ޖީ.އެސް.ޓީ ވިޔަސް އަދި އެހެން ބޭރުގެތައް ކަމުގައި ވިޔަސް. އެއީ މިހާރު ވެސް މި ގާނޫނަށް ހަރަކާތްތެރިވާ، ކަމުގެ ކަމާއި ގުޅޭ އިދިކޮޅު ހަރަކާތް ހުރި ކަމެއް ފަތްޕައި ގެންނަން ބޭނުންވާ ބޭރުގެ ގާނޫނުތަކެއް ފަތްޕައި. އެއީ އަހަރެން ނަމަކުން ޓެކުހާ މިއަކުރުމަށް ދެއްކުމަށް މި ދަދު ބާވުމަކަށް ބާވާނީ، ކަމެއް ކަމެއް ވަރަށް ޖޭގެ ވެސް މިގޮތުން

އިސްލާމްދީނާއި އެކަ ހުރި. އެހެންވީމާ، މި ހުށަހެޅިފައިވާ އިސްލާމްދީނާއި ދެ ބައި ވެސް އެކަ ހުރި. ދެ ބައި ވެސް ރައްޔިތުންނަށް އޮޅުންފިލުވައިދިނުމަށް އަޅުގަނޑުމެން މިތާނގައި ބަހުސްކުރާ އިރުގައި އަޅުގަނޑުމެން ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުގެ ކޮންމެ މެންބަރެއްގެ ވެސް ވަރަށް ބޮޑު ޒިންމާއެއް ކަމަށް ގަބޫލުކުރަން ޖެހޭނެ ކަމަށް އަޅުގަނޑު ގަބޫލުކުރަނީ. އިއްޒަތްތެރި ރައީސް؛ އަޅުގަނޑުމެންގެ މި ސަރުކާރު، އަޅުގަނޑުމެންގެ އިއްޒަތްތެރި ރައީސުލްޖުމްހޫރިއްޔާ ޑރ. މުޙައްމަދު މުއިއްޒުގެ މި ޙުކޫމަތުގައި ހަޤީޤަތުގައި އެއްވެސް [illegible] [illegible] ނެތް. އެހެންނަމަވެސް، މި ނިޒާމުގެ ތެރެއިން އާދަރީ ހޯދައިގެން ދައުރުތަކުން މީގެ ކުރީގައި ސަރުކާރުތަކުން ނަގާފައިވާ ލޯނުތަކާއި، ވަރަށް ގިނަ އަދަދެއްގެ ދަރަނި، ގާތްގަނޑަކަށް އެއް ބިލިއަން ޑޮލަރަށް ވުރެ ގިނަ ފައިސާ ދުނިޔޭގެ އެކިއެކި ބޭންކުތަކާއި މާލީ ވުޖޫދުތަކަށް އަވަސް ދައްކާފައި. އަޅުގަނޑުމެން އަ ހުރިހާ ވާހަކައެއް ވެސް އޮޅުންފިލުވައިދިނުން ރައްޔިތުންނަށް ޖެހޭނެ. އެއްވެސް ރައްޔިތަކަށް އެއްވެސް ކަމެއް ދަނިވެފައެއް ނެތް. އަޅުގަނޑުމެންގެ ޖަވާބު ހުރިހާ ބޭނުންތަކާއި އެކަ ފެނޭ. ރާއްޖޭގެ ކަންކަމުގެތެރޭގައި ތަރައްޤީގެ މަޝްރޫޢުތައް އެކަ ހިނގާ. ގައުމުގެ ސިޔާސީ ފަރާތްތަކުން ޖަމާޢަތް ފަރާ، އަނބުރާ ގެނެސް ޖަހާފައެއް ނެތް. މިހިސާބުން އެދު ހުރިހާ ބޮޑުވުން، ރާއްޖެއިން ބޭރުގައި ފިޔަވައިގެން ގޮސް ސިޔާސީ ފަރާތްތަކަށް ވެސް އެ ތިބި ތަރައްޤީ ރައީސް. ހަމަ ސިޔާސީ ހަރަކާތްތަކުން ހިނގުމުގައި އެ އުޅެނީ. ދުނިޔޭގައި މިހާ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރަކު ފާހަގަކުރައްވާފަދައިން ހަމަ އެ މިސާލަކީ ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުގެ ރައީސްގެ މުސާރަ ބޮޑުކުރި ފަހަރު. ވަޒީރުންގެ މުސާރަ ބޮޑުވި ފަހަރު. އެ ފަހަރު ވެސް ގެންނަވި އިރުގައި ބަޖެޓާ އެކު ގެނައިމަ [illegible] އެނގޭތީ، އާނ! މިހެންކަމަށް ވުޖޫދުވި އެ އޮތީ. ހަޤީޤަތުގައި ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުގެ މެންބަރުންގެ މުސާރަ ކުޑަ ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުގެ ނައިބު ރައީސަށް ވުރެ މީގެ ކުރީގައި. އެ ކުރެވުނު ސަބަބުން ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުގެ ރައީސަށް ހަމައެކަނި މުސާރައާއި އެކަނި ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުގެ ރައީސް ވީމާ ކުރިއަށް މި އޮންނަނީ. ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުގެ ރައީސަކަށް ކޮމިޓީ އެލަވަންސް ނުލިބޭ. ނައިބުގެ ސަބަބުން ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުގެ ރައީސަށް ކޮމިޓީ ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުގެ ނައިބު ރައީސަށް ވުރެ. އެހެންނަމަވެސް، ރައްޔިތުންނަށް ކިޔައިދިނުމަށް ފާހަގަކޮށްލަން ދައުލަތުގެ އިދާރާތަކުގެ ފަހަރެއްގެ ބަޔަކު އެބަ ބާރު ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހަކީ. ގާނޫނު ހެދުމުގެ ބާރުގެ ފަރާތަކީ ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހޭ ރައީސް. އެހެންވީމާ، އަދުލުއިންސާފު ގާއިމުކުރުމުގެ ބާރުގެ ފަރާތަކަށް ހުންނަ ޖުޑީޝަރީ، ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުގެ ނުވަތަ ގާނޫނު ހަދާ މަޖިލީހުގެ ފުރިހަމަގައި ހުންނަ ބާރުވެރި މުސާރައާ ތަފާތުވާނެ ގޮތް [illegible] ކަންކަން އަޅުގަނޑު ނުދެކެން. [illegible] ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު އަބްދުއްރަޙީމް އަބްދުﷲގެ މުސާރައިގެ ނޫން. ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުގެ ރައީސްގެ މުސާރައާއި ބަދަލުގެނައުމުގެ ސަބަބުން ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުގެ ނައިބު ރައީސްގެ މުސާރަ ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުގެ ރައީސަށް ވުރެ ބޮޑު. އެހެންވީމާ، ތިން ބާރު ހަމަހަމަވާ ނިޒާމެއް ގާއިމުކުރަން. މީގެ ކުރީގައި ކޮމިޓީގައި ވެސް ދައްކާލި ވާހަކައެއް މިއީ. އެހެންވީމާ، އެއީ ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުގެ [illegible] ރައީސަކަށް [illegible] ބަޖެޓުގެ އަދަދު [illegible]

ނޫން. މިއީ ވިޔާ ވެސް ހަމަހަމަކަމާއި އިންސާފުވެރިކަމާ އެކު މިކަން ކުރުމަށް ބަލައި އަޅުގަނޑުމެން ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުގެ މި މަޖިލީހަށް ފޮނުވާލި އެކަން ކުރި ކަމެއް. ދެން ވަޒީރުންގެ މުސާރަ. ވަޒީރުންގެ މުސާރައާއި ބޭނުންކުރަން. ވަޒީރުންނަށް މިގެ ކުރީގައި މި އޮންނަނީ ކާރު އެލަވަންސް. އެ އެލަވަންސް މި އޮންނަނީ ޕްރޮޓޮކޯލް. އެއީ ހުރިހާ ސަރުކާރުތަކުގައި ވެސް ދައުލަތު ވަޒީރުން. ތަޖާއި، ޕްރޮޓޮކޯލާއި، އެ ދުއްވާ ޖެހޭވަރަށް މި އޮންނަނީ ހަތް ހާސް ރުފިޔާ. ހަމަ ބޭރުން މިހާރު ވިސްނާލައިފިއްޔާ އެނގޭނެ ޖެހިވަޑައިގަތުމާ އެ ކާރު ދުއްވަން އަހާ ތަފާތު ހަތް ހާސް ރުފިޔާއިން ނުވާނެކަން. އެހެންވީމާ، އެ އަޅުގަނޑުމެން މި ބަދަލުކުރީ އޭގެ ބަދަލުގައި ސަތޭކަ ހާސް ރުފިޔާއަށް. އެއީ މުސާރަ، މުސާރަ ހަމަ ވަޒީރުންނަށް މިގެ ކުރީގައި ވެސް އޮތްވަރަށް އޮތީ. އެހެންވީމާ، އެއީ މިހާރު ތިޔަ ވަޒީރުންނަށް ކުރި ކަމެއް ނޫން. ދެން އަނެއް ސަރުކާރުތަކުގައި ވެސް ވަޒީރުންނަށް އެ ބައި އޮންނާނެ. އެހެންވީމާ، މި ހުރިހާ ހިސާބުތަކުގައި ރަނގަޅަށް ނުކުތުމެއް ހުރި، ރަނގަޅުކުރަން ރައްޔިތުން ވެސް އަދި ގައުމުގެ ނިޒާމުގައި އެ ގައުމުގެ ދައުލަތަށް ރަނގަޅުކުރަން ހެދިނަމަ ކަންކަން ރަނގަޅުކުރަމުން އަޅުގަނޑުމެން މި ދަނީ. މިސާލަކަށް އިދިކޮޅު ފަރާތްތަކުން މި ބައި ބިލުގައި ކައުންސިލްތަކުގެ މުސާރަ ޖަމާކުރެވެން ނުލިބޭ. ރަށްތަކުގައި އެ ބޮޑުދޫން ކައުންސިލް ބޮޑުބޮޑު ފާރާ ވެސް ދައުލަތް. އެހެންކަމުން އަޅުގަނޑުމެން މި ބަޖެޓުން މި ގޮތަށް ކައުންސިލްތަކުގެ ބަޔަކުންނަށް އެ ގައުމުގެ ކައުންސިލްތަކުގެ މުސާރައާއި ކުޑަކުރަށް ބަޖެޓުގެ ގުނަވަން މި ބަދަލުވަން ހިތަކުރަނަރާއްޖޭ. މިއަދު އެ ދަނީ ކައުންސިލްތަކުން ދިމާވާ އެއްޗެހި ކުރަމުން. އަޅުގަނޑުމެން މިކަން ކުރިޔާ އަޅުގަނޑުމެންނާ ދިމާވާ އެއްޗެހި ކުރަމުން. މި ބަދަލުން ބޭނުންވާ ބަދަލުން އެއްކަލަ ޖީ.އެސް.ޓީއާއި އުފެއްދި ޖަގަހަ ގެ ކަންކަން ފެށް ކުރަން ބައިވެރިބައިސީ. ޖީ.އެސް.ޓީ ކިބާގައި ކޮމިޓީ އުފެއްދި އެލަވަންސެއް ނޫނޭ. މުސާރައެއް ނޫނޭ. ހަދިޔާ އިނާމެއް ނޫނޭ. ވިސްނާލަ ޕްރޮޓޮކޯލެއް ނޫނޭ. މި ހިނގާނީ އިތުބާރު ރަނގަޅު، ރައްޔިތުންގެ ބަޖެޓުގެ ކަންކަން ކަންކަން. ދެން މިތާ ކޮށްދޭވަގުތު އަޅުގަނޑުމެން ބަދަލުތައް ބޮޑު އިހުގައި، ބަދަލުތައް ކަންބޮޑުވެއްޖެ ނުބައިކަމުން ބަދަލުގެ ބަޔަކު އަޅުގަނޑުމެން. އެމް.ޑީ.ޕީގެ ފަހުން އަޅުގަނޑުމެން މިވަނީ ބަޔަކު ވަރަށް ދޫކުރެވޭ ހިސާބުން ކަމަށް ދައްކާ. ދެން ފެނިގެން ދިޔައީ. އިދިކޮޅު ވަރަކަށް ހިތްވަރު ކުރާނެ ގޮތް؟ އަޅުގަނޑުމެންނަކީ އިއްޔެ ވަގުތު ދައުލަތުގެ ހަރުދަނާ ނޫން. އަޅުގަނޑުމެންގެ ބަޖެޓުގެ އެ ދައުރު ނޫނޭ. ސަރުކާރުތަކުން އެ ދައުރު ނޫނޭ. އަނެއް ހަމަ ނުސީދާކޮށް ފެނިފައިވާ ނޫނޭ. އަޅުގަނޑުމެން އެ ދުވަސްވަރު ދައުލަތް ބޭނުން ވަރަށް ދައުލަތުގެ އަޅުގަނޑުމެން އިރު މި އަނެއްކާ އިސްލާހުކުރުމާ. އެހެންވީ، އެމް.ޑީ.ޕީ ހަމަ މިހާ ބަޔަ މެންބަރުންނަށް ދައުލަތް، ބަޔަ މެންބަރުންގެ ނޫން. އެހެންނަމަ މިއަދު ގަނޑު ބަހައިލާގެ މެންބަރު ދައުލަތް އިންސާނުންގެ އިސްލާހުތައް. އަނެއް ބައި މެންބަރުންނަކީ ނުކުތުމާ މިހާ ބޭނުންވާ ވަރަށް. ނޫނުނަކީ ހަމަހަމަކަމެއް. އެމް.ޑީ.ޕީގެ، އެމް.ޑީ.ޕީ ގައުމީ މަޖިލީހުގެ ވަޒީރުން ގުޅުން ބަޔަކު އެހެނިހެން މަޖިލިސް. ނުކުތާތަކެއް ނުކުތާ ބޭނުމާ ވަރަށް. ހަމަ ދައުލަތް ބިލު ކަނޑައަޅާ އިންސާފު ދަރަނި ބޭނުންވާ. އެހެންވީމާ، އަޅުގަނޑުމެންގެ ނޫން ބޭނުނަ.

ރިޔާސަތުން ފާހަގަކުރެއްވުން:

އިއްޒަތްތެރި މެންބަރަށް ޝުކުރިއްޔާ. އަޅުގަނޑު ނިޒާމީ ނުކުތާއަކަށް ފުރުޞަތު މި އަރުވަނީ ކަނޑިތީމު ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު އަމީން ފައިސަލަށް.

(ނިޒާމީ މައްސަލަ)

ކަނޑިތީމު ދާއިރާގެ މެންބަރު އަމީން ފައިސަލް ފާހަގަކުރެއްވުން:

އިއްޒަތްތެރި ރައީސް؛ ޕީ.އެން.ސީގެ ޕީޖީ ލީޑަރު ތަކުރާރުކޮށް މިދިޔަ ހަފްތާގައި ވެސް އެމް.ޑީ.ޕީގެ ބައެއް މެންބަރުން ކަމަށް ބުނަމުންދާތީ. އަޅުގަނޑުމެންގެ ބައެއް މެންބަރުން މިހާރު މަޖިލީހުގައި ތިއްބަވާތީ ޖަވާބުދާރީވާކަމަށް ފާހަގަކޮށްލަން.

ރިޔާސަތުން ފާހަގަކުރެއްވުން:

އާދެ! އިހިނދުކޮޅަކަށް މަޑުކޮށްލެއްވުން އެދެން. އިއްޒަތްތެރި އެ ނަންގަވާ ނިޒާމީ ނުކުތާ އަޅުގަނޑު ބަލައިގަންނަން. އެމް.ޑީ.ޕީއަށް ނިސްބަތްވެވަޑައިގަންނަވާ މިހާރު ބައެއް މެންބަރުން މި މަޖިލީހުގައި އެބަ ތަމްސީލުކުރައްވާ. އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު ކުރިއަށް ގެންގޮސްދެއްވުން އެދެން.

އިނގުރައިދޫ ދާއިރާގެ މެންބަރު އިބްރާހީމް ފަލާހް ފާހަގަކުރެއްވުން:

ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް. އަޅުގަނޑު ވެސް އެ ނިޒާމީ މައްސަލައިގައި ކަމަށް ބަލައިގަނެދެއްވުން އިނގޭތޯ. އެއީ އެ ވިދާޅުވި އެމް.ޑީ.ޕީގެ މިދިޔަ އަހަރު ޕާޓީގައި ބާއްވާ ޕްރައިމަރީގައި ބައެއް މެންބަރުން މި ކޮޅުގައި ރިޕޯޓު އަޅުގަނޑުމެން އެކަމަށް އާދޭސްކުރީ އެ އާޓިކަލް. ސަރުކާރު ވަޑައިގެން ޕާޓީ ފާހަގަކޮށް މިހާރު އެކަނި އިނގޭތޯ. އަޅުގަނޑު ވެސް ބަޔަކު މެންބަރުން ނިޒާމީ މައްސަލަ ކަމަށް ބަލަން، ރައީސް، ބަޔަކާ އެކު ބައިވެރިވެ، އިއްޒަތްތެރި ރައީސް؛ މިޤާނޫނުގައި އަޅުގަނޑުމެން ފާހަގަކުރައްވާ އިރު ހަމަގޮތުގައި އެއް މެންބަރަކު އަނެއް މެންބަރަކާ ދިމާލަށް ހިތްހަމަޖެހޭ އެއްޗެއް ކިޔައިގެން ނުވާނެ. ކޮންމެ ރައްޔިތެއްގެ މަޖިލީހުގެ މެންބަރެއް ވެސް އަޅުގަނޑުމެން ހަމަ އެ މެންބަރެއްގެ މިނިވަންކަމާ އެކީގައި މަސައްކަތްކުރަނީ މެންބަރެއް. ވަކި މެންބަރުންނަކީ ބަޖެޓަށް، ވަކި ގޮތަކަށް މަސައްކަތްކުރާ ބައެއް ކިޔައިގެން ފާހަގަކުރެއްވުމުގެ ހައްގެއް ނުލިބޭނެ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް. މިއީ ވަރަށް ޖިންސާއާދުކަމެއް ކަމަށް ގޮތް ވަކިކަމެއް ހިނދު އަޅުގަނޑުމެން ގޮތުގައި ދެކެނީ. އެހެންވީމާ، އަޅުގަނޑު ޖެހޭނީ ބޭރު މި ގާނޫނީ ހަރަކާތްތަކުގައި މީހާ އިސްލާހުކުރަން ވަރަށް ފުރިހަމައަށް ތާއީދުކުރަން. އަދި އަޅުގަނޑުމެން މިޤާނޫނުގައި މި ކުރާވާ މަސައްކަތްތަކުގައި އެމް.ޑީ.ޕީ މެންބަރުންގެ

ފަރާތުން ވެސް ކުރިއަށް އޮތް ތާނގައި ފުރިހަމަ އެއްބާރުލުން ލިބޭނެ ކަމަށް އުއްމީދުކުރަމުން ވާހަކަފުޅު ނިންމައިލާނީ. ވަރަށް ބޮޑަށް ޝުކުރިއްޔާ ރައީސް.

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:

ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު. ކަނޑިތީމު ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު އަލީން ފައިސަލް.

ކަނޑިތީމު ދާއިރާގެ މެންބަރު އަލީން ފައިސަލް ވާހަކަދެއްކެވުން:

ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް. ގާނޫނު ނަންބަރު 10/2011އަށް ހުށަހެޅިފައި މިވާ 8 ވަނަ އިސްލާހަށް، މިގައި ހަޤީޤަތުގައި ހަމަ އެހެން މެންބަރުން ވެސް މި ފާހަގަކުރެއްވިފައިން މިއީ ހަމަ ޓެކްސް ނެގުމުގައި، ނުގުން މުޅި ނިޒާމު ވަރަށް ޖެހޭން ކަމަށް ބުނަމުން އަރިސް، މުޅި ނިޒާމު ވަރަށްޖެހިއްސަވާފައި އުސޫލުތަކާ ގާނޫނުން ބޮޑުގައި އަޅުގަނޑުމެން މި އިސްލާހުގެ ގޮތުގައި އަޅުގަނޑުމެން ސިފަކުރުވޭތީ. އެއީ ބިލުގެ މައިގަނޑު މަޤްޞަދުގައި މި އޮތީ މީގެ ކުރިން ޓެކްސްގެ ސިޔާސަތު ފުރިހަމަ ވާނީ މި އިސްލާހު ގެނެސްގެން ކަމަށް ނޫނީ ދެން ޢާއްމުކޮށް ދައުލަތުގެ އާމްދަނީ ލިބޭ ހިސާބުތަކާ ގުޅުވައިގެން ކުރެވޭ އެ މަދުވާ 1.6 ބިލިއަން ރުފިޔާ ނޫނީ އެއް ހާސް ހަ ސަތޭކަ މިލިއަން ރުފިޔާގެ އާމްދަނީ މިހާރު މި އަހަރުނަ ދޭ ކުރިމަތިވި ބަޖެޓު ޚަރަދުތަކުގައި ދައުލަތުން ބޭނުންވާ ފައިސާ، މި އިސްލާހު ޚަރަދުތަކުގައި، މިގެ ކުރިމަތިވި ތަނުން ފާސްކުރުމަށް ދައުލަތުގެ ބަޖެޓުގެ ތެރެއިން ބާކީ ހުރި ފައިސާ ކަމަށް މިހާރު ހުށަހެޅިފައި ވާ ޚަރަދުތަކާ ގުޅުވައިގެން ނިންމަވާލި ކަމަށް އިއްޒަތްތެރި ރައީސް. މިއަދު މި އައީ ހަމަ މި ޢަދަދު އަޅުގަނޑުމެން ފާސްކުރި ބިލެއް، 1 އޮކްޓޫބަރުގައި މިއަދު އަމަލުކުރަން ފަށާ ބިލެއް. މި ބިލު ފާސްކުރުމަށްފަހު މިއަދު އަމަލުކުރަމުން ދާ ކަމަށް އަޅުގަނޑު ދެކެން. މި ބިލުގެ އެތައް އިސްލާހުތަކެއް މި ފަހަރު ތަކުރާރު ކުރާ ބިލެއް ކަމަށް ބަލައިގެން ވެސް މި އިސްލާހު ގެނެސްދިނުމަށް އިއްޒަތްތެރި ރައީސް. މި ބިލަށް ބަދަލުތަކެއް އިތުރު ވެސް އަޅުގަނޑުމެން ތަފާސީލުކޮށް ބަލާފައި ދިރާސާ ކުރެވުނު ފަދަ މަސައްކަތްތަކެއް ކުރެވިފައި ވާތީ، އޭގެ ތެރޭގައި ވެސް ހަމަ މި ބިލުގެ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް ދައުލަތުގެ އަޅުގަނޑުމެން ކަނޑައެޅުނު ތަނުގެ ނިޒާމު ދިމާވާ ކަމަށް އިއްޒަތްތެރި ރައީސް. މިއީ އަޅުގަނޑުމެން ކުރަން ބޭނުންވާ ކަންތައް ކަމެއް ނޫން. މިހާރު މިކަން ކުރަން ޖެހުނީ މިއީ ދުވަސް ހުރި ފަރާތްތަކަށް ވާ ދަތިކަމެއް. މި ބިލު ޓޫރިސްޓުން އަދި ބިދޭސީ އޮފީހުތަކުގައި މިގޮތަށް ހުރި ފަރާތްތަކުގެ ސަރުކާރުގެ ބޭނުމަށް އެކުލަވާލެވިފައި ވާ ކަމެއް ނޫނީ އެ މީހުންގެ ބޭނުމަށް ވެސް ހުރި އިންތިޒާމުތަކެއް، މި ތަނަށް ބިލާތުގެ ފައިސާ ދައުލަތަށް ލިބިދާނެ. އެ ބިލުގެ ނިޔަތަކީ ވެސް ދުނިޔޭގެ ގާނޫނު ތަނފީޛު ކުރުމަށް ޓެކްސް ދައްކާ ފަރާތްތަކަށް ޓެކްސް ދަށްކޮށް ތަފާތު ކުރާ ގޮތަށް. އެކަމަކު، އެކަމުން އަޅުގަނޑުމެން ދައުލަތުގެ އާމްދަނީ ބޮޑުވާނެ، ކާކު ބިލާއި ގާނޫނީ

21

ބިލުގެ މިއަދު މި އޮތީ ޢިއްޒަތްތެރި ރައީސް، އަނެއްކާ އަލުން އަނބުރާ މުރާޖަޢާކުރަން ޖެހިފައި. މިއީ މައްސަލައެއް ނޫން. ގޮތުގެ ހުރިނަމަ އެ ރަނގަޅުކުރަން ޖެހޭނެ. އެހެންނަމަވެސް، މީގެ ކުރީގައި ވެސް މިފަދަ އެތައް ގޮތެއް ތަކުރާރުކުރުން ހަދަމުންދާތީ އަޅުގަނޑުމެން ބުނަމުން އައީ މިއީ ތަހުޒީބު ގައުމުތަކުގައި މި ޢާލަމްގައި މިހެން ކަންކަން ކުރާ ގޮތެއް ނޫން. މިއީ ބަޔަކު ދަށުވެފައި ހިނގުމުގެ ނަމުގައި ވައުދުތަކެއްވެގެން އަރިސް ރައްޔިތުކަން ދަށުވަތް ހިނގައިދާން ގޮތެއް ނޫން މިއީ. ޢިއްޒަތްތެރި ރައީސް؛ ޤާނޫނުގައި ނުވާ ދިވެހިރާއްޖޭގައި އުޅޭ ރައްޔިތުންނަށް އޭގެ ސަބަބުން އުނދަގޫވެއްޖެ ނޫނީ ބަދަލެއް ނުވާނެ އެއްވެސް ކަމެއް ނޫންނާން ޢިއްޒަތްތެރި ރައީސް. ދެން މިތަނުގައި ޤަވާޢިދުތަކުގެ ޕީ.އެން.ސީ ބޭރުކުރި އެމް.ޑީ.ޕީ ސަރުކާރުގައި، އަނެއް ސަރުކާރުގައި. ޢިއްޒަތްތެރި ރައީސް؛ އެމް.ޑީ.ޕީ ސަރުކާރުގައި ނަގާ ބޭނުންހާ ނަގައި ޕީ.އެން.ސީ ފަރާތުން ޢިއްޒަތްތެރި ރައީސް. ކޮބައިތޯ ދިރިއުޅުން މި ހަފްތާ ހުއްދަކޮށްގެން ނަގާ ގަވާއިދުތަކުގެ އެންމެނީ ޕީ.އެން.ސީ ސަރުކާރުތަކުގައި އިނގޭތޯ. ޕީ.އެން.ސީ ސަރުކާރުތަކުގައި އެންމެން، ހުރިހާ ބަޔަކަށް! ޕީ.ޕީ.އެމް. ދެން އެކުގައި ޕީ.އެން.ސީ، ޕީ.އާރް.ޕީ ހަމަ މިގޮތަށް މިއީ އުކާލެއްވީ ދެން. މިހެން ބޮޑު ވަސްތުހިސާބެއް. މާދާ ޕީ.އެން.ސީ ސޮވެރިން ޢިއްޒަތްތެރި ރައީސް. އެހެންވީމާ، މިގޮތަށް މިހިރަ ކަންކަން ހަމަ ކުރިއަށް އޮތް ތަނުގައި ފެންނަ އަޅުގަނޑު ހަމަ ތަކުރާރުކުރުން ދަންނަވަމުން، މިއަދު މިގޮތަށް ވަކި ފަރާތްތަކަށް ބަދަލު ގެނެވި ތަނަވަސްކުރެވޭ ބައެއް ސަރުކާރުން ހިތްހަމަޖެހުން ފަރާތްތަކުގެ ކަމެއް ވިޔަސް، އެ ބަޔަކު ރައްޔިތުންގެ ބާރު ދިރިހުރި ޤާނޫނީ ފަރާތަކުން ގެނުވި ކަމެއް ފިޔަވައި، ކިރިޔާ ފާސްކުރުން އަދި މަސްވެރިކަން، އެކަމުން މި ވިޔަފާރިތަކުން ނޫނީ ދިވެހިރާއްޖޭގެ ޢާއްމު ބަދަލު ދައުލަތުގެ ޤައުމުތަކަށް ބަދަލު އެބަހުރި، މަޝްވަރާކުރާ، އެކަމުން މި ތަރައްޤީގެ އިމްތިޔާޒުތަކުގެ އެއްބަސްވުން ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހާލަތު ރަނގަޅުކުރަން، ބޭނުމީ ފައިދާކުރުމާ ކަށަވަރުކުރެވޭނެ ތަނެއް ޢިއްޒަތްތެރި ރައީސް. މިއަދު އަޅުގަނޑުމެން ހަމަ ތަކުރާރުކުރަން ގާނޫނުތަކާއި ބޭނުން ދިވެހިރާއްޖޭގައި އިންވެސްޓްމަންޓުގެ އިތުބާރު ނެތިދާނެ މި އުޅެނީ ކަށަވަރުން އަޅުގަނޑުމެން މި އަންނަ އިންވެސްޓްމަންޓްތައް ދެކޮޅަށް ހަދައިގެން ނޫން ޢިއްޒަތްތެރި ރައީސް. އެއީ މިގޮތަށް ކަރު، ހައްސާސް ކަރު ފުރުސަތުތަކާ ތަޢާރަފުވުމުގައި ދިރާސާކުރުމަށް ނުދީ، މަޝްވަރާކުރުމަށް ނިޔަތް މި ރައްޔިތުންގެ 20 ވަނަ މަޖިލީހުން، މި މަޖިލީހުން މި ނިސްބަތާ ހައްސާސް ބާރު ދެކެ މި ކަނޑަ ދޫކުރި ސިޔާސީ ސަރަޙައްދުތަކުގެ ސަލާމަތުން މި ގައުމަށް އަންނަ ހުރި އިންވެސްޓްމަންޓްތަކަށް ވިޔަ ގެއްލުން ވާ ބަޖެޓް އިތުރު ކަމެއް ޢިއްޒަތްތެރި ރައީސް. މިއީ އަޅުގަނޑުމެން ވިސްނައިލަން ޖެހޭ ކަމެއް. އަޅުގަނޑު ތާއީދުކުރަން ބޭނުން މުސްތަޤްބަލުގެ ބޮޑެތި ފުރުސަތު ފަދަ، ފަހިވެފައިވާ މުސްތަޤްބަލުގެ ބޮޑެތި ފުރުސަތު ފަދަ އަޅުގަނޑުމެން ކަނޑައެޅޭ ޢިޤްތިޞާދު ކަނޑައެޅިފައިވާ ރައީސްގެ މުސްތަޤްބަލު ބޮޑެތި ފުރުސަތު ފަދަ އަޅުގަނޑުމެން ތާއީދުކުރަންޖެހޭ. މިއަދު ބަޖެޓު ކަނޑައެޅޭ ގޮތުން ވެސް ހަމަ ޢާންމު ފާސްވުން ކަމުގެ ކަން ކުރަން ހުރި މިނިވަން ދާއިރާތަކުގެ މުސްތަޤްބަލު، މަޝްވަރާގެ ރައީސްގެ މުސްތަޤްބަލު ބޮޑެތިގޮތްތައް މިހެން ސަލާމަތް ހިނގާނެ ޢިއްޒަތްތެރި ރައީސް. އެއީ އަޅުގަނޑުމެން ދަންނަވާ ކަމެއް. މިއީ އެކަން ކުރަންވާ ވަރުގެ ނޫން. މިއީ މި ގައުމު މިހެން ހިނގައިދާން ޢިއްޒަތްތެރި ރައީސް. ބޮޑު ވާހަކަތަކެއް ވިސްނައިލުން ވަރަށް ބޮޑު ވަރުގެ ވަރެއް ނޫން. ޝުކުރިއްޔާ ޢިއްޒަތްތެރި ރައީސް.

ރިޔާސަތުން ފާހަގަކޮށްދެއްވުން:

ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު. ވައިކަރަދޫ ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު ހުސައިން ޒިޔާދު.

ވައިކަރަދޫ ދާއިރާގެ މެންބަރު ހުސައިން ޒިޔާދު ފާހަގަކޮށްދެއްވުން:

ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް. "ކުރާ ކަންކަން ކުރާ އިރުގައި ދުރާލާ ފަސް ތޮގަން ނުބަލައި ކުރާ ކަމުގައި ވަނީވިއްޔާ ތިޔާ ކުރިމަތިވެވުންދާނޭ". އިއްޒަތްތެރި ރައީސް؛ މިއީ އެ ފާހަކަ. ގެންވެރިޔާ އެ ބުނާ ފާހަކަ މިއަދު އަޅުގަނޑުމެން މި ޖެހެނީ؛ މިގޮ ކުޅަދުވަސްތަކެއް ކުރިން އަޅުގަނޑުމެން މި ބިލުގައި ބަހުސްކުރިން ބޮޑުކަން. މިއަދު އިއްޒަތްތެރި މެންބަރުން ފާހަގަކުރެއްވި ވިޔަފާރިވެރިންގެ އިތުބާރު އުޅެމުންދަނީ ދައުލަތަށް ލިބޭ އާމްދަނީ އިތުރުކުރުމުގެ ބޭނުމުގައި މިކަން މި ކުރަނީ. އިތުބާރަކީ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް، ޖެހިލުމެއްގެ ގާތުން. މިއީ ހަރުދަނާ ގޮތުގައި، އިތުބާރުކުރުވާ ގޮތުގައި އަބަދަން އޮތުމަކީ ގައި އެންމެ ބޭނުންވާ ގޮތް. ދީން މިއީ އިތުބާރު އުފެއްދުން އެންމެ ބޭނުންވާ ގޮތް. ދީން މިއީ ބާރުތަކާ ހަވާލު ބަލައިލާ އިރު އަޅުގަނޑުމެން މި ބިލުން ލިބޭ ފައިދާ ވިޔަފާރިތަކަށް އަޅުގަނޑުމެން ހަމައެކަނި ފޯރުކޮށްދޭނެ. ބިލު ހުށަހެޅުއްވި ކުރިއަށްފުރި އިއްޒަތްތެރި މެންބަރަށް އަޅުގަނޑު ޝުކުރުދަންނަވަން. އެހެންނަމަވެސް، ކުރިއަށްފުރިގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރަށް ކުރިއަށްފުރިގެ ނަމޫނާ ނުނިމި އެންނަކާ ދަ އަހަރު. ކޮންފިޔުޝަން އެ ގެންދިޔަ ގޮތަން އެ ބިން ހިސާބުގެ މަސައްކަތް ހުއްޓިފައި އޮތީ. އެގޮތް މުގުރާލުމެއް އެ ތިބި. ބޭރު މީހުން ފަސް މުސާރަތަކުގައި ބަހައްޓާފައި އަނަރާރު ފުރި ގިނަ ދުވަސް ވީ. މި ފާހަކަވެސް މި މަޖިލީހުގައި ނުފެއްޓޭ އެ ބޭނުމީ އެއީ ބޭރުމީހުން.

އަޅުގަނޑު ބޭނުމީ ނޫން އެހެން ބޭނުމެއް. އެއީ ކުރީ މެންބަރުން. އިއްޒަތްތެރި ރައީސް؛ އަޅުގަނޑަށް ފެނޭ އެހެން އެއީ އެންމެ ބޮޑު ކަމެއް ނުނިކަން. އެހެންނަމަވެސް، މި ނޫން ނަތީޖާއެއް މިޔަން ނުކުތުމަށް އިއްޒަތްތެރި ރައީސް، ވިޔަފާރިވެރިޔާ! ގާނޫނުއަސާސީން މި ހުރީ އެ ބަދަލު ގެނެސްދީފައި. އިއްޒަތްތެރި ރައީސަށް މާލީ ފެންވަރުއެއް، ފާހަގަކޮށްލަންޖެހެއެވެ. އެހެންނަމަވެސް، ހަމަނުގެ ހިތުވަރެއް ކުރެޔަސް އޮތުމަށް ގެބަޔެން އަންނާނެ ދިރާއެއް ނުހިކުންނާނެ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް. ކުރީ އޮފީހެއްގައިވެސް، އެ ކަމެއް ނުވާނެ. މި މަޖިލީހަކުން ރައީސުލްޖުމްހޫރިއްޔާ ރައީސް ގެ. މުޅިއެކަކު މުޅިއެޖެ ގޮތުގައިގާ އުފެދުން ނޫން ކަމެއް ދެން ނުނިކުމެ. އިއްޒަތުގައި މިއާ އެއްޗެއަކަން ހުސްކުރާގައި ބަދަލުކުރި ބޭބޭފުޅުން މިއަދު އެ ބޭނުނީ އެއަން ފެށި އަދި މިގޮތް ގާ ގޮތް. އިއްޒަތުގެ އަދި، އިއްޔާ. އިއްޒަތްތެރި ރައީސް؛ މިހާ އަވަހަށް މި ބަދަލުވީ. މިގޮތަ ހުރަހެޅުވައި އޮތީ މައިގަނޑު ދެ ކަމެއް. އެއީ ކަމަކީ އެ ވިޔަފާރީގެ ކަންތައް. އުނބަހޭޖެހުމަކީ އަދި ކަމެއް ބަދަލުކުރުމަކީ މައްސަލައެއް ނޫން އިއްޒަތްތެރި ރައީސް. އެކަމަކު ތާއަހަބަދަން ކުރީ ހަމައެކަނި ކަމަކީ އުނބަހޭޖެހުން ފެއްޓުމާ އެ ވާން މައްސަލައެއް ނޫން. މިގޮތަ ހުރީ ދެ ކަމެއްގެ ފާހަގަ. އަނެއް ކަމަކަށް މިއާތު ޖެހިލުން

މަކަރުހެދުމާއި ބޮކްސް ކުޅެކުޅުމަކަށް މަސައްކަތްކުރުމާ. މިއީ ދެ ކަމެއް އިއްޒަތްތެރި ރައީސް. އެހެންނަމަވެސް، މިގައި މިއަދު ގޮތުން ބޮކްސް ކުޅެކުޅަން މަސައްކަތްކުރުމަކީ ކުށެއް މިހާރު ގާނޫނީ. ގާނޫނުގެ ތެރެއިން ތިބޭ ހަމަތަކުގެ ތެރެއިން ބޮކްސް ކުޅެކުޅުމަކަށް މަސައްކަތްކުރުމަކީ އެއީ ކުށްވެސް އޮންނާނެ ކަމެއް. އެހެންނަމަވެސް، މިހާރު މިއަދު ގޮތުން އެ ވަނީ ކުރަނީކަން. އެ ކުރުން އެ ގާނޫނު ތެރެއިން މިތާ ބާރު ބޭނުންކޮށްގެން އެ މިތާ އިހުތިސާސެއް ބޭނުންކޮށްގެން ކުރެވޭން ކަންކަމެއް މިހާރަކު މިވާ ގޮތަކުން އަޅުގަނޑުމެން ނުފެނޭ މި ބިލުކުރުމަށް. ވަރަށް ކުރު މުއްދަތަކަށް އަޅުގަނޑުމެންނަށް މި ލިބުނީ މިއާ ބެހޭ ގޮތުން ފަރާތަށްކަން އަދި ދިރާސާކޮށްފައި ވެސް. އެހެންނަމަވެސް، މިއަދު ހަމައެކަނި އަޅުގަނޑު މިއަދު މި ކުރި މަސައްކަތުން އަޅުގަނޑަށް އެނގޭ ގޮތުގައި މައިގަނޑު ދެ ކަމެއް މި ބިލުގައި މި އޮތީ. ދެން މިއާ ފުޓުބޯޅައިގައި އަޅުގަނޑު އިތުރަށް މިއާއިގެން ކުރިއަށްގެންދާނަން. ދެން އަސާސީ ފަރާތްތަކަށް ތަރުޖަމާކުރި ރައްޔިތުންނާ ގުޅުން ހުރި އެއްފަހަރު ބޮޑުކަމެއް ބޭނުމެއް ނުކުރަމާ. އިއްޒަތްތެރި ރައީސް. މިއިން ކާނގެ ބިލުގައި ރައްޔިތުންނާ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް، ގެޔާ. އެ ބޮޑެތި ޖީ.އެސް.ޓީ ބޭނުންކުރާނެ. އެހެންނަމަވެސް، ޖީ.އެސް.ޓީ ބޭނުކުރި އިތުރަށް ފިހާރަތަކުން މިބާ ދުވަސް ސަލާމެއް، ފަންސާސް ޑިސްކައުންޓް ބޭނުންވާ ހަމަ އެއްވެސް ފިހާރައަކަށް ނުކުރެވޭނެ ކަމަށް ބެލެވޭ. އެއްވެސް މުދަލަކަށް ނޫން. ބޭނުންވާ އެބަ. އިންޖެހިކުޓީ ބޮޑުކަން މި ބޭނުމާ. ޖީ.ޖީ ހެއްދެވުން ގޮތަށް ނަމާ. ބޭނަނީ ހެއްދަނީ. އެހެންނަމަވެސް، ވިޔަފާރިވެރިން އެ ބޭނަނީ ނުވާނެ. ކަންތައްތަކެއް އެއް ވާހަކައަށް އަޅުގަނޑުމެން ގަބޫލުކުރަން. ފެންނަން ޑިސްކައުންޓް މުދަލުގެ އަގު ބޭނުމެއް. މި ނުވާ ކަންތައް ބޮޑުކަމެއް ނަގޭ އަސަރު ރިޓެއިލަރުންނަށް އެބަ ކުރޭ. ރިޓެއިލަރުންނަށް، ވިޔަފާރިވެރިންނަށް އަސަރުކުރުމަށް ގޮތަކަށް ހަރުގޮތް ބޮޑުސްގައި އޮޅުވާލުމަށް. ބޮޑުބޮޑު ގަނޑުދުވަހު ޕާޓީތަކަށް ވިޔަފާރި ކުރަމުން މީގައި ވަންޖެހުނީ. ކުޅަ އަސަރު ވާންވީ ރަނގަޅު އަސަރުން. އެ އަސަރުވުމުގެ ކަމާގުޅޭ ބޮޑެތިފަރާތަކުން އަޅުގަނޑުމެންނަށް ފެނުނީ. މި ބޭސް ބޭސްކޮށްޓަކުން އަޅުގަނޑުމެން ނުވެސް ދެނެ. އަސަރުގައި މުޅިން އަޅުގަނޑުމެން ކަށަވަރު ކަމަށް އަޅުގަނޑުމެން ބައެއް އިވޭ. މި ބަހުރުވައި ފަރުމާކުރާ ބޭނުމަށް އަޅުގަނޑުމެން މިއުޅެނީ ހަމަ ސުވާލުގައި. ގަނޑުވެރި ވަރަށް ބިރުވެރިކަން ސަބަބުން ފަރުދުން ސަރުކާރުން މުސްތަޤުބަލު އަޅުގަނޑުމެންނަށް ހުށަހެޅުއްވި. އެކަން މި ބިލުގައި ރިޢާޔަތްކުރާކަން ވަރަށް ރަނގަޅު. އެހެން އެހެންނަމަވެސް، ރައްޔިތުން ހަވާލުކުރުމުގެ ބާރެއް މި ބިލުގައި މިއަދު ފެނިގެން. އަދި މާ ދުވަހެއް ނުވޭ. މިއީ ދެ މުސާރަ ބޭނުން ދޭށޭ ވަރަށް ދިމާވާނީ މިއަދު ބިލަށް ގާނޫނުތަކާއި ބިލުތަކުގެ ވާހަކަ ދަންނަވާލަން. ރައްޔިތުންގެ އިޖުތިމާޢީ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް، ނުރައްކާތަކާ. މިއަދު އިންވެސްޓްމަންޓް ބޭނުން މާލީ ހައިސިއްޔަތު ވާނެ. ރަސްމީކަމާ ވެސް މިއާ ގުޅޭ އެއް ކުރި. މިއީ ހަމަ މި އިއްޔެގައި ގުޅިގެން ގާނޫނުގެ ގުޅިގެން އިސްތިއުމާލުކުރެވޭ. މިއަދު އެ ވިޔަފާރިވެރިން ސަރުކާރުން ގާނޫނުތަކާއި މިންވަރުތަކާއި ހުށަހަޅާފައިވާ ގާނޫނުތަކާއި، ކަންތަކާއި އެކަން ކުރާނީ. މިއީ އިއްޔެގައި ހުށަހަޅާފައިވާ ގާނޫނު. މިއަދު މި އަޅާ ބަދަލުކުރުމަށް ޓަކައި. މިހެން މިކަން ދެވޭ އެ އިދާރާ އަޅުގަނޑުމެން ނޭނގެނީ. މިއޮން މި ފަރުދުންނަށް އެއް ކަމަށް މި ކަންކަން ކުރާ އިދާރީ މިކަމާ ގުޅޭ ވިޔަފާރިވެރިކަމާ މަސްއޫލިއްޔަތުތަކާ. ރައީސް ގެއްލިގެންދާނެ

ވަރަށް ގިނައިން ވިދާޅުވޭ ދޫކުރަން ބަދަލުގެނަސް އިރު ތިމަންނަ ވިޔަފާރިވެރިންނާ މަޝްވަރާކޮށްގެންނޭ ކުރަނީ. އެހެންނަމަވެސް، އެކަން ނުކުރާކަމުގެ ހެޔޮ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް، މިހާރު ފެންނަމުން މި ދަނީ. މަޝްވަރާކޮށްގެން މިކަން ކުރާ ނަމަ މިހާ އަވަސްއަވަހަށް މި ބަދަލުކުރާކަން ނުޖެހޭނެ. މިއީ މަޖިލީހުގައި އެންމެ ގިނައިން ބަދަލުކުރާ އެއް ޤާނޫނަކަށް މި އޮންނަނީ ބަދަލުކުރަމުން ނުދާނެ ޤާނޫނު. އިއްޒަތްތެރި ރައީސް؛ މިއީ ހިތާމަ ހުރި ކަމެއް. މިއަދު ވެސް ރަސްމީގޮތުން ޤާނޫނު ތިބި އެއް ސަރުކާރަކުން ގެނެސް. މިއަދު ފެނޭ ރަނގަޅަށް މިކަން ކުރަމުން ނުދާކަން އަޅުގަނޑު ގަބޫލުކުރަނީ. ހަމައެކަނި ސަރުކާރުން މިތާ އައިސްގެން ތިބޭގޮތް އަޅުގަނޑުމެން ނުފެނޭ ބަދަލުތަކާ ފަރާތް ހުރި ނަތީޖާއެއް ނުލިބިދާނެ ކަމަށް. ވަރަށް ބޮޑަށް ޝުކުރިއްޔާ ދެއްވި ފުރުޞަތަށް.

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:

އާދެ! ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު. ތޫދު ދެކުނު ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު އިބްރާހީމްދީދީ.

ތޫދު ދެކުނު ދާއިރާގެ މެންބަރު އިބްރާހީމްދީދީ ވާހަކަދެއްކެވުން:

ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް. މި ބޭރުގެ ގާނޫނަށް...

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:

އިއްޒަތްތެރި، އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު މަޢާފްކުރައްވާ! (ވަގުތު ހަމަވެއްޖެ) އާދެ! މަޢާފްކުރައްވާ! އަޅުގަނޑު މިހާރު ފުރުޞަތު މި އަރުވަނީ ހަނިމާދޫ ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު އަބްދުލްޢަޒީޒު މޫސާއަށް.

ހަނިމާދޫ ދާއިރާގެ މެންބަރު އަބްދުލްޢަޒީޒު މޫސާ ވާހަކަދެއްކެވުން:

ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް. ދުވަހާއި ހިދުމަތުގެ އަދިން ބޮލާސް ނުވުމުގެ ގާނޫނަށް މި ގެނެވޭ މައިގަނޑު އިސްލާޙަކީ ގެސްޓްހައުސް ބޭސް ތަނަވަސްކުރުމަށް ނުހުއްދައި އެ އަދި ކުރިން ވެސް ނިކަމެތި ސީދާ ބަލާ ޓޫރިސްޓް ވިޔަފާރި ކުރުން ރައީސް، މިވަގުތު. އިއްޒަތްތެރި ރައީސް؛ މިއީ ތަންތަނުގައި ބޭރު މީހުން ބަލައިގަނެވޭ ގޮތަށް މި ވަނީ. މި ފަހަރު ހަމަ ވިޔަފާރިވެރިން ދާގޮތް ބަލާއިރު މީހުން ރަނގަޅަށް ޖަހާލުމުގެ މަސައްކަތް މި ކަމުގައި ކުރަން ޖެހެނީ ގާނޫނުގައި ވީ ސަރުކާރުތަކުން ކުރަމުން ވަނީ. އިއްޒަތްތެރި ރައީސް. މި ނާދިރު ސަރުކާރުގެ ތަރުތީބުން ވާ ތަނަށް ބޮޑު ބެލުމަށް ތެދުވެގެން ޓޫރިޒަމްގެ ބޭނުމަށް ދިރިއުޅުމުގެ ތަނަށް މި ދިއުމަށް. އިއްޒަތްތެރި ރައީސް. އެހެން ބޭރުމީހުން ގެންނެވުމަށް ޖާގަ އެބަދެއްވޭ، މިއަދު މުޅިން އަދި ހުރި ވިޔަފާރިއެއް ކަމަށް ބުނެވޭ ތަނަކަށް. އިއްޒަތްތެރި ރައީސް. ޓުވަރިސްޓް ހަމައެކަނި ބޭރަށް ދިޔަ ތަނަކުން ބުނެވޭ

ބަޖެޓެއް ވަގަށް ނަގައި ކައި ހުސްކޮށްލިޔަސް މި އެއްޗެހިތައް އިއްޒަތްތެރި ރައީސް. މި ގައުމަށް ވީ ކޮންކަމެއްތޯ؟ ރައްޔިތަކަށް ވީ ކޮން ކަމެއްތޯ؟ ހަރަކާތް ވެސް ކޮންމެވެސް ވަރަކަށް ހުރެގެން މިކަން ވާނީ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް. މިގައި ނޫނޭ ހަމަ ކަންހުރެގެން ވެސް އިއްޒަތްތެރި ރައީސް. ކަމެއް ކުރާކަން ވެސް ނުކުރާ ސިފަ ގޮތެއްގައި ގެންގޮސްކަން. މިންވަރަށް ސަބުރާ ދިޔަ ބަޖެޓުގައި، ހަތަރު މާއްދާއަކު އިންތިޚާބުގައި މިކަން ކުރަން މި އުޅެނީ. އެހެރީ ނުހުން މިހުން ކަންކަން ކުރާ ގޮތަށް. ސަރުކާރުން، ރިޔާސަތުން ނިކުމެ މިކަން ކުރިވި ހިތި ވާނީ. އުނިކަން މި ޖަހަނީ ހަމަ ނިމު. އެއީ ނަތު ފުނން ވާތަން. އުނިކުރި މާއްދާތަކުގެ ފަރަކާއި ނާރި ބިލު ހުރަހެޅި ނަންބަރު ވެސް. އެ ފަރަކާއި ނަރުއުން. އަޅުގަނޑުމެންނަށް ނުނިގެން ކަމަށް ދައްތޯ އެއީ. ނޫން! އެނގޭތަން. އަޅުގަނޑުމެންނަށް ވަރަށް ސާފު އިއްޒަތްތެރި ރައީސް. މި ކައުންސިލްތަކަށް މިހާރު ނުކުރެވޭ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް. ކައުންސިލްތަކުންގެ މުސާރަ ބަޖެޓުތަކުގައި ވަކިވެފަސް ރައީސާއި މިނިސްޓަރުންގެ މުސާރަ ބޮޑުކޮށްފަރިތަކުން ބިލު ތަނަވަސްކުރުމަށް އެއީ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް. ކައުންސިލަރުން އެ މިދިޔަން، ހަމަ މިދިޔަން ހުރިހާ ލިބޭ ކައުންސިލަރަކަށް، ކައުންސިލުން އެ ކައުންސިލުގެ މީހުންގެ، މެންބަރުންގެ މުސާރަ ބޮޑުކުރި ދަރުން ހަރުގެ ތަރައްޤީއަށް ކުރަން އެއްވެސް ކަމެއް ނުކުރަމުން އިއްޒަތްތެރި ރައީސް. އަޅުގަނޑުމެން މި ބުނަނީ މުސާރަ ބޮޑުކުރަންޏާ ގާނޫނު ބޮޑުކުރުމުގައި އެކަން ހުރަސްއެޅީ. އަޅުގަނޑުމެން ބަޖެޓުން ބަރާބަރަށް ނުހަރަން. އަޅުގަނޑުމެން އެކަން ބަލާ ނުދެނެން އިއްޒަތްތެރި ރައީސް. ކައުންސިލަރުން ފުރިހަމަ ހަރުގެ ކަރުދާސް ރަށުގައި ބަޖެޓް ނަން ނިޔަލަށް އެ ބަދަލުކުރާނީ ވާނެ ފައިދާއެއް ނުވާނެ. އަދި މި ސަރުކާރުން ކައުންސިލްތަކުގެ މުސާރަ ކުރުކުރަން ހުރަސްއެޅި އިއްޒަތްތެރި ރައީސް. ލާމަރުކަޒީ ގެންނަން އޮތް ހަރުދަނާ އެއީ. އެކަން ހުރިހާ ބަހާ ރައްޔިތުން ހުރިބަޔަކުން ބަހާ މިއަދު ކައުންސިލްތަކުގެ މުސާރަ އެ ބޮޑުކުރީ. ހުރިހާމީހުންނާ ސީދާ ކައުންސިލަރުންގެ މުސާރަ ބޮޑުކުރަން ނުކުރީ؟ ހުރިހާމީހުންނާ މެންބަރުންގެ މުސާރަ ބޮޑުކުރަން ނުކުރީ؟ މިކަހަލަ ދިރިއުޅުއްވުމަކީ ދެ ބައިވަރުވާނޭ ބަހާކަން އެއްޗެއް ހިންގައި ދުރަށް ދިޔަ ވަރަށް ހުރިހާ މި ގައުމުން ފިލަމުން މި ދަނީ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް. ހަމައެއް، އިންސާފެއް، ތަމާޙާފު ނެތް. ހިތްހުރި އެތެރެ ހިތްހުރި ގޮތަކަށް ހިނގަމުން މި ދަނީ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް. މީ ފަސް ދީނުގައި ނަގައިގެން ރަނގަޅުވެން ދީނީއެކު ގައުމާ މީ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް. މި ގައުމުގެ ދީނާއި މި ގައުމުގެ ގައުމީ ސަޤާފަތާއި މި ގައުމުގެ ރައްޔިތުންނަށް ކޮންމެވެސް އިޖުތިމާޢީ ކަރަށްޖެހުން އިއްޒަތްތެރި ރައީސް. ކިބައިން މިއަދު މި ގައުމުން ބަދަލު މި ގައުމުގެ ރައްޔިތުންގެ އަދި މިއަދު. ސަރުކާރުތަކަށް ފަހަރާ ދެމެހެން އެ ދީނީ ހުރިހާ ކަމެއް. އެއްވެސްކަމަކަށް އުސޫލެއް، ހަމަހަމަކަމާ ބަރުދަރުތަކެއް ކުރިމަތީގައި ވެސް ކަންކަން ކުރަމުން މި ދަނީ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް. ސާފުކޮށް ފެންނަން އޮތް ކަންތައްތަކުގައި ވެސް ފިޔަވަ ކަށްފިލުން މިހާރު އުނދަގޫވަމުންދާ ދުއްވާކަމާ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް. ބަނޑުހައި އެއްވެސް

ކަމެއް މިއަދު ނުވޭ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް. މުދަލުގެ އަގު ބޮޑުވާން އޮންނާނީ ދެ ގޮތް. އެއީ އެއް ގޮތަކީ ޓެކްސް ބޮޑުކުރުން. އަނެއް ގޮތަކީ އެ މުދަލުގެ އަގު ބޮޑުވުން. ލިބޭ އަގު ބޮޑުވުމުން، ޑޮލަރު އަގު ބޮޑުވުމުން. އޭގެން އެއް ގޮތް ހަދައިގެން މި އެއްކޮޅުން މި މިބޭ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް. ބެލްސް ނުނަގުމަކުން ކާބައިމޯ ރައްޔިތުންނަށް ވީ ފައިދާއެއް؟ ދުވަހަކު ފަސް މި ގައުމުގެ މުދަލުގެ އަގު ނުދާވަރަށް މިއަދު އަގު މައްކަން ގެސްޓްވައި އެހެން އިއްޒަތްތެރި ރައީސް. އިއްޒަތްތެރި ރައީސަށް ހަމަ ރަނގަޅަށް މިކަމަށް އެއްބަސްވާން އިއްޒަތްތެރި ރައީސް. ރައީސާ ފަސް މި ގައުމުގައި ހަމަ ރަނގަޅު އާއިލާއެއް އޮތް ބޭފުޅެއް ރައީސް. މިއީ މިކަން އޮމާވަރު އިއްޒަތްތެރި ރައީސް. އޮތްގޮތް އިއްޒަތްތެރި ރައީސް. އެހެންވީމާ، މި ކަންކަމަށް ބަޔާން އަދިވެސް އެކަށީގެން ސިޔާސީ. މި ކަންކަމަށް ރައްޔިތުންނަށް ދަތިވެގެން އުޅޭ މައްސަލައަށް ބައްޕާކުރުން އަޅުގަނޑުމެން މި ކުރަން. ހަމަ އެހެ އިދިކޮޅު ހައްމުގެ ފަސް އުނދަގުލުގެ މައްޗަށް އުނދަގޫ މި ދެންނެވީ. ބަޖެޓާއި މުސާރަތައް މި ގެންނަމުން މި ދަނީ މި ގައުމުން އިއްޒަތްތެރި ރައީސް. މި ގައުމުގެ އެއްފަސް ރައްޔިތުންނަށް އެއްފަސް ހައިރާންވެފައި ފާޑު އެއްފަސް ކަމެއް މި މާލިއްޔަތު މި ސަރުކާރުން ކޮންމެވެސް އިއްޒަތްތެރި ރައީސް. އަޅުގަނޑުމެން މި ބައިތިއްބައިގެން ކުރާ ރައްޔިތުންގެ ފައިސާ ކޮންތާކުން ލިބެނީ؟ ކޮން ޕްރޮޖެކްޓެއް ހިނގާ؟ ނުހިނގާ އެއްފަސް ކަމެއް. ހުރިހާ ރަށްރަށުގައި ހުރި ޕްރޮޖެކްޓްތަކެއް އަދި ކުރިޔަށް. ވަޒީފާތަކުން ނުލިބުން އަޅުގަނޑުމެން މި ފެންނަނީ ނުކުތާ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް. މަރުވާކަމުގެ ކަމުދާއެއް ފަސް ނުވޭ. ނުވަތަ ބޮޑު ބައިގަނޑެއް މި ގައުމުގެ ރައްޔިތުންގެ މުދަލާއި ފައިސާ ދެރަވެފައި މި ދަނީ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް. މިހެނެއް ނުކުރެވޭނެ މިކަމެއް އިއްޒަތްތެރި ރައީސް. އިންސާފު އަދި ހަމަކުރަން. ރައްޔިތުން ރައްޔިތުންގެ ބަސް ބުނާނެ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް. މި ފަރާތުން ނިމުމަކަށް ގެންނަން ދިމާލަށް ރައްޔިތުން ނިކުމެ. އެކަން ކުރަން އެބަ ޖެހޭ. މިއީ ދެވަނަ އުނބަސްޖެހުން އިއްޒަތްތެރި ރައީސް. މިއީ ދެވަނަ އުނބަސްޖެހުން. ތިންވަނަ އުނބަސްޖެހުމުގައި މިކަން ނިމިގެންދާނެ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް. ވަރަށް ބޮޑަށް ޝުކުރިއްޔާ ދެއްވި ފުރުޞަތަށް.

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:

މިހާރު އަޅުގަނޑު ފުރުޞަތު މި އަރުވަނީ ހުޅުމާލެ ދެކުނު ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު ޑރ. އަޙްމަދު ޝާހިމަށް.

ހުޅުމާލެ ދެކުނު ދާއިރާގެ މެންބަރު އަޙްމަދު ޝާހިމް ވާހަކަދެއްކެވުން:

ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް. ގާނޫނު ނަންބަރު 10/2011 (މުދަލާއި ޚިދުމަތުގެ އަގުން ޓެކްސް ނެގުމުގެ ގާނޫނު)އަށް އިސްލާހު ހުށަހެޅުއްވި ވަނީ ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުގެ ރައީސްގެ މުސާރަ ބޮޑުކުރުމަށް ހުށަހަޅާ ހުށަހެޅުމާ ދިމާ އެއް ދުވަސްވަރެއްގައި. އިއްޒަތްތެރި ރައީސް؛ އެއްކޮޅަކުން ފަސް އަހަރު ގުޅުވައިލަދީގެން މި މުސާރަ ބޮޑުކުރަމުންދާއިރު މި

ބޭނުން ނުކުރެވާ. އެކަމަކު އަޅުގަނޑުމެން ބަލައިލަން އެބަ ޖެހޭ މި ފާއިތުވި ދުވަސްތަކުގައި އިއްޒަތްތެރި ރައީސް، އަދި ބިލިއަނާއި ހުރިހާ އަޅުގަނޑުމެން މިދިޔަ މި ސަރުކާރުން އިތުރުން ބޭނުން ގޮތުގައި ދައުލަތުގެ އާމްދަނީއަށް ލިބުނު އިތުރު ކުރެއްވިފަކަށް ވީ ކަމުގެ ނަތީޖާ. އެ ވަރަކަ އަޅުގަނޑުމެންގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު، ހަމައެކަނި ދާއިރާގެ މެންބަރު ވެސް އެ ވިދާޅުވި. އަޅުގަނޑުމެން އިޤްތިޞާދީ ވެސް މި އަހަރު ހަތަރުހަތަރު ގޮސްފައި އިއްޒަތްތެރި ރައީސް. އެއްވެސް ހަނގުރާމައެއް އެއްވެސް ކަމެއް ނުކުރޭ. އާންމު ރައްޔިތުންގެ މުސާރަ މިއަދު ވެސް މި އުޅެނީ ނުވަ ގުނަ ހުރިހާކަމަކީ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް. އެހެންވީމާ، އެ ހާލަތުގައި ބިއްބާ އަޑުއަހާ ވެސް އަޅުގަނޑުމެންގެ މުސާރަ، ވަޒީފާގެ މުސާރަ އިރު ނަންނަމުގައި ބޭނުންކުރަން އަޅުގަނޑުމެން މި ގަޑިއިރުން ނުހަނު ދަރަނިވެރިވެގެން މިފަދަ ބިލިއަން އަނބުރާ ވެސް އަޅުގަނޑުމެންގެ އަމިއްލަ ނޫން ވިޔަފާރިތަކުން އިތުރު ބިލިއަން ނަގަން، އެހާ އަޅުގަނޑުމެންނަށް ގެއްލިގެންދާން އިއްޒަތްތެރި ރައީސް. އިއްޒަތްތެރި ރައީސް؛ މި ބިލިއަން ވަރަކަށް ގޮތުން ކުރިއަރާގޮތް އިއްޒަތްތެރި ދައުރެއް ވިދާޅުވެއްޖެ، މި ސަރުކާރުކަމަކުން ކަމުގައި ތިބި އާބާދީ ބިޔަ ބިލިއަނާ ބަޔަކު ޖަމާކުރީ ނަރުދަމާ ބިލިއަން ނަގާފައި ބިލިއަން އެ ދިނީ ނަގަނީ ބަޖެޓް ނަމަ، އަޅުގަނޑުމެން އެ ބިލިއަން ބަޖެޓު އިއްޒަތްތެރި ރައީސް. އަޅުގަނޑުމެން ބަޔަކާ އިތުރު އިއްޒަތްތެރި ރައީސް، މިދިޔަ ފާއިތުވި ދުވަސްތަކުގައި ކުރުމުގެ އަދި ޓީވީސް ޕްރޮޖެކްޓް ބަޖެޓުގައި. ޑޯވާ އަދި ސެމީ ޕްރޮޖެކްޓް ބަޖެޓުގައި. ޕީޕީގެ އަދި ސަރު ޕްރޮޖެކްޓް ބަޖެޓުގައި އިއްޒަތްތެރި ރައީސް. އާންމުކޮށް ކޮންމެ ގެއްލުގެ ހަރުދު ހަރަކާތް ވެރި ގޮސް ކުރިޔާ ބަޖެޓުގައި އިއްޒަތްތެރި ރައީސް. މިއީ ބިލިއަން ނޫނޭ އިއްޒަތްތެރި އިއްޒަތްތެރި ރައީސް. އެހެންވީމާ، ހަރަދު ބަޖެޓްވަނީ، މި ހަރަދު ބަޖެޓްވީ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް ،މި ސަރުކާރުގެ ސިޔާސަތުގެ ސަބަބުން. މި ސަރުކާރުގެ ސިޔާސަތުތަކާއި މި އަމުބަޖެޓާ ވަރަށް ބަޖެޓް ގުޅި ތަފާތުކުރި ވަނީ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް. އިއްޒަތްތެރި ރައީސް؛ އަސާސީ މުދާ ގެނައުމަށް އާންމު އުފެއްދުމުގެ ގޮތުން މިހާރު ހަމަ ކޮންމެ ކުއްބާއްޔާސް އެސް.ޓީ.އޭގެ ދިން އަބަ ނަމާ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް. އެންމެ ފަހުން ނުގެ ދީނޭ ވެސް ސަރަހައްދު މިޔަދަން ޖަރީމާ އަސާސީ މުދާ ގެނެސް. ދެ އަހަރުދާއި ބައިގެ ތޮރުމަން ރައްޔިތުން އެބަ ޖެހޭ އެއަށް ވެސް، ސެޓަ ޤާނޫނީ، ސެޓަ މިޔަދަން ޖަރީމާ އިސްތިހާރުދޭނެ ގޮތުގައި ދައްކަން. މި ވާސް ދީނީ ކޮންތެއްތެރިކަމާ؟ އެންމެ ރައްޔިތުން ނޫންތޯ؟ އެހެންވީމާ، މިއީ ސަރުކާރުގެ ސިޔާސަތުތަކާއި ދޭކޮށްދިނުމަ ސަރަހައްދާއި. ކާޖު ގެންނަން އަޅުގަނޑުމެން މި ޖެހުނީ ބޮޑު އިސްތިހާރުދޭ ގައި ދީން ނަގަން. މި ދީން އިސްތިހާރު ހަމަ ހަމަޖެހިފަން އެސް އެސް.ޓީ.އެމްއޭކަންތައް މި ދާދި ދުރީ. އެންމެ ރައްޔިތުން މި ސޯޓަ މިޔަދަން ޖަރީމާ ދައުރުތައް ޖަރީން ދެ އަހަރާއި ބައިގެ ތެރޭގައި. އެހެންވީމާ، މި ސިޔާސަތުތަކާއި ދެވޭގޮތް ޖެހުނީ މި ދުވަހު އިއްޒަތްތެރި ރައީސް. އަޅުގަނޑުމެން މި ގެންނަން ބަޖެޓާ އިދި އިއްޒަތްތެރި ރައީސް، މިއީ ރައްޔިތުންގެ މުދަލާހޭވީ މުސާރަ ބޭޖެޓުގެ މުސާރަ އަދުވުމިދީނަސާ ދެކެވިފާ މިނިވަނ، ޕީ.ޖީ ފިދެރު، ޕީ.އެން.ސީގެ ޕީ.ޖީ ފިދެރު ވިދާޅުވި. މި ބަޖެޓުގައި އެކަމަކު މި ކޮމި އަދުވުމިދީނަސާ

ހޯދުމުގެ މަގު ހަނިކުރުމުގެ ފުރުޞަތު. ހަނިކުރަން މި ބިލު ހުށަހަޅާފައި މި އޮތީ. މި ބިލުގެ އެއް ބަޔަކީ އަދުލުއިންސާފު ހޯދުމުގެ މަގު ހަނިކުރަން. މުޅި ބިލުގެ ފަހުބައި އެކީ އެކަމާ ގުޅިގައި އޮންނާނީ. އެހެންވީމާ، އިއްޒަތްތެރި ރައީސް، މިއީ އަދުވަސްދުވަހުން، އަދުވަސްދުވަހުން ދަޢުވާ ވާހަކަ ބިލުގައި އޮތީ އެއްކާ އަދުވަސްދުވަހުން އެބަ ޖެހޭ ގުޑުވައިލަން. މި ބިލުގައި ވަނީ މިހާރު މާދަމާ އިސްތިއުނާފުވާން ފަސް ހުކުރުގެ ޔަގީން މި އޮތީ. އިސްތިއުނާފުވާން މިހާރު ހުކުމަކަށް ފަހުޖެހޭ ފަސް އެ މިހާރު ދަތުރުކޮށްދޭ ފައިސާ އެއްފަހަރާ ދަތުރުކުރާ ގަޑިން މި ބިލުގައި މި އޮތީ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް. އަދުވަސް މިކަން، މި ބިލުން ދަތުރުކުރާ، މި ބިލުގެ އެ ބައިން، ޖިނާއީ އިޖުރާއާތާ ބައިން ދަތުރުކުރާ އެއްބަ ބާރު ސަބަބީ މިއަދާ ހަމައަށް މި ސަރުކާރުން ބޭނުންކޮށް ނަގާފައި އެއަށް ސިޔާސީ ވަކިފަރާތްތަކުގެ އިޖުރާއަތުތަކުން އެއަށް ނުކުރެވޭ، އިތުރު އިސްލާހު ހަރުދަނާކުރުން އެހެން ކަމެއް ނުކުރެވޭ އަދިވެސް މިފަދަ ބޭރުން ބިލުތަކާ ދަތުރުކުރަނީ. ޝުކުރިއްޔާ ދެއްވި ފުރުޞަތަށް ބޮޑަށް.

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:

އާދެ! ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު. ބާރަށް ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު އިބްރާހީމް ޝުޖާޢު.

ބާރަށް ދާއިރާގެ މެންބަރު އިބްރާހީމް ޝުޖާޢު ވާހަކަދެއްކެވުން:

ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް. މުދަލާއި ޚިދުމަތުގެ އަދުން ބިލެއް ނަގުތުގެ ގާނޫނަށް މި ގެންނަވާ އިސްލާހަކަށް އަދުލުއިންސާފު ވަކިން ބޮޑަށް ބާއްވާ ވާހަކަ ދަންނަވަން. އިއްޒަތްތެރި ރައީސް؛ އެމް.ޑީ.ޕީއަކުން ރައްޔިތުންގެ ސަރުކާރުން. އެކަން އެކިދެން އަދުލުއިންސާފުން މި އިއްޒަތްތެރި މަޖިލީހުގައި ހުރިހާ ބިލެއް ސަރުކާރުން ބަދަލުކުރުން މި ގޮތުން އިއްޒަތްތެރި ރައީސް. މި ބިލާ ގެނެވޭ ބަދަލުތަކަށް ވާހަކަދެއްކުމަށް ވަކި ވަގުތު އިއްޒަތްތެރި މެންބަރުން ފުރުޞަތު ދޭން ބޭނުން ކަމަށް އިއްޒަތްތެރި ރައީސް. މި ބިލު ގެއްލުވާފައިވާ ގޮތުގެ ވާހަކަ ދެކެން ގޮތް ވަކިން އިއްޒަތްތެރި ރައީސް. އަދި ރާއްޖޭގެ ޝަރުޢީ ދާއިރާގެ ޤާނޫނުތަކާއި ހިމެނޭ މުޅި ހިސާބު މެޖޯރިޓީ ވާހަކަ. ހަމަ ޤާނޫނުތަކަށް ސިޔާސީ ގޮތުން ރަނގަޅުކުރަން ބޭނުންވާ ދެކޭގޮތް މާލީ އިދާރާތަކުން މި މަހުގެ ޤާނޫނީ ޚިދުމަތް މިގޮތުން މި ދައުރު. މި މަހުގެ ޚިދުމަތް ދެކޭގޮތް ގައުމު އެމް.ޑީ.ޕީގެ ޤާނޫނުތަކުގެ ސިޔާސަތުތަކާއި ތަރައްޤީގެ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް. މިއީ ވާހަކަދެއްކުނު ރައްޔިތުން، އަހަރެމެން އަހަރުމެންގެ ތަރުތީބުގައި ފުރިހަމަ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް. އަހަރެމެން ތަކުރާރުގެ ސަބަބުން، ބޭނުންވާ ޤާނޫނުތަކަށް 2013 އިން 18 އަހަރު، 2023 އިން 2026އާ ހަމައަށް ބޭނުންވާ މިގޮތުން މި އަހަރުމެން ޕާޓީ ބަދަލުކުރަން ބިލު ބައެއް މި އަހަރުމެން، މި އިއްޒަތްތެރި މަޖިލީހުގައި މިއަދު މި ޤާނޫނުތަކުން ގާއިމުކުރުން މި ދައުރު އިއްޒަތްތެރި ރައީސް. ރައީސުލްޖުމްހޫރިއްޔާ ޑރ. މުޢިއްޒުގެ ސަރުކާރު މި ދައުރު ގެނައުމަށް ބޮޑެތި ހަރަކާތްތެރިވަމުން ގެނައި ކުރިއަށް ގެންދާ ޚިދުމަތާއި ތަރައްޤީގެ

ރަނގަޅުވެގެން މި އުޅެނީ. އޭގެ މާނައަކީ ކޮބައިތޯ؟ އޭގެ މާނައަކީ ސިޔާސަތުތައް ރަނގަޅީ. ހަރުދަނާކޮށް ގައުމު ހިންގަނީ. އިޙްތިރާމްކުރާ ރައީސް؛ މިއީ މި ތަންގައި ތިއްބަވާ ބައެއް އެމް.ޑީ.ޕީގެ ބައެއް އިޙްތިރާމްކުރާ މެންބަރުން ދައްކާ ވާހަކަ ދެކޭ ވާހަކަދައްކަމުން. އަހަރު ވުރެ މާ ރަނގަޅުކަމާ ގައުމުގެ، ގައުމުތަކުގެ މާލީ ކަންކަން ބަލަހައްޓަމުން ގެންދާ ވުޒާރާތަކުން ވިދާޅުވަމުން ގެންދަނީ ވަރަށް ރަނގަޅަށް މި ގައުމުގެ މިސްރާބު ހުރި އިޙްތިރާމްކުރާ ރައީސް. ދަންނަވަންތޯ މިނިވަން ވޯޓު ކަނޑައެޅިގެން ދިޔައީ 19 ވަނަ ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުގައި. ކޮބައިތޯ ތި ފަހައިގެނެއް؟ މިނިވަން ވޯޓު ކަނޑައަޅާފައި ފެންފުޅައިގެ އަދި މިން ދުވާލުއިން ފަށާ ދުވާލާއެކު ހިތްވަރާއެކު ކޮބައިތޯ ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުގެ ލިޔަން އޮތް ދަރަނި ޖީބަން އިތުރުވި އަދަދަކީ ކޮބައިތޯ އިޙްތިރާމްކުރާ ރައީސް؟ މިފަދަ ގޮތުން 19 ވަނަ ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުގައި ހަނިމާދޫ ދާއިރާގެ އިޙްތިރާމްކުރާ މެންބަރުން ތިއްބަވައިގެން ހުއްޓޭ އިޙްތިރާމްކުރާ ރައީސް. ނަހިބަން ދަރަނި ދިޔަން، ކާކުތޯ ނަހިބަން ދަރަނި ދިޔަން؟ ހަނިމާދޫ ސިޔާސަތު ގޮސް؟ މި ގައުމުގެ އެންމެ ބޮޑު، އެންމެ ބޮޑު އަދުގަނޑުގެ އިސްތިސާދުގެ އެންމެ ބޮޑު ޗާނަލް ޗެރީފާ އިޙްތިރާމްކުރާ ރައީސް. ހަރުދަނާވާނެކަމުގެ ޤާނޫނުތަކުގައި ބޭސްކޮށް ޖަވާބުތަކުގެ ބޭނުމަ ކޮށްދޭއްސޯ ބޯކަރި މިނިވަން ވޯޓު ކަނޑައެޅިގެން ދިޔައީ. އެކަކަށް ވެސް ރަނގަޅު ނުދޭ އިޙްތިރާމްކުރާ ރައީސް. ސިޔާސަތުތައް ހަދައިގެން ނުވާނެ އިޙްތިރާމްކުރާ ރައީސް އެހެންވީ. އިޙްތިރާމްކުރާ ރައީސް؛ ދަންނަވައިލަން ބޭނުންވަނީ ނުހަނު މިންވަރަށް ދޭން ނަގާފައި ހަރަދު ދޫކޮށްލައިއިރު ފަދަ ނުނަގާ މިންވަރަށް. އިޙްތިރާމްކުރާ ރައީސް؛ އެކުލަވާލުމުގެ ތަފާތު އަޑުއަހާލުމުން، ނަގާ ބަޖެޓުން ކަންކަން ފުރިހަމަ ހުއްދަ. އަޚްތިޔާރު އިޙްތިރާމްކުރާ ރައީސް. އެބަހުރިހާ، މިއަދު ކޮބައިތޯ ހަރަދު މި އޮތީ ދަރަނިވެފައި. އިޙްތިރާމްކުރާ ރައީސްގެ ސިއްރު އިޖްލާސް ސަރުކާރު ވިސްނަންޖެހޭން އަތޮޅުތެރޭގެ މިއަދު ބޮޑު މާލިއްޔަތުގެ ކަންކަން ކަނާތު؟ ވި ނަވަލާދު އިޙްތިރާމްކުރާ ރައީސް، 17 ބަޖެޓު 2023 ގައި އަތޮޅުތެރޭގެ މިޒި މި ހިސާބުގައި. ހަރަދު ހިމޭ ބަރާބަރު، ބަރާބަރު އިތުރު ދަނޑު ވަނީ ނެ އިޙްތިރާމްކުރާ ރައީސް. އެހެންވީމާ، އެ ރާއްޖެއަށް ހިމޭ ގަރުދީ ނަން ކުރިއަށްދެއްކުން ޖަހައި އަތޮޅުތެރޭގެ މި ކަދާ މަސައްކަތުގައި ހުރިހާ ބަޖެޓު ގެންނަންޖެހޭ ކަންކަން. ބަޖެޓު ގެންނަންޖެހޭ ކަމުގެ ތެރޭގައި އިސްލާހުގެ ދުރުކަމަށް ދާ ބަޖެޓު ގެނައުމުގެ ހިސާބަކީ ވެސް މި އިޙްތިރާމްކުރާ މަޖިލީހުގައި ހުރިހާ އިޙްތިރާމްކުރާ ރައީސް. އެމް.ޑީ.ޕީއާ ފަރުމާކުރަނީ ވުޒާރާތަކުން ހަރަދު ހިންގަން އަދި ބައެއް އިޙްތިރާމްކުރާ ރައީސް. ފަރުމާކުރަނާއި ވުޒާރާތަކުން ހަރަދު ހިންގަން އަދި އެމްސަ ކުރިއަށްކޮށް ހުއްޓާ، ދު އަހަރަކު ބަޖެޓުގައި ޖުމުލަ ހަރަދު ހިސާބު ހުރިހާ، ހުރިހާ ފުޅާކޮށް ވިޔަސް އިޙްތިރާމްކުރާ ރައީސް. ދިޔާގެ ހިއްސާ ވިސްނާލަމާ. ގޮތް ކުރަނާވީ ވިސްނާލަމާ. މިއަދު ގޮތް ބަހިނާ ދެއަރަހުފޭ ވިސްނާލަމާ އިޙްތިރާމްކުރާ ރައީސް. ވުޒާރާތަކުން ފަރުމާކުރަނާއި ހަރަދު ހިންގަން އަދި ބައެއް. އިޙްތިރާމްކުރާ ރައީސް؛ ކޮބައިތޯ؟ ސިޔާސަތު ރަނގަޅީ ކޮން ބައެއްތޯ؟ އަތޮޅުތެރޭތޯ؟ އެމް.ޑީ.ޕީތޯ؟ އެހެންވީމާ، ދަންނަވައިލަން ބޭނުންވަނީ އެންމެ ފުރަތަމަ ހިތާމަޔާއެކު އަދިއަޅައިން ގޮސް ކުރިމަތިކޮށް ހުއްޓޭ، އަދިވެސް ސަތޭކަ ބަޖެޓުން މާ ރަނގަޅުވާނެ އިޙްތިރާމްކުރާ ރައީސް،

މި ގައުމު ހިންގާގޮތުގެ ސިޔާސަތު ވާހަކަދައްކަން. އިއްޒަތްތެރި ރައީސް؛ އަޅުގަނޑު ދަންނަވައިލަން ބޭނުންވަނީ މި ގައުމުގެ އަތޮޅުތެރޭގައި ހިންގާ މަޝްރޫޢުތަކެއް ނުނިމޭނެއޭ. މިއުޅޭ އެމް.ޑީ.ޕީގެ މި އިއްޒަތްތެރި މަޖިލީހުގައި ތިއްބަވާ ބޭފުޅުންނަކަށް ނުނިމޭނެއޭ. ހާއްސަކޮށް މިޔާއީލުމުން، ޑރ. ޝަވްލީދު، އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު ޖިޔާދު، އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު ހަނިމާދޫ ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު އަބްދުލްޣަފޫރު ނުނިމޭނެއޭ. އިއްޒަތްތެރި ރައީސް. މި ބޭފުޅުންނަކީ މި ބޭފުޅުންގެ ޒާތީގެ އެޖެންޑާގައި މިހާރު އެއްވެސް ތާއީދެއް އޮތް ބައެއް ނޫން އިއްޒަތްތެރި ރައީސް. އަޅުގަނޑުމެންގެ ރަށްރަށް އަރައިރުމުގެ ހިތްވަރު ނެތް މި ބޭފުޅުންގެ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް. އަޅުގަނޑުމެންގެ ރަށްރަށް އަރާފައި ހަމަޖެހުން ރަށްގެތެރެ ބަލައިލީ ކަމުގައި ވާ ނަމަ، މި ގައުމުގައި މި ބޭފުޅުން ނަންގަވާފައި އޮތް ނަމަ އޮތީ ޗާން ދައްކަވަމުން، މި ގައުމުގެ ރައްޔިތުންނަށް ދިމާވާ ކަންކަން ބަރާބަރަށް އަދާކުރައްވަމުން، މި ގައުމު ނަންގަވާފައި އޮތީ ހުރިހާ ޗާންދު ދައްކަވަމުން ގައުމު ތަރައްޤީކުރުމުންދޯ މަސައްކަތް ފުރިހަމަވެގަންނަވާން އިއްޒަތްތެރި ރައީސް. ފަސްދޮޅަސް ހަތަރު ބިލިއަން ރުފިޔާގެ ބަޖެޓު އަޅުގަނޑުމެން ކުރިމަތީ މި ކުރީ ކިހިނެއްތޯ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް؟ ގައުމުގެ ހުރިހާ، މި ބޭފުޅުން ނަންގަވާފައި އޮތް ހުރިހާ ޗާރު އަޅުގަނޑުމެން ދުވަހު. ބަރާބަރަށް ދައްކަވަމުން ރައްޔިތުންނަށް ދިމާވާ ހުރިހާ އަސާސީ ކަންކަމެއް ފުރިހަމަކުރުމުގެކުރިން މިނިސްޓަރު މި ގައުމު ވާސިލު މިވީ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް. ދަންނަވަން ބޭނުންވަނީ މި އިސްލާހުކުރަންޖެހިފައި މި އިސްލާހުކޮށް މި ކުރަނީ. ހިސާބުކުރާނީ ކީއްވެގެންތޯ؟ އިސްލާހުކުރަން މި ޖާގަދީ މިކަމާ ގުޅިގެން ކަންބޮޑުވާ ބައްދަލުކުރެއްވުމުގެ ދެ އިއްޒަތްތެރި ރައީސުލްޖުމްހޫރިއްޔާ އެއްސޯ. އެއްސޯ. އައްސަލާމު ދ ބަނދަރު ގެންގުޅުއްވި އޭ މައްސަލައަކަށް ނުވާނެ. މި އިއްޒަތްތެރި މަޖިލީހުގެ މި އަށާރަ ގޮނޑިން ގުޅިގެން ދައުރު ނިމުމުން. އަދި އޭ ގޮނޑިއެއް ގޮނޑިއެއް ލިބިގެންދާއިރު ފަށަން ބޭނުންވާ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް. މި އިއްޒަތްތެރި މަޖިލީހުގައި މި ބިލަށް ބަދަލު ގެނެސްދޭން ދައްކަވާނީ ކޮން ވާހަކަތަކެއްތޯ؟ އެ ވާހަކައެއް ނޫން ދައްކަވަނީ. ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުގެ ރައީސްގެ މުސާރަ ބޮޑުކުރެއްވީ. ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުގެ ރައީސްގެ މުސާރަ އިތުރުކުރެއްވީ ކީއްވެގެންތޯ؟ މިއީ ދައުލަތުގެ ތިން ބާރުގެ ތެރެއިން އެއް ބާރުގެ ވެރިޔާ ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުގެ ރައީސާ. ދައުލަތުގެ ތިން ބާރުގެ ވެރިންގެ މުސާރަ. ރައީސުލްޖުމްހޫރިއްޔާއަށް ލިބޭ މުޅި ދައުލަތުގެ ވެރިޔާ. އެހެންވީމާ، ރައީސުލްޖުމްހޫރިއްޔާގެ މުސާރަ އެއް ލައްކަ ހަތަރުދިހަހާސް އޮންނާ ދުވަހު ހުރިހާ ރައްޔިތުން ގަވާއިދުތަކާ އާއި ކަމެއް އޭގެ. އެހެންވީމާ، ރައީސުލްޖުމްހޫރިއްޔާއަށް ލިބޭ ބާރުތަކާއި އޭގެ ބާރު. ދުސްތޫރާ ވަކިރާއްޖޭގެ މުސާރައާއި ނުވަދިހަ ހާސް ރުފިޔާ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް. އެހެންނަމަވެސް، ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުގެ ރައީސްގެ މުސާރައަކީ ހުރިހާ އިސްތިސްނާއާ އެކު ހަތަރު ލައްކަ ހާސް ރުފިޔާ އަޅުގަނޑުމެންނަށް ވިސްނޭކަމަކަށް ނުވެސް. އެހެންނަމަވެސް، ދަންނަވަން ބޭނުންވޭ، ތިން ބާރުގެ ވެރިންގެ ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުގެ ރައީސްގެ މުސާރައިގެ ތަފާތު ދަށް. މިއީ އެންމެ މުހިއްމު މުއައްސަސާ. މި މުއައްސަސާ އަބަދުވެސް ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުގެ ސަރުކާރުގެ ރައްޔިތުންގެ މަސްލަހަތުގައި ދ ދަރަޔޭ. އޭގެ އަބަދުވެސް ކުރައްވަން. އޭގެ މި ގައުމުގެ ހަމަހަމަކަން ގާއިމުކުރުމަށް ބަލައި ތިން ބާރުގެ ތަފާތު

އެއްހަމަކުރުމަށް ބަލައި ގެންގުޅުން ބަދަލުކުރެއް. އެއީ 19 ވަނަ ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުން ފާސް ކުރަން ބޭނުންވީ ކަމެކޭ. އަކަމުގެ ޒިންމާދާރުކަމާއި އެ ކަމުގައި ކުރެވިފައި އޮތް މަސްއޫލިއްޔަތު އަދާކުރަންޖެހޭނީ ކޮންބަޔަކު އެބަ އޮތީ. އަހަރެމެންނަމަވެސް، އޭރު އަކަން ނުކުރެއްވީ އެ ބަޖެޓުންނަން ނުދެވިގެން ޓެކްސްތަކުން ކުރެވޭ ކަމެއް ރައްޔިތުންނަށް ނުދެއްކޭ. ގައުމުގެ މާލީ ހާލަތު، ގައުމުގެ އިޤްތިޞާދު ދިރާސާކޮށް ބަލައިލުން ޢިއްޒަތްތެރި ރައީސް. އެހެންވީމާ، އޭރު އަކަން ކުރަން ބޭނުންވީ ޢިއްޒަތްތެރި ރައީސް. ދެން އެއީ ކައުންސިލަރުންގެ މުސާރަ. ޢިއްޒަތްތެރި ރައީސް؛ ކައުންސިލަރުންގެ މުސާރަ ކުޑަކުރަން ފާސް ވާހަކަދައްކަނީ މި މީހުން. ބޭކާރުކޮށްފައި ވާ އަކަމާ ކަންބޭރުވެގެން ދެންގޮތް ހަމަޖެއްސީ ދާއިރާގެ ޢިއްޒަތްތެރި މެންބަރު އެ ވާހަކަދެއްކުމަށްވީ. އެ ބަޖެޓުންނަކަން މިއަދު މި ގައުމުގެ މާލީ ކަންކަމާ ގުޅުވައިގެން، މި ގައުމުގައި ހަރުދަ ކުޑަކޮށްގެން، މި ގައުމުގެ ދުވެލިކުރުމުގެ ފަރާތުން އިޖުރާއަތުތަކުގެ މިންވަރަކަށް ހަރަދު ހިންގަން ޤާއިމުކޮށް ފެށިދާނަން މި ގެންގޮސް ބަދަލުވެ ފާސް މިއަދު ކަމަކަށް ނުދިނަ. އިޤްތިޞާދީ ފިޔަވަޅު ކައުންސިލަރުންނަށް ދޭ މުސާރަ ކުޑަކުރޭ. މި ބަދަލު ގެންނަން އެބަ ޖެހޭ. ސަރުކާރުގައި ޤާނޫނާ ފެށިގެން މުސާރަ ދޭ. މިއަދު މި ބަދަލު ގައުމުގެ ކުރިއަރުން އަންނަ މިންވަރަކުން ބޭނުމަ އެކަމާ ފާސް ހިތްދަވާ ނުފޮނުވޭ. އެހެންވީމާ، މިއީ އިޤްތިޞާދީ ރަކަމް ނުތިބި ބަޔާ ޢިއްޒަތްތެރި ރައީސް. އިޤްތިޞާދީ ރަކަމް ނުތިބި ބަޔާ. މިއަދު އަޅުގަނޑު ފުރުސަތު އެ.ޖީ.އެސް މި މަޖިލީހުގައި ރުކުރުޖެހުމުގެ ފުރަބަދުން ބޭ ގުޅުފައިގެ މީހޭ މަސްޖިދު ޢިއްޒަތްތެރި ރައީސް. އަޅުގަނޑު ނަންބަރު ފިލުން މި އޮޅުނީ ހިލުނެ ކަމެއް. އޮތްބައި ފުރަބަދުން ވިލާމެނީ މިސްރާބުން ކުލަ ބަޖެ ބާޖަރިކެ މިސާލު ޕޮޖީ ޕަޓަކު ނޫނޭ. އެއީ އަޅުގަނޑު ފުރުޅާ ބަޔާ ކުރިއަށް. އެއީ ދިފާ ރައްޔިތުން ޖިންސާ އުޅުމަގުޑޭ ކުރިއަށްގެންދާނެ. އެ ބަޖެޓުން ޖިހާއެއި ޕަސޭހަވެދާނެ ދައްކަން ނަސީހަތް އަހަރަށް ވަގުތުގައި މާފުން އެމީހުން ހާސިލުވާނެ ގާތް އިޖުރާއަތުތަކަށް ހުށަހަޅަން މިއަދު. އެ ބަޖެޓުން ޖެހޭހެން ބަލާ ބޭނުންވާ އުސޫލުތަކެއް އެއީ. އެ ބަޖެޓުން ވަޅުތަކަށް ރައްޔިތުން ނަސޭހަތް ހިކިފައިވާ މުސްތަޤްބަލަށް. އެހެންވީމާ، އެ ބަޖެޓުން ބަޖެޓުގައި ދިރުން އޮތް ގޮތަށް މި ޢިއްޒަތްތެރި މަޖިލީހަށް ވަޅުތަކުން އެ ބަޖެޓުންނަށް ރައްޔިތުންނާ މުސްތަޤްބަލަށް ޖެހޭވަޅުތަކުންވާ ވަޒަމަތައް ދަރުވާ ކުލަތަ އިޤްތިޞާދީ ރަނގަޅު އުފެއްދުމުން. އެ ބަޖެޓުން ޖެހޭހެން ގޮސްފައިވާ ބަޖެ ދަރުމަން ފުދޭ ވަޅުތަކުން އިސްދަރަން ޖައްސަވާފައި އެ ބަޖެޓުގެ ބަޖެގެ ތަރައްޤީސަކަން، ރައްޔިތުން ނަސޭހަތް އިދިލީރާ އެޅޭ ވަގުތުދައްކަން. އެރުން އެ ބަޖެޓުން ދިރާސީ ޢިއްޒަތްތެރި ރައީސް. ދަންނަވައިލަން ބޭނުންވާ މި އިސްލާހާ މި ހިންގުން ހިންދަން ގެންނަންޖެހޭ ބަދަލުތަ. ޢިއްޒަތްތެރި ރައީސް؛ މި މަޖިލީހުން ކުރަނީ ބަދަލުގެންނަންޖެހޭ ކަންކަމަކުން ބަދަލު ގެންނަން. އަދި އެ ބަދަލާ އެއީ ކުރިއަށްދަން ފާސް ފިހި ވަނަ ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުގެ ޢިއްޒަތްތެރި ފުރަބަދުންނަން ކުރީން. އެހެންވީމާ، މި ޢިއްޒަތްތެރި މަޖިލީހުން މި ގެނުވާ އިސްލާހަކުން އަޅުގަނޑު ޒިންމާދާރަކުން ހާއިދުކަމާ ވާހަކަދައްކަމުން އަޅުގަނޑުގެ ވާހަކަކޮޅު ނިންމާލަމުން. ވަރަށް ބޮޑަށް ޝުކުރިއްޔާ ޢިއްޒަތްތެރި ރައީސް ދެއްވި ފުރުޞަތަށް.

ރިޔާސަތުން ފާހަގަކުރެއްވުން:

އާދެ! ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު. ދެން މި ފުރުޞަތުއަރުވަނީ ފޭދޫ ދެކުނު ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު އިބްރާހީމްދީދީއަށް.

ފޭދޫ ދެކުނު ދާއިރާގެ މެންބަރު އިބްރާހީމްދީދީ ވާހަކަދެއްކެވުން:

ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް. ޤާނޫނު ނަންބަރު 10/2011 (މުދަލާއި ޚިދުމަތުގެ އަގުން ޓެކްސް ނެގުމުގެ ޤާނޫނު)އަށް އަޅުގަނޑު ހަމަ އެއްކޮށް ދަންނަވައިލަން ދެވަނަ ފަހަރަށް ވެސް ބޭނުންވި، މިތާނގައި ވާހަކަފުޅުދައްކަވާ ބައެއް އެމް.ޑީ.ޕީގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރުން ވަރަށް އަޑުގަދަކޮށް، ވަރަށް ބާރަށް މި ޖީއެސްޓީގެ ޤާނޫނަށް ފާހަގަކުރެއްވި އިތުރު ބައެއް އިޞްލާޙުތަކެއް ވަރަށް ގިނައިން އެބަ ހުށަހަޅާ. އިއްޒަތްތެރި ރައީސް؛ މި ސަރުކާރުން ޖީއެސްޓީގެ ޤާނޫނަށް ބަދަލުގެނައުމާ ވާހަކަ މި ބޭފުޅުން ދައްކަވާ އިރު މިދިޔަ ސަރުކާރުން، 2018 އިން 2023 ހިމަނައި ބަދަލުކޮށް ގެނައީ. އަޅުގަނޑު ހަމަ ކުޑަ ވާހަކައެއް ދަންނަވައިލާނަން. ޖީ.އެސް.ޓީ 6% އިން 8%އަށް ބަދަލުކުރީ ކޮން ސަރުކާރަކުންތޯ؟ 6% އިން 8%އަށް ބަދަލުކުރީ؟ އެއީ އަޅުގަނޑުމެން މިހެން ބަލަހައްޓާ ހިއްސާ ކޮށްލި ކަމެއް. އެއީ 1 ޖަނަވަރީ 2023ގެ ކުރިން މި ޕާޓީން ކޮންފަދައި ހުރި ކަމެއް މިވެސް. އަދި 12% އިން 16%އަށް ޓީ.ޖީ.އެސް.ޓީ ބަދަލުކުރީ ވެސް ހަމަ އެމް.ޑީ.ޕީގެ މިދިޔަ ސަރުކާރުން. ހަމަ މި ޕާޓީން މި މަޖިލީހުގައި ހިތި އުޅޭ ވާހަކަދައްކާތީ، އާރްޓިކަލިން ބޭނުން ނަގަން ފުރަތަމަ ފެށީ ވެސް މި ޕާޓީން، ލިބޭ އާމްދަނީން. މިއީ ހަމަ އަޅުގަނޑުމެން ވިސްނާލަންޖެހޭ ކަންތައްތަކެއް މި ޕާޓީގެ ވާހަކަފުޅުކަން. ހަމަ މި ޕާޓީގެ ވެރިކަމުގެ އަހަރުތަކުގެ ކުރީގައި، މިހާރު ވެރިކަމުގެ އަހަރުތައް އަރުވާބަހާކަރައިގެން ފައްޓައިފި އިސްވެރިޔާ އެ ވިދާޅުވި ތިމަރަފުށީން ވިސާ ފީއާއި ކާބޯ ދީ އުފައްދާފައިވާ. ވިޔަފާރިތަކަށް އަރިސް ގޭގޭގައި އާންމު ރައްޔިތުންގެ ތެރެއިން ގެންގުޅޭ ބިޒިނަސްތަކާ، ބަޔަކަށް ބޮޑު ދަށުން ހިނގާ އަތުން ލިބޭ އަހަރަކު 2000 ރުފިޔާ ކާޑު ދިނަން ނަގަން ގުރި ވެސް މިދިޔަ ސަރުކާރުން. މިހާރު މި ސަރުކާރުން އޭގެ ކަނޑައެޅިއްޖެ. އެ ކާޑު ދީ ގެނެސްގެން ހަމަ ވީއަސް ވަރަށްކަން މީހުންނަށް ކާޑު ދޭ ކަމުގެ ބާރު މި ސަރުކާރުން ނިންމާފައިވޭ. އަރުވައިލާ، ޖީ.އެސް.ޓީގެ ބިލަށް ވާހަކަދައްކާ އިތުރު ރައްޔިތުން ފޯރުކޮށްދެއްވާ ހިމެނޭ މިކަމާ ވާހަކަދައްކަވާއިރު ތާރީޚު ނޫން އިނގޭތޯ. އަޅުގަނޑުމެން މިހެން ބަލަހައްޓާ ހިއްސާކުރި ޤާނޫނީ މި ޕާޓީން މި ހުށަހެޅި ޖީ.އެސް.ޓީއާއި އަދި އެއާޕޯޓް ޑިޕާޗާ ޓެކްސް މި ހުށަހެޅި ޓެކްސްތަކާއި އިތުރުކޮށް އަދި އާމްދަނީ ޓެކްސް ބޮޑުކުރުމަށް ދިއުމަކީ، ހަމަ ބޭސް ބޭނުން މެޝިނަރީ އިމްޕޯޓް ކުރާ ޒަރޫރީ ބޭނުމަށް ވެސް ހިމެނޭ ބޮޑެތި ޓެކްސް. ވިޔަފާރީގެ ޒަމާނީ ބާޒާރުގެ ކަސްޓަމްސް ޑިއުޓީ ބޮޑުކުރުމަކީ ވެސް ހަމަ މި ސަރުކާރުގެ ހިސާބުން.

ވިއްކައިލި އިރު މިކާއީލުގެން އަތްޖަހަން މިދިޔަ ދައުރުގައި ތިއްބާ. މި ވާހަކައެއް ނުދައްކަވާ. އެހެންވީމާ، އިއްޒަތްތެރި ރައީސް، މަޖިލީހުގެ ރައީސްގެ މުސާރައިގެ ވާހަކަދައްކަވާ އިރު އަޅުގަނޑު ވެސް އެ ވާހަކަދައްކާނަން. މި ދައްކަވަނީ މިހާރުގެ މަޖިލީހުގެ ރައީސްގެ ވާހަކައެއްނޫން. ދިވެހިރާއްޖޭގެ ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުގެ މުސާރައިގެ ވާހަކަދައްކާ އިރު އަޅުގަނޑު ވެސް އެ ވާހަކަދައްކަން ބޭނުން. އަޅުގަނޑުމެން ރައްޔިތުން މަޖިލީހުގެ މެންބަރުންނަށް ވުރެ ކުޑަ މުސާރައަކަށް މަޖިލީހުގެ ރައީސް ހުންނަނީ. މިއަދު ހުރިހާ ދުވަސްވަންދެން ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުގެ ރައީސް ހުންނަވީ އެ ގޮތަށް. މަޖިލިސް މެންބަރުންނަށް ވުރެ ކުޑަ މުސާރައެއްދީ. އެއީ އެތައް ފަހަރަކު، މަޖިލިސް މެންބަރުންނަށް ވުރެ އެތަކެއް ފަހަރު މަޖިލީހުގެ ރައީސަށް ނުލިބޭނެ. އެހެންވީމާ، އެއީ މިއަދު އެ ބަދަލު ގެނައީ. ދެން ވަޒީރުންގެ ވާހަކަދައްކަވާ އިރު އަޅުގަނޑު ހަމަ ފާހަގަކޮށްލަން، ރައީސުލްޖުމްހޫރިއްޔާ ފަނޑިޔާރުންނަށް ވުރެ ވަޒީރުންގެ މުސާރަ ކުޑަކޮށް އެކަށައެޅީ. އެހެންވީމާ، އެ މުސާރަ ހަމައެކަނި ވަޒީރުންނަށް ކުރިން އެއްޗެކެވެ ބޭނުންވާ ކަމެއް. އެއީ އެ ވާހަކަ، އެހެންވީމާ، އެ ބަދަލު ފާހަގަ ވާނެ ކަމަކަށް ނުދެކެން. އިންސާފުން ކަންތައްތައް ކުރުމަށް ވުރެ ދަނޑިވަޅު ސިޔާސީ އެއް އަޅުގަނޑު ފާހަގަކުރަން ރައްޔިތުން މަޖިލީހުގެ ބޭފުޅުންގެ ހަމަހަމަކަން ދީގެން ވާހަކަދައްކަން. ރައްޔިތުން މަޖިލީހުގެ މެންބަރުން ޕާޓީގެ ކަމާބެހޭ ޤާނޫނު ބަދަލުކުރުމުގެ އިޞްލާހުތަކާ ބެހޭ ގޮތުން އަޅުގަނޑު ހަމަ ގޮވައިލަން. އަޅުގަނޑުމެންގެ ބަހާއި ގުޅޭ. މަޖިލީހުގެ މެންބަރުންނާ ބެހޭ ހާލަތު ވާހަކަދައްކާނަން އެބަ ޖެހޭ. މަޖިލިސް މެންބަރުންނާ އެ ބޭފުޅުންގެ ސަރުކާރުގެ ނިޒާމު އިޞްލާހުކުރުމުގެ ބާރެއް ނެތް. މިއަދުގެ ސަރުކާރުން ރައްޔިތުންނަށް ނުބައިކޮށް ކަސް ގެނައިއް އަށް ވަރަކަށް ކުރާވާ ނަހަމަ އަޅުގަނޑުމެން ވެސް އެކަން ފެންނަން. އަޅުގަނޑުމެން ވެސް ފާހަގަކުރަން އެ ކަންކަން. އެހެންވީމާ، އެ ވާހަކަ ދަންނަވައިލަން އަޅުގަނޑު މި ފުރުޞަތުގައި. ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް، ދެއްވި ފުރުޞަތަށް.

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:

ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު. ވައިކަރަދޫ ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު ހުސައިން ޒިޔާދު.

ވައިކަރަދޫ ދާއިރާގެ މެންބަރު ހުސައިން ޒިޔާދު ވާހަކަދެއްކެވުން:

ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް. އަޅުގަނޑު ދެވަނަ ފުރުޞަތަކަށް މި އެދުނީ މި ގެނެސްފައި ހުރި އިސްލާހު ތެރެއިން މިއަދު ދެ ބަދަލަކަށް މި ބިލުގައި ފާހަގަ މި ކުރެވުނީ. އެއް ބަދަލަކީ ކުރިން ދާދި މިދާކަން ދުވަހު ނަވަން އަތަކު ބާރުތަކުގެ ކަނޑައެޅޭ ބަދަލު ކަމެއް. ޝުކުރިއްޔާ ދައުލަތުގެ މުސާރަ ދެމެހެއްޓުމަށް ކުރީގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރުން ވާހަކަފުޅުދައްކަވާ އިރު އެކަމަށް މާ ބޮޑު އަހަރެއް ދިއްޔެއް ހުރެގެން ދާއިރާގައި ކުރިމަތިވެ. އެކަން ވެސް އުވައިލުމަކީ އަޅުގަނޑު ވެސް ތާއީދުކުރާ ކަމެއްކަމަށް. އެ ވާހަކަ އަޅުގަނޑު

ވެސް ނުދައްކާގޮތަށް މިހިރީ. އެހެންނަމަވެސް، މިދެ ސަޤާފަތް މިހާރު މި ބިލު ފަރުމާކުރެވިފައި މި އޮތްގޮތުން އަޅުގަނޑު ކުރިން މި ދެންނެވިހެން ގާނޫނީ އިމުގެ ތެރެއިން ވިޔަފާރިވެރިންނަށް ލިބޭ، ބޯނަސް ބަދަލުކުރަން ލިބޭ ފުރުޞަތު މިހެން ހަނިވެގެން އެބަ ދޭ. އަދި އެއީ ކުރެއް ގޮތަކަށް މި ބިލުގައި ކަނޑައެޅިގެން އެބަ ދޭ. މީގެ އަޅުގަނޑު ކަންބޮޑުވާ ކަންބޮޑުވުމެއް. އަދިވެސް އެއްފަހަރު އެކަން ފާހަގަކޮށްލީ. ދެވަނަ ކަމަކަށް މި އޮތީ ގާނޫނު މިހާރު އޮތްގޮތުން ވިޔަފާރިވެރިންގެ ފައިސާ އެމްއެމްއޭގައި ޑިޕޮޒިޓްކޮށްގެން ކުރި ވިޔަފާރިތަކަށް ވަރަށް ބޮޑު އަސަރެއް މީގެން ކުރާނެ. އިއްޒަތްތެރި ރައީސް؛ އެނގިވަޑައިގަންނަވާނެ މިހާރު ވެސް ބޭރުމީހުން ގެނައުމަށް ބަހައްޓާ ޖެހިސްވާ އަނބުރާ ހޯދުމަށް މަސައްކަތްކުރާ ވިޔަފާރިވެރިން އެކަމަށް ކުރަންޖެހޭ މަސައްކަތް، ވަރަށް ބޮޑު މަސައްކަތެއް އެކަމަށް ކުރަންޖެހޭ. އެހެންނަމަވެސް، މިއަދު ރަމަޟާން އަދި އިދު ވެސް މިއައީ [illegible] ގޮތެއް [illegible] އަދި މިއަދު [illegible] އުޖޫރަ އަނބުރާ އިތުރަށް ގަޑިތައް ދޭތެރޭ މިއަދު، މިހެން ހުރި ފަސޭހަތަކާ އުނދަގޫވާ ގޮތަށް ގާނޫނަށް އިޞްލާޙު ގެނައުމަކީ ވިސްނުންތެރި ކަމެއް ނޫން ކަމަށް އަޅުގަނޑު ދެކޭތީ ވެސް ދަންނަވަން. މިހާރު ވެސް އަޅުގަނޑު މި ދަންނަވަން. ނޫނިއްޔާ މާދަމާ އަޅުގަނޑުމެން އަނެއްކާ ޖެހޭނީ މިއަށް ބަދަލުތައް ގެންނަން. މިއަދު ވެސް ބޭނުން ދިރާސާކޮށްގެން އެބަ ޖެހޭ ކަމަށް އަޅުގަނޑު ގަބޫލުކުރަން. އެ ވިދާޅުވިހެން އެމް.ޑީ.ޕީން ޑޮލަރުން ބަދަލުކުރަމުން. ބޯނަސް ތަޢާރަފުކުރީ ވެސް އެމް.ޑީ.ޕީން. އެހެންނަމަވެސް، ހަނދުމަފުޅު ހުންނާނެ އެންމެ ފަހުން [illegible] ބަދަލުގެނައި [illegible] މި މަޖިލީހުގައި ތަފުސީލުގައި ރިޕޯޓް އެ ފަރާތްތަކަށް، ބޯނަސް ދައްކަންޖެހޭ ފަރާތްތަކަށް. އެ ވިޔަފާރިވެރިން މި ތަނަށް ގެނެސް އެ ފަރާތްތަކާ މަޝްވަރާކުރުވިގެން އެކަން ކުރަނީ. މަޝްވަރާ އެބަ ކުރަން. އެކަން ކުރާނީ އަޅުގަނޑު މި ދަންނަވަނީ. ކޮމިޓީ މަރުޙަލާގައި ވެސް މަޝްވަރާކުރުމުގެ ނުކުތާ. މިއަދު މި ބިލަށް ފާހަގަކުރެވުނު ކަންކަމާ މި ނިމުނީ. ނިމުނީމަ މިއަދު ކޮމިޓީއަކުން [illegible] ކޮމިޓީން ނިންމައިލާފައި ފާސްކޮށްލައިގެން އަންނަ އަދުން އެއީ އަޅުގަނޑުމެން ކަށަވަރުކުރަން. މި ގާނޫނު ހުށަހެޅުނު ގޮތް. މިއިން އެއްވެސް ފަރާތަކާ، އެންމެ ފަހުން ނުވެގެން މުޤާރަނާކުރާ ހިސާބަށް ގޮސް، [illegible] މަސައްކަތު ކުރަބައިލާ ހިސާބަށް [illegible] ވިޔަފާރިވެރިން ގެނެސް ރަށްޔިތުން [illegible] އަޅުގަނޑުމެން މި ބިލުން ގެންނަން. ކޮންމެ [illegible] އެބަ ޖެހޭ. މުސާރަ ބަދަލުކުރާ ވާހަކަ؛ އަޅުގަނޑުމެން ނުނިމޭ ރައީސްގެ މުސާރަ ބޮޑުވެގެން، ވަޒީރުންގެ ބޮޑުވެގެން ކަންބޮޑުވެވޭތަ. އަޅުގަނޑުމެން މި ދަންނަވަނީ އާންމު ރައްޔިތުންނަށް [illegible] ގަންނަން އަދި އެއީ ބޮޑުވުމެއް. އެ އަގަކު ނުހިފޭތީއްޔާ. އެ ވާހަކަ އަޅުގަނޑުމެން [illegible] މި ކަނޑީ. ބޮޑުވަމުންބޮޑުވަމުން ދަނީ. އަޅުގަނޑުމެން މަޖިލީހުގައި [illegible] އަހަރު ވެސް؛ މިއަދު މި އައީ އިޞްލާޙު ދެގެން ކައުންސިލަރުންގެ މުސާރަ އަނބުރާ ބޮޑުކުރީ. [illegible] ޑިސެމްބަރު ބޮޑުކުރީ އޮގަސްޓު. ޑިސެމްބަރު [illegible] ކައުންސިލަރުންގެ މުސާރަ ބޮޑުކުރިޔަސް އޭރު ބޮޑުވާކަން ނޫން އަޅުގަނޑުމެން މި ދަންނަވަނީ. ޑިސެމްބަރުގައި ބޮޑުކުރަނީ [illegible]. މިއަދު ވެސް އިއްޒަތްތެރި ރައީސް، ހަމަގައިމު ރާއްޖޭގައި އެބަ ހުރި ކުންފުނިތަކުގެ ރައްޔިތުން މުސާރަ ދީފައި އިތުރު

އެއްވެސް ކަމެއް ނުކުރެވޭ. ބޮޑުބައެއް މިސްކިތުގައި ގަނޑުވާ ވަރު ކިތަންމެ ކައުންސިލެއް އެބަ ހުރި. މުސާރައަށް އެކަނި އެ ދަނީ. އެހެންވީމާ، ގްރާންޓް ބޮޑުކުރެއްވުމާ އެކަން ހައްލުވާ އެބަ ފެނިގެން. އެއީ އަޅުގަނޑު މި ދަންނަވާ ވާހަކައީ. ކައުންސިލަރުންގެ މުސާރަ ބޮޑުކުރުމާ އެކަމާ އަޅުގަނޑު ދެކޭގޮތުގައި ނޫނޭ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް. ރައީސްގެ މުސާރަ ބޮޑުވާތީ ވެސް އަޅުގަނޑު އެކަމާ ދެކޭގޮތުގައި ނޫނޭ. އިއްޒަތްތެރި ރައީސް؛ އަޅުގަނޑު މި ދަންނަވަނީ މިއީ ރައްޔިތުންގެ ފައިސާ. މި ތަނުގައި އެންމެ އިސްވާނީ ރައްޔިތުން. އަޅުގަނޑުމެން މި ކުރާ ކަމަކުން އެ ބޮޑު ރައްޔިތުން އުފާވެރިވާނީ ކަމަށް ވުޖޫދާ މިއީ ރައްޔިތުންގެ ފައިސާއެއް ނޫން. ރައްޔިތުން ކަމެއް، ރައްޔިތުން މި ތަނަށް ފޮނުވީ އިރު ފައިސާ ދީގެން، ފޮނުވިޔަސް މިއީ ހާލަތަކު ނޫން މިއަދު މި މިއީ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް. އެކަން ގަބޫލުކުރަންޖެހޭ. ހަމަގައިމު އެއީ. އަޅުގަނޑު ތަކުރާރުކޮށް މި ވާހަކަދައްކަން، ދައްކަން ވެސް ދައްކާނަމު. މިތާ ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުގެ މެންބަރުންނަށް ނުލިބޭނެ. މިތާ ތިބޭ ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުން. ރައްޔިތުން މި ތަނަށް ހޮވާފައި ފޮނުވީމަ ވަރަށް އަމިއްލަވާފައެއް އެ ގޮތް ބަދަލުގެނެސް، ސަރުކާރުގެ އަޅުގަނޑަށް ބޮޑު ހިތާމައެއް އިއްޒަތްތެރި ރައީސް، ހިތްހަމަޖެހިގެން އަޅުގަނޑު ނުބަލާނަން. އެހެންނަމަވެސް، މިއަދު ހާލަތަކީ ރައީސުލްޖުމްހޫރިއްޔާ ވިދާޅުވާ ގޮތަކަށް ކުރަން މި ތިބީ. އަޅުގަނޑު މި ދަންނަވަނީ މިއަދު ވެސް ފުރުޞަތު މިކަމާ ވިސްނައި ވިޔަފާރިވެރިންނަށް މި ނަގާ ޓެކްސް؛ އެ ބޮޑާރުން ރައްޔިތުން އަތުން ޖީ.އެސް.ޓީ ބޮޑުކުރެއްވިއަސް މި އަންނަ ކާރުގެ ބަދަލުގެ ބޮޑު އެބަ އުފުލަންޖެހޭ ރައްޔިތުން. އެއީ ހަޤީޤަތެއް. އެއީ މި ގައުމުގައި ބޮޑު ހަޤީޤަތެއް. މިއަދު ނިސްބަތުން ޖީ.އެސް.ޓީ ބަޔަކާ ހިއްސާކުރި އިރު ވެސް އަދި ބާޒާރު ހުރި ގޮތާ، މުދަލުގެ އަގު އިންފްލޭޝަން އިއްޒަތްތެރި ރައީސް، ބޮޑުވެއްޖެ. މި ކަންކަމަށް ބަލައިގެން ހަރުދަނާކޮށް އަޅުގަނޑުމެން ވާހަކަދައްކަނީ. މި ކަންކަމަށް ބައްލަވާ ހިތުން މި މަޖިލީހުގައި ވާހަކަ ދައްކަނީ ފާޑުކިޔުމަށް ނޫން. އަޅުގަނޑުމެން މި ބޭނުން ވަނީ ހަމަ ތިޔައީ ނުހަނު އިއްޒަތްތެރި ރައީސް. އެހެންވީމާ، ތަކުރާރުކޮށް ދަންނަވަން ފުރުޞަތު އަޅުގަނޑު އަދި ދެކެން ދިމާވާ ފަދަ ހާލަތުން. ހަމަ ގޮތުން މި ފާހަގަ ދަންނަވާނަން. އިއްޒަތްތެރި ރައީސް؛ ރައްޔިތުން މިއީ ދިރުވުމުގެ ޙައްޤުގައި ދިރުވުން މިއީ އެންމެ ހާލުގައި އިއްޒަތްތެރި ރައީސް. ވަރަށް ބޮޑަށް ޝުކުރިއްޔާ.

ރިޔާސަތުން ފާހަގަކޮށްލުން:

އާދެ! ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު. މިއަދުގެ ބައްދަލުވުމުގައި ބައިވެރިވެވަޑައިގެންނެވި ހުރިހާ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރުންނަށް ޝުކުރުއަދާކުރަމެވެ. އެހެންކަމުން މި ބައްދަލުވުން ނިންމާލުމުގެ ކުރިން އަޅުގަނޑު ގަސްތުކުރަން. މިހިސާބުން މި ބައްދަލުވުން ނިމުނީ ކަމުގައި އަޅުގަނޑު ދަންނަވައިލަން. އާދެ! ދެން އަޅުގަނޑުމެން ދާން އޮތީ ނިންމާ ހުރި މަސައްކަތްތަކަށް. އެހެންނަމަވެސް، މިހާރު 10:28 ވެފައި އޮތުމާއެކީގައި މި މަސައްކަތްކޮށް ޤަރާރު

އަޅުގަނޑު ގަސްތުކުރަނީ މިއަދުގެ ހުސްވަގުތުކޮޅަށްފަހު. އެހެންވީމާ، މިހާހިސާބުން އަޅުގަނޑުމެން ދާނީ މިއަދުގެ ހުސްވަގުތުކޮޅަށް. އެނބުރި އަޅުގަނޑުމެން މަސައްކަތަށް އަންނާނީ އެގާރަ ޖަހާއިރު. ޝުކުރިއްޔާ.

{ހުސްވަގުތުކޮޅު: 10:28 އިން 11:00 އަށް}

(ރިޔާސަތުގައި އިންނެވީ: މަޖިލީހުގެ ރައީސް އަބްދުއްރަހީމް އަބްދުﷲ)

ރިޔާސަތުން ފާހަގަކުރެއްވުން:

بسم الله الرحمن الرحيم. މި ދަންފަޅީގެ މަސައްކަތް ފަށާނަން. މި ދަންފަޅީގެ ފުރަތަމަ މި އޮތީ ނޮނިމުނު ހުރި މަސައްކަތް.

7. ނޮނިމުނު ހުރި މަސައްކަތް

ރިޔާސަތުން ފާހަގަކުރެއްވުން:

7.1- ގަލޮޅު ދެކުނު ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު މީކާއީލް އަޙްމަދު ނަސީމް ހުށަހަޅުއްވާފައިވާ ލީގަލް ރިޓްސް ކުންފުންޏާ އެކު ދިވެހި ސަރުކާރުން ރަސްމީގޮތުން ސޮއިކޮށްފައިވާ އެއްބަސްވުމުގެ އެންމެހައި ތަފްޞީލުތައް ހާމަކުރުމަށް ގޮވާލައި އެކަމާ ގުޅޭ ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުގެ [illegible] ބަލައި ހުށަހަޅާ ގަރާރުގެ ބަހުސް ކުރިއަށްގެންދިއުން. މި ގަރާރަށް ބަހުސްކުރުމަށް ކަނޑައެޅިފައިވާ ޖުމްލަ ހަތަރު ގަޑިއިރުގެ ތެރެއިން ބާކީ އޮތީ ދެ ގަޑިއިރާއި ސާޅީސް ހަތަރު މިނެޓް. ޕީ.އެން.ސީއަށް 1 ގަޑިއިރާއި 35 މިނެޓް. އެމް.ޑީ.ޕީއަށް 17 މިނެޓް. އެމް.ޑީ.އޭ 14 މިނެޓް. ޖުމްހޫރީ ޕާޓީ 12 މިނެޓް. އެމް.އެން.ޕީ 12 މިނެޓް. ވަކި ޕާޓީއަކަށް ނިސްބަތްވެވަޑައިނުގަންނަވާ ކޮންމެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރަކަށް 7 މިނެޓް. ވާހަކަފުޅުދެއްކެވުމަށް އެދިވަޑައިގެންނެވިތަރުތީބުން އިއްޒަތްތެރި މެންބަރުންނަށް ފުރުޞަތުއަރުވަމުން. ހުޅުމާލެ ދެކުނު ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު ޑރ. އަބްދުﷲ ޝަމްހާދު.

ހުޅުމާލެ ދެކުނު ދާއިރާގެ ޑރ. އަބްދުﷲ ޝަމްހާދު ވާހަކަދައްކަވަމުން:

ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް. ލީގަލް ރިޓްސް ކުންފުންޏާ އެކު ދިވެހި ސަރުކާރުން ރަސްމީގޮތުން ސޮއިކޮށްފައިވާ އެއްބަސްވުމުގެ އެންމެހައި ތަފްޞީލުތައް ހާމަކުރުމަށް [illegible] ގަރާރު. ގަލޮޅު ދެކުނު ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު މީކާއީލް އަޙްމަދު ނަސީމް [illegible]

އަޅުގަނޑުމެން މިއަދު ދިމާވާ ކޮންމެ ރައްޔިތަކު ދައްކާނީ މި ވާހަކަ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް. އެހެންވީމާ، އަޅުގަނޑު ވާހަކަ ފަށަމުން ވެސް ބުނާނީ، މި ދިވެހި ހުރިހާ ރައްޔިތުންގެ ބަހެއް މި ކަމުގައި ހުރިން އެބަ ދޭ. މި މަޝްވަރާ އެކު ދިވެހި ސަރުކާރު ދިޔުމުގެ ކުރިން އަޅުގަނޑުމެން އެބަ ޖެހޭ ޤާނޫނުއަސާސީގައި އެބަ ބުނޭ ރައްޔިތުންނަށް ބޭނުމީ ކަންތައްތަކުގައި ރައްޔިތުންގެ ބަސް އަޑުއަހުމުގެ ފުރުޞަތު ޤާނޫނުއަސާސީން ދިނުމައި އެބަ އިން. އާދޭތެރިއިން އަޅުގަނޑުމެންނަށް ޙުކޫމަތަކާމެދު ގޮވައިލުމުގެ ވާހަކަ. އެހެންވީމާ، އަޅުގަނޑު މި ދައުލަތުގެ ވާހަކަދައްކަން ވެސް އަޅުގަނޑު ގޮވައިލަން ދިވެހި ސަރުކާރަށް، އަދި މި މަޖިލީހަށް ވެސް ވިޔާ ވެސް އަމަހަކަށް ރައްޔިތުންގެ ފުރުސަތުދީފައިވާ ޤާނޫނު މި މަސްއޫލިއްޔަތު ދޭން. އިއްޒަތްތެރި ރައީސް؛ އެއީ އަޅުގަނޑުމެން މިއަދު ކޮންމެހެން ކުރަންޖެހޭ ކަމެއް. ގެފަރަތުގެމަކުން ނުކުތުނު މި މަޝްވަރާގައި ކުރައްވާފައި ދިވެހި ރައްޔިތުން ވިސްނާ ދެކޭގޮތް އަޅުގަނޑުމެން ކުރާ ކަމަކަށް ނުވާނެ. ދިވެހިރާއްޖޭގެ ބިމާއި ދިވެހި ރައްޔިތުންގެ، ދިވެހިރާއްޖޭގެ ގައުމީ ޤާނޫނުއަސާސީ މި ހުރިހާ އެއްޗެއް ބިނާ، މި އަޅުގަނޑުމެން މި ދިވެހި ރައްޔިތުންގެ އެއްބަސް. އަޅުގަނޑުމެން އެބަ ޖެހޭ މިފަދަ ގައުމީ ޤަރާރުތަކާމެދު ކަންކަމުގައި ވިސްނާ. ކަނޑައަޅަން ރައްޔިތުންނަށް ހުށަހެޅުމަށް ވިއްޔާ ފުރުސަތު ކަނޑައަޅައި ދޫނުކުރުމުގެ ބަދަލުގައި ދިވެހި ރައްޔިތުން މިއަދު ކަނޑައަޅާ ޤާނޫނު ބަދަލު ކަމެއް ޖަވާބުދާރީ ވާނެ ހުރިހާ ރައްޔިތުންނާއި ވެސް. ދިވެހިރާއްޖޭގައި އެކަން ގައުމުކަމުގެ މުހިއްމު އަހަރެއް ކަމުގެ ރައްޔިތުން ހަމަޖެހިލުމާ ވާހަކަ އިންޒާރު ދިނުމަށް ހުކުރުކަމެއް ހުރި.

އިއްޒަތްތެރި ރައީސް. އަޅުގަނޑު މިދެ ކުރިން އިއްޒަތްތެރި ރައީސް، 4 އޮގަސްޓު 2026ގައި މި މަޖިލީހުން ހުށަހަޅާފައިވާ ގަވާއިދު އިއްޒަތްތެރި ރައީސް. އެ ގަވާއިދުގައި ވަނީ ދިވެހިރާއްޖޭގެ ޖުމްހޫރިއްޔާގެ ޤާނޫނުއަސާސީގެ 70 ވަނަ މާއްދާއިން ގާނޫނު ހެދުމުގެ އިޚްތިޔާރު ބާރުގައި ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހަށް ދެއްވާފައިވާ ވާ ހިނދު، ދިވެހިރާއްޖޭގެ ޖުމްހޫރިއްޔާގެ ޤާނޫނުއަސާސީގެ 97 ވަނަ މާއްދާގައި ދައުލަތުގެ އާމްދަނީއާއި ހަރަދަށް އެއްވެސް ޤަވާއިދު ނުވަތަ އެއްވެސް، އެ ނޫން ވެސް އެއްގޮތް ނަގަން ވާނީ ރައްޔިތުން މަޖިލީހުން ފާސްކުރާ ގާނޫނަކުން ކަމަށް ބަޔާންކޮށްފައި ވާ ހިނދު، ބިލާސިންނަށް ދިރިއުޅުމުގެ ހެއްދަ ޤާނޫނުގެ އިހުތިޔާރާތުގެ އިޚްތިޔާރު، ޤާނޫނީ، ގައުމީ ސަލާމަތާއި، ދިވެހިރާއްޖޭގެ ބިންތަކާއި ދައުލަތުގެ މާލިއްޔަތާ ސިޔާސީ ގުޅިފައިވާ ސިޔާސަތުތަކުގެ ބާރުތައް ކަނޑައެޅުން، މިފަދަ ސިޔާސަތުތަކުގެ އެންމެ މަތީ ދަރަޖައިގައި ހުރި ދަތުރުތަކަށް ޖަވާބުދާރީވާ އެކު އަޅުގަނޑުމެން މި ރައްޔިތުންގެ ބަޔާންކުރެވޭ ބާރުގެ ބޭނުން ހިފުމާއި ހަމައެއްގޮތުން ކަނޑައަޅާފައިވާ ވާ ހިނދު، ސަރުކާރުން ޕޮލިސީ ޒިޔާރަތް ޚާއްޞަކޮށް ފޮނުވިފައިވާ އާމްދަނީގެ ސިޔާސަތު ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުގެ ގޮތުން ރަސްމިއްޔާތު ހުރި ގަވާއިދުގައި ދަރަނި ނުނަގާ، 2025 ވަނަ އަހަރު ދުވަހު މަހުގެ އެއްވަނަ ދުވަސް ސިޔާސަތުތަކުގެ ގެނައުމަށް ޕުރޮޕޯސަލް ގެނެސްފާ އެކު ސަރުކާރުގެ ދަޢުވާގެ ބާރުތަކާއި ހަމަ ކަނޑައެޅުމުގެ ޤާނޫނު ޝަރުޢީ ރަސްމިއްޔާތުގައި ނުވާ ހިނދު، ޤާނޫނު ނަންބަރު 1/2007 (ދިވެހިރާއްޖޭގެ އިޤްތިޞާދީ ޤާނޫނު)އަށް 2020 ވަނަ އަހަރު ގެނެވުނު ދެވަނަ އިސްލާހުގެ ދަށުން ދީ ޙައްޤަށް ޖަވާބުދާރީ ކުރުމަށް ޚާއްޞަ ޤަވާއިދު ގެނައުމަށް ގެނެސް ދިވެހި ބަންކެއްގައި އަދަދަކަށް ބެހެއްޓުމުން ކުރިޔަށް ގެންދާ ގެނެސް.

ލިބޭ، ވިސާ ލިބޭ ގޮތް މިހާރު ވެސް ގާނޫނުގައި އޮތް އިރު އެ މަގުން އިންވެސްޓްމަންޓުތަކާ ފައިސާގެ ފުރިހަމައަށް ދިވެހި ބޭންކިން ނިޒާމު ހިފެހެއްޓި، ދައުލަތުގެ ބޭރު ފައިސާ ރިޒާވަން ބާރު ލިބޭ އިރު ފުރަތަމަ ރެސިޑެންސީ ޕްރޮގްރާމު މައިގަނޑު މަގުގެ ގޮތުގައި ކަނޑައެޅިފައިވަނީ ހަމަ އެ މިންވަރުގެ ފައިސާ ބޭރުގެ ޑިވެލޮޕަރުންގެ ޕްރޮޖެކްޓްތަކަށް ގަތުމަށް ހޭދަކުރަން ކަމަށް ވީ ހިނދު، ގާނޫނު ނަންބަރު 24/2014 (ސްޕެޝަލް އިކޮނޮމިކް ޒޯން ގާނޫނު) އިސްލާހުކޮށް ސަސްޓެއިނަބަލް ޓައުންޝިޕްގެ މަފްހޫމް ތަޢާރަފުކޮށް، މި އިސްޓަބްލިޝް ޓަރިސް، މި އަދަދުތަކުން ދާއިރާ ވާހަކަދައްކާ އިސްޓަބްލިޝް ޓަރިސް. ދެ ކަމެއް މި ސަރުކާރު އަދި ފަރުން ތަޢާރަފުކޮށްގެން މި އުޅެނީ. ސަސްޓެއިނަބަލް ޓައުންޝިޕް (އެސް.ޓީ.ޒެޑް). އެސް.ޓީ.ޒެޑްގެ ތަރުތީބު ސަސްޓެއިނަބަލް ޓައުންޝިޕް ދިރިއުޅުން ދިވެހިރާއްޖެއަށް ސަރަހައްދުތަކުގައި ކަނޑައަޅައި ދިނުން. މި ވާހަކަ އަޅުގަނޑުވެސް މަޖިލީހުގައި ވަރަށް ގިނައިން ދައްކައިފިން. މިދެ ތަރައިން ބައެއް ހަސްފާތުވާއިރު މި އަންނަނީ. ނ. އޮފްޝޯރގައި ހަމަ ސަރަހައްދު ހުޅުބަރު މިހާރު ވެސް ޓޫރިޒަމްގެ އެ ދަނީ. މިއާ ގުޅިގެން މި ޤާނޫނު ބޮޑަށް ބަރަށް ވިސާ ފުރުޞަތު. މަޖިލީހުގައި އެ ދުވަހު ބައްސަލްކުރުން މަޖިލީހުގެ ގެންބަހުން ވިދާޅުވި މި ތަނަށް އަންނާނެ ގާނޫނު. އެ ގާނޫނު އަދި މިއަދާ ހަމައަށް ނާޒިލް އިއްޒަތްތެރި ރައީސް. އަޅުގަނޑުމެން ފުރުޞަތު ވެވުނު އޮޅުމެއް އިސްވެދިޔަ ތަނުން. އިއްޒަތްތެރި ރައީސް؛ އަޅުގަނޑުމެން މި ދައުރުގައި ދިވެހި ރައްޔިތުންގެ އިހުސާސް އަޅުގަނޑުމެން އަންގަންނަން އެބަ އަންގާ. އަޅުގަނޑުމެން ނިސްބަތްވާ ޕާޓީ ޖޮއިންނަކީ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް، ވިސްނާލުމަށް ރައްޔިތުންގެ ބިރުވެރިކަމާއި މި މަޖިލީހުން އިސްތިސްނާވެގެން އެކަން ކުރުމަކީ ފަސް ނުކުރެވޭނެ. ގޮސްސަރކާރު ޕީ.އެން.ސީގެ ޤާނޫނީ ގޮތުން މިކަމަކީ އިސްނެގުމަ މި ގައުމަކީ އެ ބާރުތައް އިޖުތިމާއީ ހަރަކާތް ހުރިކަމެއް އަޅުގަނޑުމެން ފެނިގެންނެވޭ. ޝުކުރިއްޔާ ދައްކަ ފުރުޞަތަށް.

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:

ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު. އިސްކަންދަރު ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު އިބްރާހީމް ފައިޒާ.

އިސްކަންދަރު ދާއިރާގެ މެންބަރު އިބްރާހީމް ފައިޒާ ވާހަކަދެއްކެވުން:

ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް. ވަރަށް ކުރުކޮށް އަޅުގަނޑު ތަންތަނަވަސްކުރަން އިސްލާމީ ހަމަ ފުރުސަތަކަށް މި އެދެނީ. އިގަލް ހިލާފުގެ މި ކަމަށްޓަކައި އެކު ދިވެހި ސަރުކާރުން ރަސްމީކޮށް މަޝްރޫއުގެ ކަނޑައާ ގޮތަކަށް ހުށަހަޅާފައިވާ މި ގަވާއިދަށް ބައިސްކާރުކަމުން މި ދަނީ. އިއްޒަތްތެރި ރައީސް؛ އަޅުގަނޑު ދަންނަވައިލަން ބޭނުންވަނީ މި ތަނުގައި އޮތް.ޕީއަން ނިސްބަތްވާ ބައެއް މެންބަރުން މިކަމާ ކާމިޔާބު ދެކޮޅު ހުރިހާ، މިއީ ކޮބައިކަން ހިނގާ ކާކުތާ ދިވެހި ރައްޔިތުންނަށް ވެފައި ހުރިކަމަށް. މި މަޝްރޫއުގެ ސަބަބުން ދިވެހި ދައުލަތަށް، ދިވެހި

ރައްޔިތުންނަށް ލިބޭނެ ފައިދާތަކާ ވަރަށް ރަނގަޅަށް ދިރާސާ ކުރިމާ ރައްޔިތުންނަށް އެނގިވަޑައިގަންނަވާ. އަޅުގަނޑު ފާހަގަކޮށްލަން ބޭނުންވަނީ ދިރާސާގައި ހުޅުމާލެ ދާއިރާގެ ޢިއްޒަތްތެރި މެންބަރު އެ ފާހަގަކުރި މި މައްސަލައިގައި ޕޮލިސީ ރިފޯމްތަކަކީ ދޫކޮށް. ޢިއްޒަތްތެރި ރައީސް؛ މިދިޔަ 19 ވަނަ ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުގައި ރާއްޖޭގެ ސަރަހައްދުން ބޭސްތަކާ މަސައްކަތްކުރި، ބޭސްތަކާ ސަރަހައްދުގައި މި މަޖިލީހުގެ ރުހުމާއި ނުލައި، އަހަރެމެންގެ ދިވެހި ދައުލަތަށް ފާލަށާއި ޖަރީމާގެ މަސްވަރު ލިބޭ ގޮތަށް ނުވި ސާބި، ބަލުން އަދި ސާވެއްޖެހުމަށް ބިލުތައް ދިޔަދެކޮށް ބިލި ބައި މި ވާހަކަ މި ދައްކަނީ. ރަސްމީގޮތުގައި މި މަޖިލީހުގައި މިހާރުވެސް ދިރާސާ މި ސަރުކާރުން މި ގައުމުގައި ދުވަހަކު ވެސް ނުހިންގާފައިވާ ބޭޒް، ބިޔަ މަސައްކަތް މިއީ. އެގޮތަށް ބޭރުން ޤުދުރަތީ ޖަހާއިރު ވަރުގަދަ މަސައްކަތްތައް މިއީ. މި ބޭރުފުށުން މި މަސައްކަތް ކުރިއްޔާވެސް މި އެއް ސަރަހައްދެއް އެ ބޭރުފުށުންނެއް ނުވާނެ އަޅުގަނޑުމެންގެ މިއަދުގެ ޢިއްޒަތްތެރި ރައީސުލްޖުމްހޫރިއްޔާގެ މި ސަރުކާރު، މި ޤާނޫނުއަސާސީގައި މިފަދަ ކަންތައްތަކުން ދިވެހިރާއްޖެއަށް ލިބޭނެ. މިއީ ހުރިހާ ވެސް މައްސަލައެއް. އެ ބޭރުފުށުންނަށް ވެސް މަސްއޫލު ރަނގަޅު. މި އިންވެސްޓްމަންޓް ވެސް މިއީ ރާއްޖެއަށް އަންނަ އެންމެ ބޮޑު އިންވެސްޓްމަންޓެއް ވެސް އެއީ. މިގޮތުން ރާއްޖެއަށް ގެއްލިގެން ނުލިބޭނެ ވެސް އެއީ. މިގޮތުން ރާއްޖެއިން ބިލުން ބަޔަކު ނުދާނެ ވެސް އެއީ. ހަމަ އެއްޗެއް ވެސް އެމް.ޑީ.ޕީއަށް ވަރަށް ސާފު. އެހެންވީމާ، ހަގީގަތުގައި އެމް.ޑީ.ޕީގެ ހުރި ޖަލްސާގައި އެމް.ޑީ.ޕީ މިވަނީ އެމް.ޑީ.ޕީގެ މަޖިލީހުގައި މިހާ ތިއްބެވި ޢިއްޒަތްތެރި މެންބަރުންނަށް މަސައްކަތްކުރުމުގައި މިކަމާ ދޭތެރޭ ވާހަކަދެއްކުމުން ވެސް. އެހެންވީމާ، މިއަދު މިގޮތް ރަނގަޅު ސިޔާސަތުގައި އެމް.ޑީ.ޕީން ވޯޓުދިނުމަށް ރައްޔިތުންނަށް ހުރީ ދިވެހިރާއްޖޭގެ ޤާނޫނުއަސާސީގައި އެމް.ޑީ.ޕީން ވޯޓުދެއްވުމުގައި އައިސް ބަދަލުތަކާއި ދިވެހިރާއްޖޭގެ މި ޤާނޫނު ވެސް. އެހެންވީމާ، މިއަދު މިބައި ދައުލަތާއި ދިވެހި ސަރުކާރުން ދައްކާ ވާހަކަ ހުރިހާ ތަނެއްގައި ރިޕޯޓަށް. އެހެންވީމާ، ހަމަ މިއީ ދިވެހި ފަރާތުގައި ބިނާވެގެންދާ ގޮތް ދިމާވެ ގައުމުގެ ސާބިތުކަން ގުޅޭ ސަރަހައްދުގެ ފުރުޞަތު ދެއްކުމެވެ. އެހެންވީމާ، އަޅުގަނޑު ދަންނަވާލަން ބޭނުމީ ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުގައި ބިލު މި ދައްކަނީ މަސައްކަތް ދިވެހި ސަރުކާރުގެ ގައުމީ އެއް ބޮޑު ކަމަކީ. އެމް.ޑީ.ޕީން ވެސް ރަނގަޅު ގޮތެއް މި ދުވަހު މިހާ ބޭނުމުގައި ކަންތައްތަކެއް ހިމެނެނީ ފުރިހަމަ ކުރުމަށް އަޅުގަނޑުމެން ދެކެން. އެއީ މަޖިލީހުގެ ތަރުތީބު ވަނީ ބޭނުންފުޅުގެ ހުއްދަ ދިމާވެފައި. ޑީ. އަތޮޅުގައި ހިނގާ މަޖިލީހު. ދިން ހުކުރު ދުވަހު ވާހަކަ ދެއްކެވި ޖޭ.ޕީ. ޝަރީފް، ޢިއްޒަތްތެރި މެންބަރު ޝަރީފް ވާހަކަދެއްކެވީ. ހުކުރު ދުވަހުގެ 18 ވަނަ ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުގައި އެބަވެސް ޢިއްޒަތްތެރި ރައީސް، މިއީ ފާސްކުރެވި ބަހުސް ކުރެވުނު ބައި. އެހެންވީމާ، މިއަދު އަޅުގަނޑު ބޭބޭ ކޮންމެވެސް ނޫން. މިއަދު އަޅުގަނޑުމެންގެ ރައީސުލްޖުމްހޫރިއްޔާ މި ޤާނޫނުއަސާސީގައި މި ކަނޑައަޅާ ރަނގަޅަށް ބޭރުކުރި މި ބޭނުންތަކުން ކުރިއަރާނެ. މި ބޭނުންތަކުން މިހާރު ހަމަ ހަރުދަނާ ވެސް ގައުމީ ފުރުޞަތުތަކުގެ 28 ކަންތައްތައް ވެސް ތިމާވެށިފަދަ ފުރުޞަތު ދިނުން. އެ ދިން ފުރުޞަތު ރަނގަޅަށް. އެ ބޭނުންތަކަކީ އަދިއަބަދު ކޮށް ކުރުމާއި، ގުޅުން ފުރުޞަތު ދޭ ދިވެހިރާއްޖޭގެ ރައްކާތެރިކަން. ހަމަ އެ ބޭނުންތަކަށް އަދިވެސް އަސާސީގޮތުން 28 މި ގައުމު ފުރުޞަތު. އެހެންވީމާ، އެއީ އަދިކަށްގެ ސިޔާސަތުގައި، ރާއްޖެއަށް

ދަތިކުރުމުގެ ނިޔަތުގައި، ރައްޔިތުންނަށް ނިކަމެތި ހާލު ޖެއްސުމުގެ؛ އިއްތިހާމުގައި ކައުންސިލަރުންނަށް ހުށަހެޅިގެން ވާހަކަދެއްކި މި މަޖިލީހުން ކައުންސިލަރުންގެ މުސާރައަށް ހުރި ބަދަލެއް ގެނައީމަ. ކަމަކުންދިޔަ. ދައުލަތުގެ ބަޖެޓުގައި މިއަދު އެއްކޮށް އޮތީ ކަމަކަށް ނުވޭ. ދެން މި ގޮވައިލަނީ ގެރަންޓީ ބޮޑުކުރަންވީއޭ. ގެރަންޓީ ބޮޑުކުރާއިރަށް ބޭނުން ގެރަންޓީއެއް ނޫނޭ ބަޖެޓުކުރަނީ މުސާރައާ ބަޖެޓުކުރަނީ. އެހެންވީމާ، ދެން އެއްގޮތަކަށް ވެސް ނުވޭ. ދެން ކޮންމެވެސް ގޮތެއް މިތާ ކިޔައިދިނީމާ އަޅުގަނޑުމެންނަށް ވެސް ގަބޫލުކުރެވިގެން އެއީ ހަރަދުކޮށް ވާރަނަލާއި ދަރަނިވެރިވާ ކަމާ ހުރެ ކަރުދާސް. ދައުލަތާ ވާރަނަލާއި އެއްވެސް ކަހަލަ އޮޅުވާލުމެއް ނެތް. ހަމަ ގޮތަކަށް ބިލަށް ވާހަކަދައްކާއިރު، އިޖުތިމާޢީ ބިލަށް ވާހަކަދައްކަނިކޮށް އާދައި ބިލު ނޫން އަނެއް ކާޑަކު އާދައި އޮންނަ އިދާރާގެ ވާހަކަދައްކަނީ. ދެންމެގައި ޖިނާއީ ބިލު ވާހަކަދައްކައިފި. ވާހަކަދެއްކުން އިތުރަށް އިސްލާމީ ޝަރީޢަތް ތަޞްދީޤުކުރި ޤަވާޢިދުތަކާއި ޤާނޫނުތަކުގެ ކޮންމެވެސް ވާހަކައެއް ދެ ބިލުގެ ޤަރާރުގައި އޮތް ވާހަކަ. އެހެނީ ޤާނޫނުއަސާސީގެ ޤަރާރަކާ މިއީ ބޮޑުކޮށް ވެސް އޮތް އެއްކަލަ ނޫން މިއީ. އެހެންވީމާ، އަޅުގަނޑުމެންނަށް ވެސް މި ބައްދަލުވުމުގެ ނިޒާމީ ކަމުން މިހެން ގޮސް ކަންކަން އޮވޭ ރިޕޯޓުން އެބަ ފާހަގަވޭ ވަރަށް ހަރުއެޅޭ. އެހެންވީމާ، އަޅުގަނޑު ދަންނަވާލަން ބޭނުންވަނީ އަޅުގަނޑުމެން މަޖިލީހުގައި މިދެން ޕީ.އެން.ސީގެ 73 މެންބަރުންގެ ވަރަށް ބޮޑު ތާއީދެއް އެބަ އޮތް މި އިދާރާ ހިނގާގޮތުގެ މަޝްވަރާގައި. ވަރަށް ބޮޑު ތާއީދެއް. މިހާބޮޑު ތާއީދުކުރާ ކަމެއް އަދި ނުވޭ ޕާޓީގެ މެންބަރުން އިސްތިއުފާ މި ފެނިގެން އަޅައެއް. އެއީ މި ގައުމުގެ އަމާންކަން ސިޔާސީ ޕީ.އެން.ސ ޒަމާނީ އިންތިޚާބީ ނިޒާމުތަކުގެ ދިރާސާތަކުން ދައްކާ އިތުރު ތަޖުރިބާގެ ގައިޑްލައިން މިދިޔަ، ވޯޓްދިނުމަށް ފެންނަނީ އަހަރު އިންތިޚާބު ނުކުރާ މިންވަރުގެ އިންތިޚާބުނިޒާމެއް މިއީ ހުސްގޮތުގައި ކަމަކުންދާ އިންތިޚާބުނިޒާމެއް. މިދިޔަ ދިރާސާގެ 50 އަހަރުދުވަހު މި ރާއްޖޭގެ އިންތިޚާބު ނުކުރާ މިންވަރުގެ ބޮޑު އިންތިޚާބުނިޒާމެއް މިއަދު މި ރަސްމީގޮތުގެ ކަމަކުންދޭ. އެހެންވީމާ، މިހާ ބޮޑު އިންތިޚާބުނިޒާމެއް ދިވެހިރާއްޖޭގައި ކުރިމަގުން ދިރާސާކޮށް ރާއްޖެ އަމިއްލަގޮތުން ރައްޔިތުން މި ކިޔާ ދުވަހެއްގައި ސިޔާސަތުތަކާ މި ތަޖުރިބާގެ ފަރާތް، ހުއްޓާލުމުގެ ކާމިޔާބުކަމާ ދުނިޔޭގެ ހުރިހާ ބަޔަކާއި ހުރި ގައުމުގެ ސިޔާސަތު އެއް ދަރަޖައިން ރާއްޖެއަށް އިޤުތިޞާދީ ދަތިކުރުމަކުން. ރާއްޖޭގެ ރައްޔިތުން އެއް ދުރަށްވެސް ދިޔައީ. އެމް.ޑީ.ޕީއަށް އެއްބަސްވާން ވެސް ނުކެރޭ ދިވެހި ރައްޔިތުންނަށް ޖަވާބު އަމިއްލައަށް ވަރުގަދަ. އުފެދުނީ ދިވެހި ރައްޔިތުން އިއްވައިދީ. އަހަރު ވެސް އެމް.ޑީ.ޕީގެ ސިޔާސަތަކީ ރައްޔިތުން ނިކަމެތި ހާލު ޖެއްސުމުގައި މި ބޮޑެތި ފަރާތްތަކުން ރައްޔިތުން ހުރިހާ ކަމުގައި ރައްޔިތުން ގެއްލުވުން. މިއީ އެމް.ޑީ.ޕީގެ ސިޔާސަތަކީ. މިއާ ދެކޮޅަށް ދައުލަތާއި ނުނަގާ އިސްލާމީ މިދިޔަ ދުވަސް އަހަރުމެންގެ ދައުލަތުގެ ބަޖެޓުގެ ވާހަކަ. އިޤުތިޞާދީ ރައްޔިތުން؛ މި ބޮޑުވުން ރައްޔިތުން ހަލާކުކުރުމު ހުރިހާ. 2023 ވަނަ އަހަރު އެމް.ޑީ.ޕީގެ ފުރިހަމަ ރައްޔިތުން ނުރުހުން ބޮޑު، އިންތިޚާބުން މި ސަރުކާރު ހަލާކުވި އިރުގައި އެމް.ޑީ.ޕީން ވެރިވެ ހުރި މަޝްރޫއުތަކަށް އެއްވެސް މަޝްރޫއުތަކެއް ވެރިވެ ހުރީ ދައުލަތުގެ ބަޖެޓުގެ މަޝްރޫ ހިނގައި ނިމުނު ވަރަށް ވަގުތު ޖަހާފައި ނުވެ. މި ކަން އެބަ ޖެހޭ ދިރާސާ ރައްޔިތުން ދިރާސާކުރަން. ރަނގަޅުގައި

ފަށާފައި ހުރި އެއްވެސް މަޝްރޫޢެއްގައި އެ މަޝްރޫޢުގެ 10% މަސައްކަތްކޮށްނުލާ ވަރަށް ވެސް ދައުލަތުގެ ބަޖެޓުގައި ފައިސާ ނުޖަހާ މަޝްރޫޢުތައް އިއުލާންކޮށްފައި ފަށްޓާފައި ހުރި އިއްޒަތްތެރި ރައީސް. މިސާލަކަށް އަށްޑިހަ މިލިއަން ރުފިޔާއަށް ހުރި ބަޖެޓެއް ކަމަށް ވަނީ ދައުލަތުގެ ބަޖެޓުގައި މި ބޭނުމަށް ހިމަނާފައި އިންނަނީ އެ ބަޖެޓަށް އެއް މިލިއަން ރުފިޔާ. ބާކީ ހުރި ނުވަ މިލިއަން ރުފިޔާ ހޯދާނެ ގޮތެއް ވެސް، އެކަން ކުރާނެ ގޮތެއް ވެސް ނެތް. ހަމައެކަނި ރައްޔިތުންގެ ވޯޓުގައި އަސްދުން އުފުލުމަށް ބަޔަކު 2023 ވަނަ އަހަރު ރިޔާސީ އިންތިޚާބު ކާމިޔާބުކުރުމުގެ ނިޔަތުގައި ކަމެއް ކޮށްފައި ހުރި. އެހެންވީމާ، ދެން ބައްލަވާ! އެ މަޝްރޫޢު ނިންމުމަކަށް ބަޖެޓު މިދިޔަ ދެ އަހަރު ދައުލަތުގެ ބަޖެޓުން ނުލިބި ހަރަދުކުރަމުން ދިޔައީ. އެހެންވީމާ، ބަޖެޓަށް ވެސް ބަލާ މި ބަޖެޓުން އެނގޭނެ. ދެން މަޝްރޫޢުތަކުގެ ފަށަން އެޑްވާންސް ނަގާފައި ހުރި. އެޑްވާންސް ނަގާފައި އެހެން އެއްވެސް މަޝްރޫޢެއް ނުފެށޭ، ހަމައެކަނި ފަސްގަނޑު ހާސިލުކުރުމަށް ބަޔަކަށް ދީފައި އެބަހުރި. ވަކިވަކި ފަރާތްތަކަށް ދީފައިވާ ބިންތައް ނުނިމޭ. ކޮވިޑް-19 ގައި ދިމާވި ސަރުކާރަށް ބޮޑުވި އެކިއެކި ގޮތްގޮތުގެ ކަންބޮޑުވުންތަކާ ހިލާ އެކިއެކި ޖަމާއަތްތަކުން ދިން ރާ ފައިސާ މި ބަޖެޓުން ޗެކްގައި ވި އިއްޒަތްތެރި ރައީސް. ކޮވިޑުގެ އެ ދުވަސް ވަކިގޮތަކަށް ފޮނުވާލި ގުރުއަތުގައި އެއްވެސް، ރާއްޖެއަށް އާމްދަނީ ރާއްޖޭގެ އެކިއެކި ކަންކަމުން ހިނގައިގެން ނޫޅޭ މިހާރުވެސް ހިލޭ ގެންދެވުނު. އެ ހުކުރު ފަރާތުން ސިޔާސީ މި އެމް.ޑީ.ޕީގެ އަކުރުގެ ހިތި ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުގެ ގޮނޑިބޮޑުންނާއި ސަރުކާރުގައި ހިތި ފިރިހެނުގެ ޗެކްގައި. އެ ވާހަކަތަކުން މި ތަނުގައި ބައިސް ނަސޭހަތް ވާހަކަދައްކާ އަރުވާ، މިހިނދު މަޖިލީހުގައި ވާހަކަދައްކާ. ދެން މި ގެއްލުމުގެ އިޖުތިމާއީ ބޮޑުވުމާއި ވަރަކަށް އިރުގައި މި ބީލަންތަކުގެ ނިކަމެތިވެގެން ބަދަލުކުރަން ފަސޭހަ، ފިޔަވަޅު އެޅުން ބޭނުން ފަރާތްތަކަށް ކޮރަޕްޝަނަށް. އަހަރެމެން މި ބޭނުންކުރަނީ ބަޖެޓުން ބޭނުމެއް ކަމަށް ބެލުމަށް އަދި ބޮޑު މި އިސްލާމީ ސަރުކާރު ސިޔާސަތު ރަށުގެ ގަވާއިދުތަކުގައި މި. މި މަސްވެރިކަމުގެ ސިޔާސަތު ރަށުގެ ގަވާއިދުތަކުގައި މި ބައްލަވާ. ދަނޑުވެރިކަމުގެ ސިޔާސަތު ރަށުގެ ގަވާއިދުތަކުގައި މި ބައްލަވާ. އަލުގަނޑުން މި ސަރުކާރު ހަމަޖެއްސި އިދާރީ ފަރާތް ކޮންޓްރެކްޓަރުގައި ބަޔަކު ހިފައިގެން މިހާރު އެ ބިޔަ ކުރާ މަސައްކަތްތަކުގެ ދިޔަހާ ކުރީ. އެމް.ޑީ.ޕީގެ ކުރީ ކުރާ ހިޔޫރިޓީގެ ފަހަރެ ކާލި ކުރިއަށްދާ ކުރީ. ވަރަކަ ބޮޑު ނިޔަލަށް. މި ވަރަކަ ނިކަމެތިކޮށް އަދިވެސް ބަލަދުން މި ދަށުން ވަރަކަ ނުރައްކާތެރިކަމެއް ހިތި. އެހެންނަމަވެސް، އަސްލުގައި ޝަރީޢަތުގެ އެ ދިރި އަނބުރާ. ދެން އަސްލަކީ ފިހާރަވެރިން ހިފެހެއްޓުމެއް ނުސީދާ ބަޔަކު. ހަޅަލިޔާ ހޯދީ. ޒިންމާ ގަބޫލުކޮށް. އެހެންވީމާ، ރަނގަޅު އަދި ހަމަކަމެއް ވަރަށް ބޮޑު ބޮޑުން އެމް.ޑީ.ޕީގެ އަހަރުން އެމް.ޑީ.ޕީގެ ދިވާ ތިބި ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުގެ ގޮނޑިބޮޑުގެ އަހަރުން އެ ބަޖެޓުން މަސައްކަތްކުރި އެ އަދި މި ގޮތަކަށް ވަރަކަށްދިޔައީ. ދެން އިތުރަށް މިކަމާ ވާހަކަ ނުދައްކާނަން. ވަރަށް ބޮޑަށް ޝުކުރިއްޔާ ރައީސް.

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދައްކަވުން:

ޝުކުރިއްޔާ ޢިއްޒަތްތެރި މެންބަރު. ހުޅުމާލެ ދެކުނު ދާއިރާގެ ޢިއްޒަތްތެރި މެންބަރު ޑރ. އަހްމަދު ޝަވްރީދު.

ހުޅުމާލެ ދެކުނު ދާއިރާގެ މެންބަރު އަހްމަދު ޝަވްރީދު ވާހަކަދައްކަވުން:

ޝުކުރިއްޔާ ޢިއްޒަތްތެރި ރައީސް. ދެވަނަ ނޫން ތިންވަނަ ފަހަރު ވެސް މި މައުޟޫޢުގައި ވާހަކަދައްކަން އެބަ ޖެހޭ ޢިއްޒަތްތެރި ރައީސް. އަޅުގަނޑުމެން ޖުޑީއަށް މި ލިބުނީ ވަރަށް ކުޑަ ވަގުތުކޮޅެއް. ރަސްމާލު މަޝްރޫޢުއަށް އަޅުގަނޑުމެން ދެކޮޅުހަދަނީ ދިވެހި ރައްޔިތުން ވެސް އެކަމަކު ދެކޮޅުހަދަމުން. ދިވެހިރާއްޖޭގެ ރައްޔިތެއް އަދި އަޅުގަނޑުމެންނާ ދިމަލުގައި ނުވާ މިއަން ތާއީދުކުރާ. އެއީ ރައްޔިތުންގެ މަޖިލިސް މެންބަރަކަށް ވިޔަސް އަޅުގަނޑުމެން ހަމަ ހަމަގޮތުގައި ވެސް އަދި ދިމަޔަށް ނުވާ ތާއީދުކުރާ މިހެން. ކަންބޮޑުވެގެން ހަމަ ޕީ.އެން.ސީ ބޭފުޅުން ވެސް އެ ވާހަކަ އަޅުގަނޑާ މިހާތަން ވާހަކަދައްކާފައި މިވަނީ ޢިއްޒަތްތެރި ރައީސް. އަޅުގަނޑުމެން މިކަމާ ދެކޮޅުހަދަނީ ސަރަޙައްދުގެ ތިމާވެށީގައި މި އުޅޭތީ ޢިއްޒަތްތެރި ރައީސް، ދިވެހިން ނޫނީ އެއްވެސް ހައްގެއްވެސް ދިވެހިރާއްޖޭގައި އޮތުމަކީ ގައުމުގެ މިހާރު އަހަރެމެން ތާއީދުކުރަނީ ދިރިއުޅޭތާކަން. އެއީ ދިވެހިން ނޫނީ ކަމެއް ޢިއްޒަތްތެރި ރައީސް. ދިވެހި ފަސްގަނޑުން ބައިބައި ފްރީޒޯނެއްގައި ބޭރުގެ ފަރާތްތަކުން ދިރިއުޅުމަށް ދިވެހި ރައްޔިތުން ނޫނީ ޢިއްޒަތްތެރި ރައީސް. މިއީ މި މަޝްރޫޢުއަށް ރައްޔިތުން ދެކޮޅުހަދަނީ ކަމަށް. ދިވެހި ރައްޔިތުންނަށް އެހެން އެއް ޖެހި އިތުރު ގެއްލިގެން އެއް ޢިއްޒަތްތެރި ރައީސް، މިހާރު ވެސް މިކަމާ މަޝްރޫޢު ނ. އެއްގަމުގައި އެބަ ހިނގާކަން. އެ މަޝްރޫޢު ވެސް މިއާ އެހި ހުއްޓުން އެބަ ޖެހޭ ޢިއްޒަތްތެރި ރައީސް. އެއީ ރިސޯޓެއް ހަދަން ދިން ބިމެއް. އަނބުރާ އައީ އެބަ ޖެހޭ ރިސޯޓަކަށް ބަދަލުކުރަން. އެތަން ބައުންސްވާކަން ހެދި މި ސަރުކާރުން ޢިއްޒަތްތެރި ރައީސް. އެހެންވީމާ، މި ސަރުކާރުން ފަހައިގެން އުޅޭ ދީ ބޮޑުވެގަތުމުން ޢިއްޒަތްތެރި ރައީސް، މިއީ ގަކަރި. އެއީ އިންޑިއާއިން ބޮޑު ސަރަޙައްދު އިވިގައި ބަހަރައިގެން މި ޕްރޮޖެކްޓް ވިސާ މިކަމުގެ ބޮޑުސަރަޙައްދު އެއީ ދިވެހިރާއްޖޭގެ ދިރިއުޅެން މީހުން ގެއްލުމުގެ ބޮޑުސަރަޙައްދު. މި ކަންފޮޅުވުން މީހުން ކަޓިރިން ދިވެހިރާއްޖޭގައި ދިރިއުޅެން މީހުން. ދެވަނަ އެއްކަލާ މި މީހުން ދިރިއުޅޭން ބައުންސްވުމާއި، އެކި ބައުންސްވުމާއި ގެދޮރުގެ މަޝްރޫޢު. މި ދެ ކަން އެބަ ޖެހޭ ޢިއްޒަތްތެރި ރައީސް، މިހާރުން މިނަވަރުން ގުޅުވައިލަން. ޢިއްޒަތްތެރި ރައީސް؛ ނަމޫނާ ބިޑިއަކުން ރުފިޔާގެ ވާހަކަ މި ބޮޑުވެގެން އެބަ ދައްކަވާ ނުލާހިކު އަދަދެއް ބޭރު ފެނޭ. މި އެގްރީމެންޓުގައި އެއްވެސް ޝަރުތެއް ނެތް ދިވެހި ދައުލަތުން، ދިވެހި ރައްޔިތުންގެ ފައިސާއިން ހިސާބު ދާދި ވިޔަފާރިކުރާ އަނެއްކާ ވެސް. ފައިސާ ސަރުކާރު މިލިއަން ޑޮލަރު ދިވެހި ރައްޔިތުންގެ ފައިސާއިން މިއަދު ހަދާދަނޑުވެރިކަމުގައި އެހެން ހިސާބަށް. ދިވެހިރާއްޖޭގެ ޝަރީޢަތުގައި ދިވެހި ރައްޔިތުންގެ ފައިސާއިން ހިސާބަށް ބޮޑު ބަޔަކަށް ބިމެއް ދޫކުރާ، ދިވެހިސަރަކާރު ވެސް ބިމެއް ދޫކުރި ނިޔަނިޔަން ޢިއްޒަތްތެރި ރައީސް ހިތާމަވޭ. މިއަށް ނަތީޖާ އެގްރީމެންޓުގައި މިދެ އެއްވެސް ފައިސާއެއް. އެއްވެސް ކަމެއް ވިޔަފާރީ ރައްޔިތުންނަށް ދިވެހި ފައިސާއެއް ނެތިގެންވެއެވެ.

އެގްރީމެންޓެއްގައި އަދި ހަދާފައި އިން އެއްވެސް ކޮމާޝަލް ބޭސިސްއެއްގައި ވެސް ނުދޭ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް، އެއްވެސް ތަރީނުކުރެއް. އެއްވެސް ގޮތެއްގައި ހުށަހަޅަނީ ނޫން. މިސާލަކަށް އަދަދުތައް ތަރީނުކުރެވޭ ނޫން. ފިޔަވަޅުތައް ރިކާ އަދަދުތަކެއްގެ ވާހަކަ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް. ހުރިހާ ވާހަކަ މިގައި މި އޮތީ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް. އެހެންވީމާ، އަޅުގަނޑަކަށް، އަޅުގަނޑެއްކަން މި ޕްރޮޖެކްޓުކަން ތޯއްގާތޯ ނުކުރާތީވެސް ދިވެހި ރައްޔިތުން އަމިން ހޯދުމަށް ޖެހޭނެ އިންޖީނުސްޖ ހާލަތު މިއަދު ޖަވާބުދާރީވުން. އެއީ އަދި މިހެން އުޅެން ނުޖެހޭނެ. މިހެން ނުކުޅެ ގޮތަށް ވެސް ރިސްކްއެއް ހަރަން ވެސް އަޅުގަނޑު އެއްބަޔާ ނުވާނެ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް، މި ބިން ޤާނޫނު. ދިވެހި ދައުލަތުގެ ހުރިހާ ދިވެހި ރައްޔިތުންގެ ޙައްޤުތަކާ ދިވެހި ހާލަތު އިންޖީނުސްޖ ޙާލަތު ދިވެހި ރައްޔިތުން ހަވާލުކުރަން ނުހޯދާފައި އޮތް. ދިވެހި ގޮތުން ހަމައެކަނި ދިވެހި އިންސާފަށް އެކަމަކު އެއްވެސް ދިވެހި ރައްޔިތުން ނޫނީ މި ކަންކަން ނަގާ ފަރާތްތަކުގެ އަޅުގަނޑުމެން ވަކާލާތުކުރަނީ. ދިވެހި ރައްޔިތުން އަމިއްލަ ވަރަށް މިކަހަލަ ކަންތައް ނުކުރެވޭ ތަނެއް މި ދުނިޔޭގައި އިއްޒަތްތެރި ރައީސް.

އިންތިޚާބު ބެހޭ ގޮތުން ސަރުކާރުން ވަޢުދުވެފައިވޭ ކަންތައްތަކާ ދިވެހި ރައްޔިތުންނާ މެދު ކޮށްދޭނެ ޚިދުމަތް ކަމުގައި ދެކެން. މިއަދު ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހުރިހާ ރައްޔިތުންނަށް މި ޤާނޫނުން ފައިދާވާނެ. ޖެނުއަރީ ދިވެހި ރައްޔިތުން ގޮތުގައި 2-ވަނަ ބާބުގެ ދަ ހާލަތުގެ ޖަވާބުގެ ވެސް ގޮތަށް. މިއަދު އެ ވާހަކަތައް ނުދައްކާ. ޖެނަރަލްމަދު ބޭނުން ގޮތަށް ދަ ހާލަތުގެ ޖަވާބު ވެސް އެދުން. ބަޔަކުން ގޮތަކަށް ދަ ހާލަތުގެ ޖަވާބު ވެސް އެދުން. ހުރިހާ ދަ ހާލަތަށް ނަގާނަ ހާލަތުގެ ޖަވާބު ވާހަކަ އަޅުގަނޑުމެން އަމިއްލަ އިރާދަތަކާ މި މަޖިލީހުގައި އިއްޒަތްތެރި ރައީސް.

ހަމަ މި އިއްޒަތްތެރި މަޖިލީހުގެ ޕީ.އެން.ސީއަށް ނިސްބަތްވާ މަޖިލީހުގެ މެމްބަރުން ވެސް ވާހަކަދައްކާފަ އަދި އެންމެ ގިނައިން އަދާލަތުގެ އިންޓިގްރިޓީ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް. އެކަމަކު މިހެން އެއްވެސް ކަމެއް ހަމައެކަނި ހަމަހަމަކަން ނެތް މި ދައުރު. މިއީ އެކަމަކު ދިވެހި ރައްޔިތުން އަމިއްލަ ހަރަކާތްތަކުގައި ހުރި ދިވެހި އިއްޒަތްތެރި ރައީސް. މި ހަރަކާތްތަކުގައި އާޚިރު ދިވެހި ތަރިކަލާގެ ރައީސްއަށް ޕްރޮމިސްކޮށްފައި ދީފައިވާ ކަންތައްތަކާ ނުހިނގާނެ ރައީސް ކުރާކަން އެހެން ބަދަލުކަން. އެ ނިޔަމުގެ ނުހިނގާނެ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް. އެހެންވީމާ، މި ގަޑިއަކަށް އަޅުގަނޑުމެން ރިޔާސަތު ވަރަކަށް ވެސް ވާހަކަދައްކާތީ ބަޔާން އިއްޒަތްތެރި ރައީސް. އެކަމަކު އަޅުގަނޑު ނިންމާލަމުން ބޭނުން އާދޭ، ދިވެހި ރައްޔިތުން އަބަ އަދި މިހާރުން ހާލަތުކުރަމުން މި ކަމަކީ. ރިޕޯޓު ބެލުމަށް ބަލައިލަން ނުކުރެވޭ އަދި. އިއްޒަތްތެރި ރައީސް، ޚާއްސަ ވާހަކަދެއްކުމުގެ ދަށުން ޤާނޫނު ދިވެހި ރައްޔިތުން ނަޙުވު އެބަ ކުރަން، ދީނީ ދިވެހި ރައްޔިތުން ނަޙުވު. އެހެންވީމާ، ގޮތަށް ބައްލަވާ ނުނިމޭ ކުރަމުންދަން. ބައްލަވާ. ޔަޤީން ބައްލަވާ. އިއްޒަތްތެރި ރައީސް. އަޅުގަނޑު ހަމައެކަނި ކުރަން ބައްލަވާ. ޝުކުރިއްޔާ ދައްކަވާ ފުރުޞަތަށް.

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:

އާދެ! ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު. ދެން އަޅުގަނޑު ފުރުޞަތު މި އަރުވަނީ ފުވައްމުލަކު ދެކުނު ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު އިބްރާހީމް ޙުސައިނަށް.

ފުވައްމުލަކު ދެކުނު ދާއިރާގެ މެންބަރު އިބްރާހީމް ޙުސައިން ވާހަކަދެއްކެވުން:

ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް. އަޅުގަނޑުމެންނަށް މިއަދު މި ހުށަހެޅިފައިވާ ޤަރާރަށް ވާހަކަދައްކާ އިރުގައި އަޅުގަނޑުމެންނަށް ހީވާ ކަހަލަ މި ތަރައްޤީގައި ދެން ފަހުން، ދިޔައީ ނަތީޖާއަށް އިއްޒަތްތެރި ރައީސް. އަޅުގަނޑުމެންނަކަށް މި ބޭފުޅުންނަކަށް ހުއްޖަތެއް ނުދައްކާނަން މި ޕްރޮޖެކްޓަކީ ގޯސް ޕްރޮޖެކްޓެއް ކަމެއް. މި ޕްރޮޖެކްޓް ރަނގަޅުވީމަ މި ޕްރޮޖެކްޓް ހުއްޓުވާން ގޮތެއް އޮތީ މި ބޭފުޅުން މިހާރު ފަށާ ވެސް މި ބަލަމުންދަނީ. އިއްޒަތްތެރި ރައީސް؛ އަޅުގަނޑުމެން ހިނގާ ބަލައިލަމާ މި ބޭފުޅުންގެ ސަރުކާރުގައި ރައްޔިތުންނަށް ގެނައި ދިރުމާ ކަސާދު އަޅަން. އެ ގޮތުގައި ހިއްކާން ގޮތެއް ވެސް މި ބޭފުޅުންނަކީ ނުހުރެ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް. ދެން ވިސްނަވާލައްވާ އަޅުގަނޑުމެން އެ ގޮތުގައި މި ސަރުކާރު އަދުލަން ފަދަ ގޮތުގައި ހަވާލުކުރި. މިހާރު ގޮތުގައި ހަވާލުކުރަމުން ފަހުގައި އެ ގޮތުގެ ހަމަ ގޮތުގައި ބޭނުން ހިތަށް ގޮތް އިއްޒަތްތެރި ރައީސް، މިއަދު ހަމަވަން އައި އިރުގައި ހުރީ. މިހާރު އަޅުގަނޑުމެންނަށް އެ ފެނިފައިވާ އެ ގޮތިވެތަ ކުއްޔަކީ ދިން. ގޮތްކަމެއްކަން ބަރަ ސަރުކާރަށް އަހަރުގެ ގެއްލުން ކުއްލިއްޔާ އިރުގައި ދީގެ މުއްދަތަށް ހަމަ ފަރާތްތަކުން ކުއްޔަށް މި ހިފުނު ތިރީސް ފަސް އަހަރަށް އިއްޒަތްތެރި ރައީސް. ތިރީސް ފަސް އަހަރަށް އެހެން ބަރަ ސަރުކާރަށް އަހަރުގެ ކުއްޔަށް ނަގައިގެން ދިނަ ބޭރަށް ހަމަ އިރު އެ ބަނަރަން މި ޒަރާފުވަސީ ގޮތުގެސަރުކާރު އެއް މިއުރަން ޗެކަރު އިއްޒަތްތެރި ރައީސް. އެއީ ގޮތްސަރުކާރު ސަފާ މިޖިއަން ނުވަތަ ފަހަރު މިޖިއަން ކުރިއާގެ ވާހަކަ އަޅުގަނޑު މި ދައްކަނީ. މިހާރު އަޅުގަނޑުމެން މި ދައްކަނީ ވިހި ބިލިއަން ކުރިއާގެ، ވިހި ބިލިއަން ޑޮލަރު ކުރިއަށް ގެނެސް، ކުރިއަށްއޮތް އެ އިންވެސްޓްމަންޓް އެ އިންވެސްޓްމަންޓް ކުރުވިގެން، ކުރިއްޔާގައި ރައްޔިތުންނަށް ކުރިއަށް އޮތް އަހަރުތަކުގައި ޕްރޮޖެކްޓް ގޮތްސަރުކާރު ދޭ ބިލިއަން ޑޮލަރު އަހަރެއްގެ ދައްކަން މި ގައުމަށް ބިލިއަސް ވިގެންދާނެ ވާހަކަ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް. އެހެންވީމާ، އަޅުގަނޑުމެން މިއަދު ކުރަނިވީ ކަމެކޭ އަޅުގަނޑުމެން އަމިއްލަ ފައިސާގައި ނަމަވެސް ބަންޑަން ހިއްކައިގެން މިފަދަ ބޮޑެތި ކޮންސްޓްރަކްޝަންތަކެއްގައިން ރައްޔިތުންނަށް ގޯތިގޯ ދުއްސަސްރަވޭނީ ހާރިހާދި ބަޔައިފައި އެކަން އަޅުގަނޑުމެން ކުރަނީ. ދުވެއްގެދި ގޮތްކަމަށް ހާއްސަ ތަރައްޤީކުރުމަށް މިފަދަ ބޭނުމީ ޕްރޮޖެކްޓްތަކަށް، ޕްރޮޖެކްޓްތަކަށް ހާއްސަ ގޮސްސާގޮތް އިއްޒަތްތެރި ރައީސް. އަޅުގަނޑުމެން މި ދައްކަނީ އަހަރު ފަސް ދުވަސް ސިޔާރަތަކުން މި ހާއްސަގައި އުފައްދާ ފަރާތަ. އަޅުގަނޑުމެން ޖުރިޖަމަން ބަރޯސާވެ، ޖުރިޖަމަން އުފައިން އޮންނަ ޢަމަލު އިމަރު އިސްވެސަށް މި ގައުމުގައި އުފައްދާ ފަރާތަ އަޅުގަނޑު މި ދައްކަނީ. އުފަލަކާ މިއަދު އުފެދި އިސްތަސަބްރިހާއްސާ ޖިއަރު އުފާސްބޭގެ ގޮތެއް ހާއްސަގައިނެ އިމަރު

ތަނަވަސްކަމެއް، އިތުރު މުއައްސަސާތަކެއް ލިބިދާނެ ކަމަށް މި ގައުމަށް ގެނައީމަ އެކަން ބަލައިގަންނަވެގެން މި އުޅޭނީ އިޤްތިޞާދީ ތަރައްޤީ. އަޅުގަނޑުމެން މި ގައުމުގައި ތިބެނީ އަޅުގަނޑުމެން ކޮންމެ އަހަރަކު ދެ ރިސޯޓު، ދެ ރިސޯޓު ހުޅުވައިލައިގެން ކިތައް އަހަރުންތޯ މި ގައުމު ތަރައްޤީ ވާނީ އިޤްތިޞާދީ ތަރައްޤީ. އަޅުގަނޑުމެން މިހާރު ބޭނުމީ އިންވެސްޓްމަންޓްތައް ގެނެސްގެން މި ރާއްޖޭގައި ކުރިއަން އެތި ތަނުގައި ބޮޑެތި ބިޒްނަސްތައް ލިބޭ، އެއީ ބިލިއަން ޒަމާނުގެ އިންވެސްޓްމަންޓްތައް ގާއިމުކުރެވިގެންދިޔައިމަ މި ގައުމުގެ ތަރައްޤީއަށްޓަކައި ހިލޭ ނަގާގެ ވާހަކަ އަޅުގަނޑުމެން ދައުރުގެ ކާރުކުރުވާނު އިޤްތިޞާދީ ތަރައްޤީ. އަޅުގަނޑުމެން ކުޅެ ވަގުތުތަކެއް ދުއްވަލަން އެދެން. އަޅުގަނޑުމެން މިފަދަ ވާހަކަތައް ދައުލާ އިތުރުގައި އަޅުގަނޑުމެން މި ގޮތެއްގައި މި ތަނުން، ތަރުޖަމާކޮށްގެން މިސާލަކަށް ގާތުގާ އަޅުގަނޑުމެން ގޮތެއްގައި ދިނީ. އެ ކޮންގައި އެއްވެސް އިންވެސްޓްމަންޓެއް ސުންގަނޑު ހަވާލުކަން ގެތި ދިނުމަކާން އެ ބަސްދާލު ފަރާތްތަކުން ތަރައްޤީވެވޭނެކަމަށް އިޤްތިޞާދީ ތަރައްޤީ؟ މި ބަޖެޓުގަނޑުން ކަންޓެއްނަކުން އިސްކާން ތަކަރާރުކުރަން، އެއްގޮތަކަށް ވެސް އެ ކަމެއް ނުވާން އިޤްތިޞާދީ ތަރައްޤީ. އަޅުގަނޑުމެން މި ގައުމުގައި އެބަ ހުރިތޯ މި ހުރިހާ ގޭގެ ހަރުއައިދުވާހަރު ތުން ދޫން ބޭނުންކުރެވޭގައި މި ގައުމުގައި އެބަ ހުރިތޯ؟ އަޅުގަނޑުމެން މިހާރު ފެންނަނީ މި ކޮމިޓީގައި ހުރިހާ ހިންގަމުންދާގައި ފާސް މި ކާބަތާ ސަރުކާރު ކަމެއް އިޤްތިޞާދީ ތަރައްޤީ. ކޮމިޓީގެ ބަޖެޓުގަނޑުގެ ތަރަށް ސަރުކާރުގެ ގ ހަރާ އިތުރުގައި އަހަރު ގެއްލި ހަދައި ސިއްޔުމަތުޖެހުމުގައި އަހަރުގެ އުފުރު ހުސްވާ އިތުރުގައި ފަސް ދެ ބޭނުން ދަރަށް ކިޔުމަށް ބޭނުންޖެހޭ.

އަދި އަޅުގަނޑުމެންނަށް މިހާރު މި ކޮމިޓީގައި ހުރިހާ ރަށެއް ބޭނުންކުރެވޭގައި މި ތާޒާކުރުމަށް ސުލްހަކަން އަޅުގަނޑުމެން ހުރިހާ ދިރުހިނގާފައި އެބަ އޮތީ. އަޅުގަނޑުމެން ކޮމިޓީގައި ހުރި ފާސްކުރެވޭ، ބޭނުންކުރަން ފާސްކުރި ސަރުކާރުގެ ކަމަށް ފޮނުވިއްޖެހޭތޯ ދިހަ ޖާގައަށް ބޭނުންވާ ޖާގައަށް ދެ ކުރުމަށް ހުރިހާ ކަމަކާ ބޭނުމެއްގައި ފާސްކުރެވިފައި ކަންކަން ކުރަށްދުވަހަކީ. އިޤްތިޞާދީ ތަރައްޤީ؛ މިއީ އަޅުގަނޑުމެންނަށް ދެކެވޭ ހިނގާލުމަކީ؟ އަޅުގަނޑުމެން މިލްކަމަށް ގެ ހިސާބުގައި އަޅުގަނޑުމެން ކޮމިޓީ ތަރައްޤީކުރަންވެސް ކަމަށް އަޅުގަނޑުމެން ގަބޫލުކުރާނީ ބޮޑު ކަމެއް އިޤްތިޞާދީ ތަރައްޤީ. އަޅުގަނޑުމެންނަށް އެކަން ދަރަނި ވެސް ހުރިކުރެވޭ. އަޅުގަނޑުމެންނަށް މި ފުރިހަމަކުރާ ކަންތައް، ހިނދުގައި ކަންކަމުގައި އަޅުގަނޑުމެން އެކަން ގާބިލުކުރުވައި އޮތީ ހިތަށް ގެއްލުމާއީ؟ އަޅުގަނޑުމެންނަށް އެކަށީގެން، އެކަ އެބަ ދެއްކި އަޅުގަނޑުމެންނަށް އަޅުގަނޑުމެން މި ބޭނުމެއް ކަމަށްޓަކައި. އަޅުގަނޑުމެން އިތުރު ބޭނުމެއް މި ކޮމިޓީގައި ގެންގޮސް، އެ ބޭނުމެއް ވިޔަފާރިކުރުމުގެން، އެކަމުން ސަފާރީގެން ކަންކަމެއް މި ގައުމުގައި ނުކުރެވޭ ކަމަކު ފޮނުވާލެވުން އަޅުގަނޑުމެން ބައިތިރިކުރަނީ މާލެތަކާ ތަނަވަސްކަމުގައި މި ގައުމުގައި އުޅޭ ތަނެއް ހަނދާން އިޤްތިޞާދީ ތަރައްޤީ.

އަޅުގަނޑުމެން މި ގައުމުގައި މުޅި ގައުމު ބޮޑުސަލާމަތް މި އޮތީ ޖުމުލަ ވިޔަ ފައިސާއަކީ ކަމަކު ވާ އިތުރުގައި، އަޅުގަނޑުމެންގެ ކޮމިޓީގެ ބައިތިރިކުރަނީ ދަށުގައި އަސާސީ ޒިއްމާތަކަކީ އަޅުގަނޑުމެން ކަރަފާތުކުރުމަކީ އަޅުގަނޑުމެން ކަނޑައެޅޭ މިއަދުގެ ޖަލްސާއަކީ އިޤްތިޞާދީ ތަރައްޤީ. އަޅުގަނޑުމެން އާސަންދައިގެ ވަރަކަށްވާ އިތުރުގައި އާސަންދައިން

ޚަރަދުކުރެވޭ ފައިސާގެ ވާހަކަ އަޅުގަނޑުމެން ދައްކާ ކޮޅަކުންނުވާނެ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް. މާދަމާ މި ފައިސާ އަޅުގަނޑުމެންނަށް ނުލިބި...

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:

ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު. މިހާރު އަޅުގަނޑު ފުރުޞަތު މި އަރުވަނީ މާވަށު ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު އަޙްމަދު ޝާހިރަށް.

މާވަށު ދާއިރާގެ މެންބަރު އަޙްމަދު ޝާހިރު ވާހަކަދެއްކެވުން:

އާދެ! ޝުކުރިއްޔާ ރައީސް. މި ހުށަހެޅިފައިވާ ގާނޫނަށް ދިނުން ވާހަކައެއް، ދިނުން އެއްކޮށް އަޅުގަނޑު ވެސް ބޭނުންވަން ބޭނުންވެގެން ހުށަހަޅާފައި މި އޮތީ. އާދެ! ރަސްމީގޮތުން ޕްރޮޖެކްޓްތަކުގައި ދައުލަތުން ޚަރަދުކުރަމުން ފަސް ސަތޭކަ ވިޔަސް، އަށް ސަތޭކަ ވިޔަސް މި އެއް އަދަދުތަކަކީ، އަދަދުތަކަކީ ކޮންމެ ބޮޑު ވިޔަސް ދިހަ، ދިހަ ދައުލަތުން ޚަރަދުކުރަމުން އޭގެ ބޭރު. އެއީ ރަށްތަކުންނާ ގުޅިގެން ހުރި ޓާރި އިންޖީނު. އެޖެންސީވާ، ދައުލަތް މިހާ ބަޖެޓަރީ ގަޑިއެއްގައި، ބަޖެޓަރީ ގަޑިއެއްގައި މި ނޯޓިސްވެފައިވާ ހުރި ކޯޓު ބަޔާންކުރި ނިސްބަތުން މި އުޅެނީ. މިހެން ބޯޑުގެ މަޝްވަރާދީފައި އެހެން ގަވާއިދުތަކައި ވެސް ގެންނަން ކަންކަން ކުރާ އިރު، ވޯޓުދެ ކުރާނެ ޖާގަ ބަދަލުކުރުމުގެ ބާރު އޮންނަ ކަނޑައެޅުން. މިހާރު މި ކޮންމެ އަޅުގަނޑުމެންނަށް މި ލިބުނު ފައިދާ، ދައުލަތަށް ލިބުނު ފައިދާ ނިސްބަތުން މި އުޅެނީ. އެބަ ބޭނު ވަސް ހުރި ހަމަހުރިހާ ފިހާރަތަކާ ލިބޭ. އެ ވަސް އަންނަން ކަމަށް ބޭނު ފައިދާ. އެ އަޅުގަނޑު މި ކަނޑައެޅުން މި ފުދުނަކަށް އަޅުގަނޑަށް އިންދެކި މިހާރު ހިނދު 7 ޖަހާއިރު މުސްކުޅިއައިއްސެން މި ތިބެންތާކުނޑީ ދު ގައުމަ ޒާތުގައި ޙުރުމަތްތަކެއް ބޮޑު.އޮޅު.އޮތުގައި އިންނަނީ، އޭގެ ޒާތްގޮތެއްގައި ލިބުނު. އެއީ މިހާރު ދިވެހި ރައްޔިތުން ވިސް ހާލު. އެހެންވީމާ، އަޅުގަނޑު މި ބުނަނީ ކާބައިޖާ މިގެ ޙަޤީޤަތުގައި ގަރުނުހިއްސާ ބޭރުގައި؟ ހިތަށް އެ ހާލަތުގައި ގައުމާއިމު ހާލަތުތަކާ، އެ ގައުމަށް ހިތަށް ބުނަނީ. އެއީ ކާރިސާއެއްގޮތުގައި ހާލަތުތަކާއި މި ބުނީ؟ މިވަރު ދަރި ގާތުގައި ގައުމު ތަރައްޤީ މި ކުރާ ނުވެސް ކަމަށް ޝައްކު ކުރަން ހަމަ ދައުލަތަށް، ދިވެހިރާއްޖެއަށް ލިބޭނީ؟ އެ ސަލާމަތް މި ދައުލަތުން. އެހެންވީމާ، އެއީ އަޅުގަނޑު ވަރަށް ކަނޑައެޅިގެން ކަންތައްތަކެއް ހުރި، އެހެންވީމާ، އެ ވާހަކަ ހަމަ ރައްޔިތުންނަށް ހިތްވަރު ލިބޭނެ ގޮތަށް ދިނުން. ޝުކުރިއްޔާ.

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:

އާދެ! ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު. މިހާރު ފުރުޞަތު މި އަރުވަނީ ވައިކަރަދޫ ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު ޙުސައިން ޒިޔާދަށް.

ވައިކަރަދޫ ދާއިރާގެ މެންބަރު ޙުސައިން ޒިޔާދު ވާހަކަދެއްކެވުން:

ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް. އަޅުގަނޑު ދެވަނަ ފުރުޞަތުގައި މި ގަރާރާ ބެހޭ ގޮތުން ވާހަކަދައްކަވާއިރަށް މި ތޮރިވީ އަޅުގަނޑުމެންނަށް ޕީ.އެން.ސީގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރުންގެ ވާހަކަފުޅުން ވަރަށް ބޮޑަށް ފާހަގަކުރެވިއްޖެ އެ ބޭފުޅުން ވިދާޅުވަމުންގެންދަނީ ވަރަށް ބޮޑު ތަރުހީބެއް ރައްޔިތުންގެ މި ކަމުގައި އެބަ އޮތް. އިއްޒަތްތެރި ރައީސް؛ ޤާނޫނުއަސާސީ މިހާރު އޮތް ގޮތުން، ޤާނޫނުތަކާ މިހާރު އޮތް ގޮތުން އެބަ އޮތް ރައްޔިތުން ކައިރީ އަހަރެމެންގެ ފުރުޞަތު. ރައްޔިތުންގެ ބޮޑު ބަޔަކަށް ނުވަތަ ބޮޑެތި މިކަހަލަ ކޮންމެ ނިންމުމެއްގައި ރައްޔިތުންގެ ގޮތުގައި އަހައިލުމުގެ އިޚްތިޔާރު މި މަޖިލީހަށް ވެސް އަދި އިއްޒަތްތެރި ރައީސުލްޖުމްހޫރިއްޔާއަށް ވެސް އެބަ އޮތް. އެ ފުރުޞަތުގެ ބޭނުން ހިފުން މިއީ ރައްޔިތުންގެ މިހާ ބޮޑު ކޮންޓްރޯލެއް އޮންނަ އިރުގައި އެ ހިފުމަކީ ކޮންމެހެން ކުރަންޖެހޭ ކަމެއް ކަމުގައި އަޅުގަނޑަކަށް ފެންނާތީ އެހެން ފާހަގަކޮށްލަން. ދެން އެ ވިދާޅުވާ މެންބަރުން އޭގެ ފަހަތުގައި ރަވާސައިގެ ތެރޭގައި އެ ދެކޮޅުގެ ވާހަކަތައް މިހާރު ރައްޔިތުންނަށް އިތި ބާވަތުން އިއްޒަތްތެރި ރައީސް. އަޅުގަނޑުމެން ދުރުން އަރާ ބިދޭސީން ހިލައިގެ ގަސްތު ވަރަށް ނުދެވޭ ކަހަލަ ޑިރެކްޓަރެއް އައިސް މި ޤަރާރުގައި އިންތިޚާބުކުރުމަކީ. އެ ޤާނޫނީކަމާއި ރައްޔިތުންނަކީ ފުރުޞަތު މިޒާނުގައި ދިރިއުޅުއްވާން ގޮތް. ހަމަ އެހެން އަޅުގަނޑު ދުރިން އުޅުނުގެ ހުރިހާ މެންބަރުން ބޮޑު ކާމިޔާބު އަންގަވައިދެއްވުން ތިބުނުން ތިބޭ ބަންދާރީން ހުރުވަން. އިއްޒަތްތެރި ރައީސް؛ ހަމަތަ ސަލާމަތާ މިދިޔަން ޖޮހަރު އަހަރަކު. އަޅުގަނޑުމެންނަށް މިއަދު މި ނަތީޖާ ކޮބައިތޯ، އެ ސުވާލު އަޅުގަނޑުމެން މި އަހަނީ. އެ ކަންކަމުން ބިޒްނަސް ސްޓާޓަޕް، ޑޮނަރުން، އިންވެސްޓްމަންޓް ބޭންކު، މީގެ ހާދަ ރިސޯޓުން ފަރުވާވާން ދެއްކި ވާހަކަ މި މަޖިލީހުގައި. ތިން އަހަރުވީ ސަރުކާރަށް. މިއަދު އެއްވެސް ތަނަކުން ދަރަޖައެއް ވެސް އެއްޗެއް ނުލިބޭ. ރައްޔިތުންނަށް ލިބެން އެއްޗެއް ނެތް. އެ ވާހަކަ އަޅުގަނޑުމެން މި ދައްކަނީ. މިއީ ފަސް ސަރުކާރު ހުއްޓުވަން؛ ބިރުވެރި ހުދުމަތުގެ ދުވަހު މި ސަރުކާރުގެ ތެރޭގައި އަޅާ އިސްކަމުގެ މާލީ ނަތީޖާ ހުދު ގެއްލި އޮންނަތާ ތިން އަހަރު. އަނެއް ޖަވާބުދާރީ ނިކުމެތި. ކާރުބާރުގައި އިދާރާގެ ހިސާބުން ގެންދަނީ، ހިސާބުން ގެންދަނީ ގޮތަށް އެ އޮތީ. ކާރުބާރުގެ އިދާރާ ނިކުމެތި ނިކުމުން. ރޭގައި އެބަލާ އުވާލައިދިނުމުން އެބަ މިތަ. ބޭރުގެ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް، މިސާލަކަށް ކޮބާ ބައިވެރިކަން. ބޭރު ދިޔަސް. މިއީ ދައުލަތުގެ ވިޔަފާރި ބިލަތެއް ވިޔަސާއިން ކުރާ ބޭކާރު ހަރަދުކޮށް. މި ކަހަލަ ކަންކަން މި ކުރަނީ ދަރަޖައިގެ ބޮޑުކަމުގައި ރަސްމީފާރާއިން މި ބޯޑު ދޮންތަކުތައް އަދި ކަނޑުގައި ޖެހޭ ބިޑުގައި މި ތަންތަން ދައުލަތަށް. އިއްޒަތްތެރި ރައީސް؛ ރައްޔިތުންގެ މަސްއޫލިއްޔަތު ނިމިދާނީ މި ފަހުން. ބޭނުމީ އިންވެސްޓްމަންޓް މަސްއޫލިއްޔަތުން ކޮންމެ ދަރަޖައެއް ވަރަށް ދަރަޖައެއް ދިނުން މަސްއޫލިއްޔަތުތަކެއް. ވަރަށް ދުވަސްވެފައިވާ

ރާއްޖޭގައި މަސްވެރިކަން ދަރަން ދާތީން ކުރިއެރުވުމަށް ނަހިސް. މިއަދާ ހަމައަށް އައި އިތު މަސްވެރިންނަށް ސަރުކާރުން ނުވަތަ ދައުލަތުގެ ފަރާތުން ކޮންދުވަސް އިތުރު ކަމެއް ނުވޭ. އެ ވިދާޅުވިހެން އަގުބޮޑުކޮށްލީ. އެހެންނަމަވެސް، ނުބޭނުންނާ އަގުން ކުރާނެ ފައިދާއެއް ނުލިބޭނެ. މިއީ އެ ކަހަލަ ދުވަސްވަރެއް. ދަތި ދުވަސްވަރެއް. ކަންނޭނގެ މަސްވެރިކަން ގޮތުގަނޑަށް ރާއްޖެއިން އުފެއްދި މިހާރު. އެހެން ވެސް އަޅުގަނޑުމެންނަށް ބައްލަވާނެ ހިސާބަށްދާނެ ކަމުގައިވުން. މިހެން ހުރި ބައިވަރު ކަންކަން ހުރިހާ އެއްޗެއް އަޅުގަނޑު މި ދައުލަތާ މަސައްކަތް ގޮތަށް ބަދަލުވެފައި އިއްޔެބޮޑި ބަރީސް. މިހާރު މި ވިދާ؛ އަޅުގަނޑު މި ފަހަނަރި ތިން މަސްތުވާ ނިކުންނަމަ ވެސް ހަމަ ރައްޔިތުންނަށް ވަރަށް ފައިދާވާން ކަމެއް ނޫންތޯ އަޅުގަނޑު މި ދަންނަވަނީ. އަހަރަކު ހަތަރު ސަތޭކަ މިލިއަން ޑޮލަރާއި އަދި އެއްކަލަ އަށް ބިލިއަން ޑޮލަރުން ވީ ފައިދާ މި ހުރިހާ އެއްޗެއް އެއްކޮށްލާފަ މި މަސްތުވާ ނުގެނެސް ވެސް އަޅުގަނޑުމެންނަށް އުޅެވޭނެ. މި ނަރުދަނާ އެއްޗެހި ނިސްބަތުން. މި ހުރިހާ ކަމެއް ފެށުނީ ވެސް ދައުރުތަކުގައި ރައްޔިތުން ކުރި އަސާސީ ޚިދުމަތް ނިސްބަތް މިކަން ކޮށްދެއްވުން. އާދަރުގައި މިކަން ނިމުން އިތުރުގައި މިއިން އެއްވެސް ކަމެއް ނުވާ. އެ ތަން ވެސް އަޅުގަނޑުމެންނަށް ފެންނާނެ، އެހެން މަސްތުވާތީގެ ކުރު ވެސް، ވަސް ވެސް މި ތަނުން ފެންނަކަން ނެތް. މިހާރު މި ބަނދަރު ދެން ކުރިޔާ ކަމުގެ ބަރުލަމާނީ ހަރަކާތްތެރި ރައީސް. މިކަމާ އަޅުގަނޑުމެން ދިމާވެގަތުމުން ސަމާލުކަމެއް އަޅުގަނޑު. މިކަމުގެ ކަނޑުގިނަ އެބަ ހުރި. ހަރަކާތްތެރި އިޢުތިރާޒްކުރެވި ހަރަކާތްތެރި، އެއް. އަޅުގަނޑު މި ކަނޑުގިނަ ކަންކަމުގެ މިއަދު އަޅުގަނޑުމެން މި ބަދަލުކުރި ވިސްނުން މަސް ނަގާ ގޮތުގައި މިއަދުގެ. މިއަދު، މިއަދު މި ބަދަލުކުރި. ގޮތަކާ ވެސް ހަމަ އެ ޖަމާޢަތް ގުޅުންހުރި ބަދަލުކުރުމާ އެއްޗެއް. ގުޅުންހުރި ވެސް އަޅުގަނޑުމެން މި ދަނީ ސަރުކާރުން ގެނައުން ޤަވާޢިދު ބަދަލުކުރެވުނު. ސަރުކާރުން ގެނައި. ކުޑަކުރަން މަސްވެރިޔާ މިއީ އެ ޖަމާޢަތުގެ ކަންތައްތަކެއް. އެއީ އެންމެ މިހާރު ބޭނު ބަޔަކު ފުރަތަމަ ބަދަލުކުރެވުނު މަސްވެރިޔާ މަޝްވަރާ. އެހެންވީމާ، އެ ބިލު އަޅުގަނޑުމެން ޚާއްސަ އަޅުގަނޑު މި ދައްކަނީ ރައްޔިތުން ކައިރި އަރައިފުނަނީ ނުކުތާގެ ނުހުން. ސަރުކާރަށް ވެސް އަދި މި މަސްވެރިން ވެސް އެބަ އޮތް. އަޅުގަނޑުމެންގެ ހިތަށްވާ ކުރިއާ އަޅުގަނޑުމެން މިއަދު ކުރަންވީ ކަމަކީ މިކަމާ ބެހޭ ގޮތުން ރައްޔިތުން ދުވާ ގޮތެއް އަރައިގެން. އެ ފުރިހަމަ މިއަދު އެބަ އޮތް. ގާނޫނުއަސާސީ އެ ޖާގަ ދޫކުރަން މިއަދުގައި ބަޔަކު ވިސްނައި ޕީ.އެސް.އައިން ނިސްބަތުވާ ގުޅުމަކަށް އެންމެ ބޮޑަށް ދައްކާފި އެއް ވަރަކަށް ގެނައިން މި ކަހަލަ ކޮންމެ ކަމެއްގައި، ދިމާވާ މި ކަހަލަ ކޮންމެ ބޮޑު ކަމެއްގައި ރައްޔިތުން ކައިރީގައި އަރައިގެންގެ ފުރުސަތު އެބަ އޮތޭ. އެއީ ވަރަށް ފުރަސަ ކަމެއް. އެހެންވީމާ، އަޅުގަނޑުމެން ފުރާ މި ކަމުގައި ރައްޔިތުން ކައިރި އަރައިފިކަމަށް އެ ޖާގަ ގާނޫނުން އަޅުގަނޑުމެންނަށް ހުރިމަ. ރައްޔިތުން ކައިރި އަރައިގަތުގެން އަޅުގަނޑުމެންގެ އަމިން ގެއްލޭނެ އެއްޗެއް މި ކަމުގައި ނެތް. އެހެންވީމާ، އަޅުގަނޑު މި ދަންނަވަނީ އަރިހުގައި އެއްފަހަރު މިއީ ރައްޔިތުންނާ ކައިރި އަރައި، ރައްޔިތުންނަށް މަޝްވަރާކޮށްގެން ނިންމުމާ މިކަން ނިންމަވައިދީ ނަމަ، ވަކި މިއަދު ބިލުގެ ބިރުން އެވި ގޮތެއް. އަހަރެ ދުވަހު މި ބަދަލުކުރަން ޖެހޭނެ. އިއްޒަތްތެރި

ރައީސް؛ ހަނދުމަފުޅުކުރައްވާތީ މިހާރު އަޅުގަނޑުމެން މި ގެންނަ ރަސްމާލާގެ ކަންތައްތަކާ އަޅުގަނޑުމެންނަށް ބަދަލުކުރެވޭނެ ކަމެއް ނޫން. މިއީ މި ތަނަށް އައުމަށް ފަހު އަޅުގަނޑުމެންގެ ބާރުގެ ދަށުން އެކަން ދާނެ. އަޅުގަނޑުމެންނަށް އެ ކަމުގައި ކުރެވޭނެ މާ ބޮޑު ކަމެއް ނުހުންނާނެ. އެހެންވީމާ، އެކަން މި ފާހަގަކުރަނީ. މި ކަމުގައި އަދިވެސް އެއްފަހަރު ރުފިޔާގެ ދަރަނިތަކާ، ރައްޔިތުންނަށް ފެންނަ/ނުފެންނަ ޕޮލިސީތަކެއް ދިރުމަކީ ގޮވައިލަމުން ފަހަރު ބޮޑެތި. ޝުކުރިއްޔާ ދެއްވި ފުރުޞަތަށް.

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:

ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު. މިހާރު އަޅުގަނޑު ފުރުޞަތު މި އަރުވަނީ ގަލޮޅު ދެކުނު ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު މީކާއިލް އަޙްމަދު ނަސީމަށް.

ގަލޮޅު ދެކުނު ދާއިރާގެ މެންބަރު މީކާއިލް އަޙްމަދު ނަސީމް ވާހަކަދެއްކެވުން:

ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް. އަޅުގަނޑަކީ އަލްޓްރާ ކޮންސަރވޭޓިވް ވިސްނުމުގެ މީހެއް ނޫން. އަދި ދިވެހިރާއްޖޭގައި އިންވެސްޓަރުން އަންނަ ކޮންމެ ފަހަރަކު 'އައުޓް' ޑޮލަރު ނިކުންނާނެ މިހާރު ވެސް ނޫން. އިއްޒަތްތެރި ރައީސް؛ މި މަޝްރޫޢުގައި ރަސްމާލު ވަށްޓަރާ ގެރިގެން އަޅުގަނޑުމެން ކަންބޮޑުވުން ފާޅު ވިއްސާ ހަމަ ހާލަތުގައި ވެސް މި ކަމުގައި ބޭނުމީ ކަންބޮޑުވުންތަކެއް، ހިތުގެ އެބަސް އަޅުގަނޑުމެން ގަބޫލުކުރާ ކަންބޮޑުވުންތަކެއް ހުރިއޭ. އިއްޒަތްތެރި ރައީސް؛ މި މަޝްރޫޢުގެ ދުވެލިން ދިވެހި ރައްޔިތުންގެ މުޅިގައި ދި ދޮގުކަމަށް ކަންބޮޑުވުން އެބަ އޮތް. އެއީ ކާމިޔާބު އިއްޒަތްތެރި ރައީސް، މި އިންވެސްޓްމަންޓާ ފަރާތާ މެދު އޮތް ކަންބޮޑުވުން. ދެވަނަ ކަންބޮޑުވުމަކީ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް، މި މަޝްރޫޢުން އަޅުގަނޑުމެންނަށް ލިބެންޖެހޭ ފައިދާ، ދިވެހި ދައުލަތަށް ލިބެންޖެހޭ ފައިދާ ދުރާލާ ވިސްނައިގެން ފަރާތްތަކުގެ ޝަރުޠު ޤާނޫނީ ނޫނީ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް، ދިވެހި ރައްޔިތުންނަށް ވަންހަނާކޮށް، ސިއްރުކޮށްފައިވާ މިކަން ކުރި އެއް ކަންބޮޑުވުން. އިއްޒަތްތެރި ރައީސް؛ އަޅުގަނޑުގެ މި ދެ ކަންބޮޑުވުން ވެސް އެބަ އޮތް. އަޅުގަނޑަށް ނުފެނޭ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް، މީގެ އަހަރުތަކެއް ފަހުން އަޅުގަނޑުމެންގެ މާލީ، ކަފަރިން މި ދިވެހިން ބެލުމަށް ދެވަނަ ދަރަޖައިގެ ރައްޔިތުންގެ ގޮތުގައި ދިރިއުޅޭ ތަން ބަލަން އަޅުގަނޑުމެން ނުޖެހޭ؛ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް؛ އަޅުގަނޑުމެން ނިކުތުން މި ދިވެހިރާއްޖޭގައި ދެވަނަ ދަރަޖައިގެ ރައްޔިތުންގެ ގޮތުގައި އަޅުގަނޑުމެންގެ ގޮތަ، ކަފަރިން އުޅެ ދުވަހުގެ ބަލަމަށް އަޅުގަނޑުމެން ނުކުތުން. އިއްޒަތްތެރި ރައީސް؛ އަޅުގަނޑުމެން މިސާލަކަށް ކުރިއަކަށް ދަރަނިވަރިވާނަން. ކޮމްޕެނީތަކަށް ނުހުންނަ އިރު އިއްޒަތްތެރި ރައީސް، ސިޔާސީ ކޮމްޕެނީތަކަށް ނުކުންނަ އިރު ވެސް ފަހުން ހައްދަވާ ބައިވަރު ޑިރެކްޓަރުން ފަރާތްތަކެއް ވޯ. އެހެންނަމަވެސް، އިއްޒަތްތެރި ރައީސް، ހަމަބޮޑުތި ހުރި ރިކޯޑުތައް މިހާރު އުފާ ހިނގާ ޢާލަމުގެ އަތޮޅުތަކުގެ ފައިސާއާއި އަޅުގަނޑުމެންގެ ފައިސާއާ އަޅުގަނޑުމެން ވިސްނާނެ. އިއްޒަތްތެރި ރައީސް؛ މި ރައްޔިތުންގެ މަޞްލަޙަތު

އިންޓިގްރޭޓްވާން ގޭންގް ސްޓޭޓްގެ ފައިސާގައި އަތްލާ އޭގެ އަހަރުތަކެއް ފަހުން އޭނާ އައިސް ހަމަކުރާނީ އެ ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުގެ މެންބަރު. އެހެންވީމާ، އޭގައި އޮޕަރޭޓަރުންވަނީ. އިއްޒަތްތެރި ރައީސް؛ އަޅުގަނޑުމެން މި ބުނަނީ ދިވެހި ދައުލަތުން މިނާގެ ފައިސާގައި އަތްލައިގެން ނުވާނެ. އިއްޒަތްތެރި ރައީސް؛ އަޅުގަނޑުމެން ހަރުއަދުން މި ބުނަނީ ދިވެހި ދައުލަތުން ޗައިނީސް ވިސްނުމުގެ މި އިންވެސްޓްމަންޓުގެ ފައިސާގައި އަތްލައިގެން ނުވާނެ. ހަރުއަދުން މި ބުނަނީ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް، ދެވަނަ ދަރަޖައިގެ ރައްޔިތުންގެ ގޮތުގައި ދިވެހިން ދިރިއުޅުން ބޭނުންނުވާ ނަމަ، މިނާގެ ފައިސާގައި އަތްލައިގެން ނުވާނެ. ހަރުއަދުން މި ބުނަނީ. މިކަން ސަރުކާރުން ބަލައިގަންނަން އެބަ ޖެހޭ. ދިވެހި ރައްޔިތުންގެ ކަންބޮޑުވުން، ދިވެހި ރައްޔިތުންގެ އާދައިގެ ސަރުކާރުން އިވުން އެބަ ޖެހޭ. އިއްޒަތްތެރި ރައީސް. ދެ އިންތިޚާބު އެއްކަލަ ވަރަކާ ގޮވިގެން ސަރުކާރުން ވަރަށް ފަސޭހައިން މި ޤާނޫނަށް ބަދަލު ގެނެސް، ޤާނޫނުއަސާސީއަށް ބަދަލު ގެނެސް އިއްޒަތްތެރި ރައީސް، ރަނގަޅަށް ކަނޑައެޅިފައި. މިއަދު ފުރަ ބޮޑު ކަންބޮޑުވުމެއް މި ފަސް އަހަރު ފޮތުއަރުވާ ނާންނާން އިއްޒަތްތެރި ރައީސް. ރަސްމީކޮށް ވިސްނުއި ދިޔައީން ރައްޔިތުންގެ ދެކުރައި ކަންބޮޑުވުން އެކި މިނިވަރުގެ ކަންބޮޑުވުމެއް ވަގުތު އިއްޒަތްތެރި ރައީސް. ކުރިމަތިވެއްޖެއްޔާ ވަރަށް ގިނަ ކަންތައްތައް އަދި ސަރުކާރުން ދޫކޮށްލި ރައްޔިތުން. ކުރިމަތިލާ ކަމަކީ ފަސް ގިނައިރު ކުރެވޭނެ ވަގުތު އިއްޒަތްތެރި ރައީސް. ކުރިއަށްއޮތް ދުވަސްތަކުގައި ކުރިއެރުން ވީހާވެސް ކުރިއެރުމެއް. ކުރިއެރުމެއް ފެނިގެން ސަރުކާރުގެ ހިއްސާ 30% އިން 5% އަށް ދަށްވީ. 5% ދަށް ވެއްޖެ. އިއްޒަތްތެރި ރައީސް. މިހިސާބުން މި ހިސާބަށް ސަރުކާރުން މި ދަރަޖަ ކުރިއެރުމަށް ބައިވެރިވާ ގޮތް ބަހުސް ކުރިއަށް ގެންދަން ޑިސްކަޝަނެއް ކުރިއަށް ގެންދަން އަޅުގަނޑު ވާހަކަ ދައްކަން. އިއްޒަތްތެރި ރައީސް؛ ނިމުމަކަށް 11 ގައި މި ދަށްވެގެން ސަރުކާރުގެ އެދޭ ފަހަތަށް އަޅުގަނޑުމެން އެކަމަކު. ދިވެހި ރައްޔިތުންގެ އެކި ކަންކަމުގައި ބަޔާނެއް މި ރާއްޖެ ސަރުކާރުން މި ދިޔައީ ވަރަށް ރަނގަޅަށް އެކަމަކު މިއަދު އެހެން ބަލާއިރު ޝުކުރިއްޔާ.

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:

ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު. މިހާރު އަޅުގަނޑުމެން ދެންމެގައި އެމް.ޑީ.ޕީގެ މެންބަރަކު މި ފުރުޞަތުއަރުވީ އެމް.ޑީ.ޕީގެ ވަގުތު 1 މިނެޓާއި އަދި މި ގްރޫޕުގެ ބަހުސްގައި ފުރަބޮޑުކަން ޖުމްލަ ފުރުޞަތާ އެކީގައި. އެހެންވީމާ، މި ގްރޫޕުގެ ފުރަބަސް ވިދާޅުވުން ނިމުނީ. އެއީ ދެން އިތުރުކަން މި ގްރޫޕަކަށް ބަހުސްކުރާނެ ޖާގައެއް ނެތް. މިހިސާބުން މި ގްރޫޕުގެ ބަހުސް ނިމުނީ ކަމުގައި އަޅުގަނޑު ދަންނަވަން. ދެން މިހާރު އަޅުގަނޑު މި ދަނީ ކޮމިޓީތަކުން ހުށަހަޅާ ކަންކަމަށް.

8. ކޮމިޓީތަކުން ހުށަހަޅާ ކަންކަން

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:

8.1 - 11 ޑިސެންބަރު 2025ގައި މަސްވެރިން ކުރަމުންދިޔަ މުޒާހަރާއެއްގެ ތެރެއިން ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުގެ ކެންދޫ ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު މަޙްމޫދު ފާއިޒު ފުލުހުންގެ ބެލުމުގެ ދަށަށް ގެންގޮސްފައިވާތީ، އެ މައްސަލަ އިމްތިޔާޒާއި ސުލޫކު ކޮމިޓީން ދިރާސާކޮށް ނިންމި ގޮތުގެ ރިޕޯޓް. މި ރިޕޯޓް މަޖިލީހަށް ހުށަހަޅުއްވައިދެއްވާނީ އިމްތިޔާޒާއި ކޮމިޓީގެ މުގައްރިރު، ދިއްދޫ ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު އަބްދުއްލަޠީފް މުޙައްމަދު.

ދިއްދޫ ދާއިރާގެ މެންބަރު ޢަބްދުއްލަޠީފް މުޙައްމަދު ވާހަކަދެއްކެވުން:

ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް. ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުގެ އިމްތިޔާޒު އަދި ސުލޫކު ކޮމިޓީން 11 ޑިސެންބަރު 2025ގައި މަސްވެރިން ކުރަމުންދިޔަ މުޒާހަރާގެ ތެރެއިން ކެންދޫ ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު ފުލުހުން ހައްޔަރުކޮށްފައިވާތީ، އެ މައްސަލަ އަޅުގަނޑުމެން ކޮމިޓީ ހުރިހާ މެންބަރުން ދިރާސާކޮށް މައްސަލަ ބެލުމުން، މައްސަލައިގައި އެ މަނިކުފާނަށް ޚާއްސަކޮށް ފުލުހުންގެ ފަރާތުން އަދި ސަލާމަތީ ބާރުތަކުގެ އެ ބޭފުޅުންނަށް ކަނޑައެޅިފައި އޮންނަ އިންތިޒާމުން، މިންވަރުން އެއްވެސް ވަރަކަށް ޒިޔާދަވެފައެއް ނުވާ މައްސަލައިގައި. އަދި އެ މަނިކުފާނުގެ ގައިގާތަށް ނުގޮސް ހަނިކޮށްގެން އެއްވެސް ކަހަލަ އަނިޔާއެއް، ނިކަމެތިކަމެއް، ދެރަކަމެއް ލިބޭ ގޮތަށް ވެސް ޢަމަލުކޮށްފައެއް ނުވާކަމަށް ފާހަގަ ދަންނަވައިލަން. އިއްޒަތްތެރި ރައީސް؛ މި ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުގެ މެންބަރުންނާ ދޭތެރޭގައި ޚާއްސަކޮށް ސަލާމަތީ ބާރުތަކުން ކަންތައްތައް ކުރަނީ ވަރަށް ރަނގަޅަށް، ވަރަށް ފުރިހަމައަށް. އެ ބާރުތަކުން ޤާނޫނުގައި، ގަވާއިދުގައި ކަނޑައެޅިފައި ހުންނަ އުސޫލުތަކާ އެއްގޮތަށް ކަންތައްތައް ހުންނަނީ. އެހެންވީމާ، އަޅުގަނޑުމެން އެ މައްސަލަ މި ދިރާސާކުރި ކަމާ ބެހޭ ހުރިހާ ފަރާތްތަކުގެ މައުލޫމާތު އެއްކުރިން، ހޯދިން. އެ މައުލޫމާތުގެ މައްޗަށް ބިނާކޮށްފައި އަޅުގަނޑު ދަންނަވާލަން އޮތީ މި ކޮމިޓީ މައްސަލަ ނިންމާފައިވަނީ ވަރަށް ރަނގަޅަށް. ވަރަށް ފުރިހަމައަށް. މި ކޮމިޓީގެ ހުރިހާ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރުންނަށް ޝުކުރު އަދާކުރަން. އަދި އިދާރީ ގޮތުން މަސައްކަތްކޮށްދެއްވި ހުރިހާ ކުދިންނަށް ވެސް އަޅުގަނޑު ޝުކުރު އަދާކުރަން. މި މައްސަލައަކީ ވަރަށް ފުރިހަމައަށް، ވަރަށް ރަނގަޅަށް ބެލިފައި، ނިންމާލެވިފައި އޮތް މަސައްކަތެއް. އެހެންވީމާ، މި ރިޕޯޓް މި އިއްޒަތްތެރި މަޖިލީހަށް ހުށަހަޅަން. އިއްޒަތްތެރި ރައީސް؛ އަދި ހަމައެއާއެކު އަޅުގަނޑު ފާހަގަކޮށްލަން ބޭނުންވޭ އެކަން ވާހަކަ ވެސް. އިއްޒަތްތެރި ރައީސް؛ ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުގެ މެންބަރުންނަކީ އިމްތިޔާޒުތަކެއް ލިބިގެންވާ ބޭފުޅުން ބަލަހައްޓަންޖެހޭ ގޮތް މި އަޅުގަނޑުމެންގެ ގަވާއިދުގައި އަޅުގަނޑުމެންގެ ގާނޫނުތަކުގައި ލިޔެވިފައިވާ ވަރަށް ބަރަސްގަނޑު ސަރަޙައްދެއް ލިޔެފައި މި އޮތީ. އެހެންނަމަވެސް، ބައެއް ބާރުތަކުން، ބައެއް ފުލުހުން ބާރުތަކުން ދިފާޢީ އެ

އުސޫލުތަކާއި، ހަމަތަކާއި، އިންޞާފާއި، މިންވަރާ އެއިން ބޭރުން ކަންކަމުން ވަޑައިގަންނަވަނީ. މި އިއްޒަތްތެރި މަޖިލީހުގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރުންނަށް ވެސް އެނގިވަޑައިގަންނަވާނެ އަދި ފޮއްސަވާނެ އަޅުގަނޑުމެންގެ ރައީސް ވަރަށް ރަނގަޅަށް އެނގިވަޑައިގަންނަވާނެ އަޅުގަނޑުމެންނަށް މި އޮތީ ކަނޑައެޅިފައި އިންނަނީ އަޅުގަނޑުމެންނަށް މައިލެއް ދެވިފައި، އަޅުގަނޑު މައިލް ކައިރި ހުރި ބޭނުން ވާހަކައެއް ދެއްކުން އެ ގޮތަށް އެއްގޮތަށް. އަޅުގަނޑުމެން މިހިރީ އަޅުގަނޑުމެންގެ މަސައްކަތްތައް ބޭނުން ގޮތުގައި، ނިޒާމުތައް މި އޮތީ ގާއިމުވެފައި. އެހެންނަމަވެސް، އެހެން ތަންތަނުން ވަޑައިގެން ހަރުއްވައިގައި، އަދި ގަތުތައް، ޖަވާބުދާރީވުމަކީ ހަމަ އާންމުކޮށް ހިނގާކަށެއް. އެހެންވީމާ، އިއްޒަތްތެރި މަޖިލީހުގެ މެންބަރު ވެސް މި މަސައްކަތުގައި އެ މަނިކުފާނު ކަނޑައެޅިފައި ހުންނަން، ތިޔައީ އާންމުން އިންޞާފާއި މިންވަރުން ކަށަވަރުކުރައްވައިގެން އެ މަނިކުފާނު ހަމައެކަނި. ހަމައެކަނި ދެކޭނަމަ އިތުރު ވެސް ދަންނަވާލަން މި ދުރުވެސް ގޮތަކީ ގޮތުގައި، ޖާގަ ހިފެހެއްޓުމުގެ ގެއްލުންތައް ހުރި މަޖިލީހަށް ދިމާވާ ގޮތަށް އެކި ޕާޓީތަކާއި، އެ ބުނެވުނު ހިތްވަރު ބޮޑު ޕާޓީގެ ކުރިމަތީ ސިޔާސީ ވަޒަންތަކާއި، ޕާޓީތަކުން ދިފާޢުކުރެވޭ ޕާޓީގެ އެއްބަސްވުންތައް އެ ގޮތަށް އެކުލަވާލެވިފައި، ވަރަށް ބޮޑު ހިތްވަރާއި ޢަޒުމުން ޕާޓީތަކުގެ ރައްޔިތުން ގާތަށް ބަލާއިރު އެއާއެކު އެކުލެވޭ ވަރަށް ރަނގަޅު އެއްބަސްވުމުގެ ދަށުން ކަމުގެ ތަފާތު ދެ ޕާޓީގެ އެއްކޮށް އެއްބަސްވުން. އަދި ސަރުކާރު ބޮޑުކަމުން ކަންތައްތައް ކުރެއްވި ވަރަށް ރަނގަޅަށް. ދެއްވި ފުރުޞަތަށް އިއްޒަތްތެރި ރައީސް، ވަރަށް ބޮޑަށް ޝުކުރު އަދާކުރަން. ޝުކުރިއްޔާ.

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:

އާދެ! ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު. މި ރިޕޯޓަށް ބަހުސްކުރުމަށް ކަނޑައެޅިފައިވަނީ ޖުމުލަ އެއް ގަޑިއިރު. އެއީ ޕީ.އެން.ސީ 31 މިނެޓް. އެމް.ޑީ.ޕީއަށް 9 މިނެޓް. އެމް.ޑީ.އޭއަށް 3 މިނެޓް. ޖުމްހޫރީ ފްރަންޓަށް 3 މިނެޓް. އެމް.އެން.ޕީއަށް 3 މިނެޓް. ވަކި ޕާޓީއަކަށް ނިސްބަތްވެވަޑައިނުގަންނަވާ ކޮންމެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރަކަށް 2 މިނެޓް. ވާހަކަފުޅުދެއްކެވުމަށް އެދިވަޑައިގެންނެވުމަށް އިއްޒަތްތެރި މެންބަރުންނަށް ފުރުޞަތު ހުޅުވާލައިފިން. އާދެ! އަޅުގަނޑު ފުރަތަމަ ފުރުޞަތު މި އަރުވަނީ ހުރާ ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު ޑރ. އަނާރާ ނަޢީމަށް. އަދި ހަމަ މިހާ އެކީގައި ދަންނަވައިފިން، މި ރިޕޯޓުގެ ބަހުސް 12:50ގެ ކުރިން ނިމިއްޖެއްޔާ މިއަދުގެ މި ދަންނަވާ ނިންމައިލާނީ މިއަދުގެ މަސައްކަތުން ވޯޓަށް އެހުމާ ހަމައަށް ގޮސްފައި ހުރި ކަންކަމަށް ވޯޓަށް އެހުމަށް ފަހު. އާދެ، މިހާރު ފުރުޞަތު މި އަރުވަނީ ހުރާ ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު ޑރ. އަނާރާ ނަޢީމަށް.

ހުރާ ދާއިރާގެ މެންބަރު އަނާރާ ނަޢީމް ވާހަކަދެއްކެވުން:

ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް. އާދެ! މި ކޮމިޓީ ރިޕޯޓަށް ތާއީދުކުރާ ވާހަކަ ދަންނަވައިލަން. އާދެ! ހަގީގަތުގައި ވެސް އަޅުގަނޑުމެން ވަރަށް ބޮޑަށް ހަމަ މެންބަރުން ވެސް ވިސްނަންޖެހޭކަން އަޅުގަނޑު ފާހަގަކުރަން މެންބަރުންނަށް ފްލޯގައި ވެސް ޚާއްސަ އިމްތިޔާޒުތަކެއް ލިބިފައި އެބަ ވޭ. އެހެންނަމަވެސް، އާންމުކޮށް ތަންތާނގައި ހަގީގަތުގައި ވެސް ހުރިހާ މެންބަރުން ވެސް ވާންޖެހޭ ހަމަ ނަމޫނާ ދައްކާ ބަޔަކަށް. މިއީ ރަނގަޅު، ހިތި އަސްލުގައި ސުވާލުތަކާއި ހިޔާލުތަކާއި ބަހުސްތަކަށް ވާންޖެހޭ. ދެން މީގެ އިތުރުން އަޅުގަނޑު ފާހަގަކޮށްލަން ބޭނުން ކަމަކީ އަދި ސަރުކާރުން މަޝްވަރާކޮށް ގެންނަ އިރު ވެސް ހަމަ ވިސްނަވާށޭ، މި ބަދަލުތަކާއެކު ދުވަހު ވަރަށް ބޮޑު ވިސްނަވާށޭ. އަދި ސަރުކާރުން އަޅުގަނޑުމެންނަށް ހިއްސާކުރެވޭ މި އާ މަޝްރޫއު ފައިބަވަން އުޅުއްވާފައިވާ. އާ ކަމެއް. ހަމަގައިމު ކުރިން ވެސް ހަމަ 99 އަހަރަށް ވެސް އެބަ ދޭ ތަންތަން ކުއްޔަށް. އަޅުގަނޑަށް، އެ ކަންކަމުގެ އެކިއެކި ގޮތްގޮތަށް ދިރާސާކޮށް ގޮތުގެ އިރު ހަމަ ސަރުކާރުން ބައްލަވާލައްވަމުން ކަންތައްތައް، ރަނގަޅަށް އެންމެ ހޯދާ ބައިވަރު ކަންތައްތައް ސަރުކާރުން ހަމަ ވިސްނަވާކަން އަޅުގަނޑު ފާހަގަކުރަން. ޝުކުރިއްޔާ ދެއްވި ފުރުޞަތަށް.

ރިޔާސަތުން ފާހަގަކުރެއްވުން:

ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު. ވައިކަރަދޫ ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު ހުސައިން ޒާހިރު.

ވައިކަރަދޫ ދާއިރާގެ މެންބަރު ހުސައިން ޒާހިރު ވާހަކަފުޅުދެއްކެވުން:

ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް. އަޅުގަނޑު ގަބޫލުކުރަން، ހުނަރުވެރިކަމާ މި ކޮމިޓީ ގާތު ފުރުޞަތު އަޅުގަނޑު ހަމަ ވެސް ސަމާލުކަން ނުދެވޭ. ވަރަށް ފުރިހަމަ ގޮތެއް. އެ ދޭން ކޮމިޓީ މި މަޖިލީހުގެ ކޮމިޓީތަކުން ގޮތެއްގައި ނުކުރެވޭ ނުކުރެވެނީ. އެއީ ކޮންމެ ކަމެއްގައި ވިޔަސް މިއަދު މަޖިލީހުގައި އޮތް ހަމައެކަނި އެއަށް ވަކި އެއްޗެހި. އަޅުގަނޑުމެންނަށް، އެ ވިދާޅުވި އެއްބަސްވުމާ ބެހޭ ގޮތުން ޕާޓީ ބަޔަކު ގެންދާ އެކި ދާއިރާތަކުން އަޅުގަނޑުމެން ދެކެނީ ދަރިންނަށް ވީ ދިރާސާކުރުމާ ބެހޭ ރިޕޯޓުގައި ހަމައެކަނި މިއީ އެންމެ ބޮޑު ކަމެއް. އަޅުގަނޑު ދެކޭ ދަރިވަރުން އެކިއެކި ގޮތްގޮތުގައި ހަމަ ރަނގަޅު ރިޕޯޓެއް ގެނެސް، އަޅުގަނޑުމެން ވެސް އޮތް ކަމަށް ބުނެ ވެސް މަޝްވަރާކުރަމުން. މި ކޮމިޓީގެ މަސައްކަތް މި ދާއިރާގެ 99 އަހަރަށް ކުއްޔަށް ދޭ ތަނުގައި ހުރި ރިޕޯޓު ހިމަނާ ޤާނޫނު ކަމެއް ނުވި. އެ ރިޕޯޓް ހިމަނާ ހުށަހެޅި އެހެން ނަމަ، ހަރުކަށި މަޝްވަރާ ކުރާނީ ރިޕޯޓަކުން. އެހެންވީމާ، ރިޕޯޓު އުސޫލުން ހިމަނާ...

ރިޔާސަތުން ފާހަގަކުރެއްވުން:

އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު؛ މި ކޮމިޓީ ރިޕޯޓަށް ބަހުސްކޮށްދެއްވުން އެދެން.

ވައިކަރަދޫ ދާއިރާގެ މެންބަރު ހުސައިން ޒިޔާދު ވާހަކަދެއްކެވުން:

ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް. ހަމަ އަޅުގަނޑުގެ ވާހަކަ އައިމަ އަޅުގަނޑު މި ފާހަގަކޮށްލީ. އިއްޒަތްތެރި ރައީސް؛ އެ މެންބަރު އެ ވާހަކަފުޅުދެއްކެވި އިރު ވެސް ހަމަ ތިޔަން ކޮށްތެރިކަމާ އެކު އިންސާފު. އެހެންނަމަވެސް، މިއަދު އަޅުގަނޑު މި ވާހަކަ ބުނިމަ އެއީ އަޅުގަނޑުގެ މައްސަލަ މި އަންނަނީ. ނަމޫނާ ރައްޔިތުންނަށް ދައްކަންޖެހޭ މެންބަރުން. އެއީ ތެދެއް. އަޅުގަނޑުމެން އިދިކޮޅުގައި ތިބި އިރު އަޅުގަނޑުމެން އުޅުނު ގޮތާއި، މިއަދު އަޅުގަނޑުމެން އަރައިސް މިތާ ހިތަށްލާ ހުރި ބައިވަރު އަހަރުވަންދެން މިހެން ހުއްޓަސް ރައްޔިތުންނަށް ފެންނާނެ ވާޖެ. ކިހިނެއްތޯ މިކަން ވަނީ، ކިހާވަރަކަށް މަގުމަތީގައި ހަޅުއްޖަހައިގެންތޯ މަގުމަތަކަށް މި ދެވޭ. ފެންވައިއް ނޫނޯ. އެހެންވީމާ، މިއަދު އެ އަޅުގަނޑުގެ ވާހަކަ އެ ބޭފުޅުން ދައްކާލި، އެހެން ބޭފުޅުން ދައްކާއިރުގެން އަޅުގަނޑު ކަށްބޭއްޗެއް ނުވާނެ. ސަބަބަކަށް ވަނީ މާދަމާ އަޅުގަނޑުމެންގެ ދަރިންނަށް ނަސޭހަތްދީން ހުންނާނީ އަޅުގަނޑު ބަރަކަތުން އެ ބޭބޭކުދިން. އެހެންނަމަވެސް، މިއަދު މިތާ ތުރުތު އަޅުގަނޑު ރަނގަޅު މަޖިލިސް މެންބަރުން މިހެން އުޅުނީމާ ރަނގަޅުވާން ކަމަކަށް ވިދާޅުވާ އިރު، އެކަމަ ކަން ހިނގާފައި އޮތިޔާ ދުވަސް އެ ގޮތަކަށް ނޫން އިއްޒަތްތެރި ރައީސް. އެކަން ހަމައެކަނި ފާހަގަކޮށްލީ. އެއީ އަޅުގަނޑުގެ ކޮންމެހެން ޖަވާބުދާރީވުން ބޭނުންވާ ވާހަކައެއް ނޫން. އަޅުގަނޑު ފާހަގަކޮށްލަން ބޭނުން ހަމައެކަނި ނުކުތާއަކީ ދަސްތޫރުއަށް އެހެން ހިނގާ ކަމެއް ނޫން. ރިސޯޓުތަކުގެ ގާނޫނާ އެއްގޮތަށް ހިނގަނީ ކަމަށް ވެއްޖެއްޔާ މިވަރު ކަމަކަށް ނުވާނެ. އިތުރު ސްޓޭޝަނުގެ ސޯލިހުޅާނަކަން ވެސް ނުޖެހޭނެ. ތިމާރާތަކު ސޯލިހުޅާރު ވެސް މިއަދު ނެތްނެތް. ރިސޯޓުތަކަށް؛ އިހަށް ދުވަހު އަޅުގަނޑުމެންނަށް އަޅުއިން މި ކުންފުނީގެ ދިން ރަށެއް ރައީސުލްޖުމްހޫރިއްޔާގެ ބޭނުމަކަށް ދިން ހަބަރު. މިދަންނަ ވެސް ތޮބަ، ދުރުގާ ރައީސުލްޖުމްހޫރިއްޔާ ވިދާޅުވި. ވިދާޅުވިޔާ އެ ހިސާބުން އެ މަގާމުގައި، އޭރު ހުރި އަޅުއަހަންކޮށް މަގާމުގައި…

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:

އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު؛ ތަކުރާރުކޮށް އަޅުގަނޑު ދަންނަވައިލަން މި ކުރިމަތީގައި އޮތް ގޮތަށް ބަހުސްކޮށްދެއްވާށޭ.

ވައިކަރަދޫ ދާއިރާގެ މެންބަރު ހުސައިން ޒިޔާދު ވާހަކަދެއްކެވުން:

ގަރާރުގައި ހަވާސާ…

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:

ކުރިމަތީގައި އޮތް ރިޕޯޓް އިންގޭތޯ. ކޮމިޓީ ރިޕޯޓް.

ވައިކަރަދޫ ދާއިރާގެ މެންބަރު ޙުސައިން ޒިޔާދު ވާހަކަދެއްކެވުން:

އިއްޒަތްތެރި ރައީސް؛ ރިޕޯޓަށް މި ދައްކަނީ. ރިޕޯޓުގައި ނިންމައިލަމުން އިލްމުވެރިޔަކު ވިދާޅުވަނީ މިއީ ރިސޯޓު ކަހަލަ ކަމެއް ކުރަން މި އުޅެނީ. އަތޮޅުގަނޑު މި ގަންނަވަނީ މިއީ ރިސޯޓު ކަހަލަ ކަމެއް ނޫން. ރިސޯޓު، ހަމަ އާދޭ ތެރެއިންނޭ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް، އަތޮޅުގަނޑު މި ނަގަނީ. އަތޮޅުގަނޑު މި ގަންނަވަނީ މި ބުނާ ތިން ރަށް ދިނުމާ ބެހޭ ގޮތުން ރައީސުލްޖުމްހޫރިއްޔާ ވިދާޅުވީ ތިމަންނައަށް އެކަން އެނގުނު ހިސާބުން އޭނަ ވަޒީފާއިން ވަކިކޮށްލާ އެމް.އޭ.ސީ.އެޗުން މުސާރަ ލިބޭ ގޮތަށް. މަސައްކަތެއް ނުކޮށް ވަކިކުރި. އަތޮޅުގަނޑުގެ ސުވާލަކީ، މިއަދު ދިވެހި ރައްޔިތުންނަށް ނޭނގޭނެބާއެ ދިވެހިރާއްޖޭގެ ރަށްރަށް ރިސޯޓުތަކަށް ދެނީ ކޮން ބޭނުމަކަށް. ރައީސުލްޖުމްހޫރިއްޔާ ދެއްވިން. ރައީސުލްޖުމްހޫރިއްޔާ ނޫން މިހާކަށް ދިވެހިރާއްޖޭގެ އެއްވެސް ރަށެއް، ބިމެއް، ފަޅެއް ނުދެއްވާނެ. އެހެން އޮއްވާ ހަމަ މި ވިއްކާލަނީ ތިމަންނަމެން އެނގޭ ހިސާބުން ވަޒީފާއިން ވަކިކޮށްލާފާ. ރައީސުލްޖުމްހޫރިއްޔާ ދެއްވިމާ ބާރުދޭކަން ވެސް ދީފި. އެހެންވީމާ، މިއީ ރިސޯޓާ ބަރާބަރު ކަމެއް. ރިސޯޓާ ސަރުކާރުން މިއާ ބޭނުން ގޮތުން ހަދަނީ. ދިވެހިރާއްޖޭގެ ރަށެއް ރިސޯޓަށް ހަދަން ދޫކުރެއްވުމުން މިދީ ކުރިން ގޯސްވެގެން ހުރިތީ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް؟ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް؛ ވިއްކާލަނީތީ ނޫނީތާ، މިދީ ކުރިން ދިވެހިރާއްޖޭގެ ރަށް ރިސޯޓުތަކަށް ދޫކުރަނީ ގޯސްވެގެން ހަދަނީ...

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:

އާދެ! މުޅިން އަތޮޅުތެރޭ ހަމަ ތަކުރާރުކުރާ ދަންނަވަމުން ރިޕޯޓަށް ބަހުސްކުރުމުގައޭ. ހަމަ އެހެން ދުވަހަކުވެސް ރިޕޯޓްގެ ނަން ވިދާޅުވުމުގައި އަތޮޅު ވެސް މި ވަޒަނުގެ ދަށުން ވާ ދަންނަވަން. އެހެން ނަހަމަވާތީ ކާރިސާގައި އުޅުއްވުން އެދި ވަރަށް މުހިންމު ކަމެއް.

ވައިކަރަދޫ ދާއިރާގެ މެންބަރު ޙުސައިން ޒިޔާދު ވާހަކަދެއްކެވުން:

އިއްޒަތްތެރި ރައީސް؛ ހަމަ ރިޕޯޓުގެ ވާހަކަ އަތޮޅުތެރޭ މި ދަންނަވަނީ. ދުރަށާރު ނުރައްކާ. ރިސޯޓަށް ވެސް ދުރަށާރު އަތޮޅުތެރޭ ނުރައްކާ. އެ ރިސޯޓު އަތޮޅުތެރޭ ގަސްދުވެރިކަމާ. އަތޮޅުތެރޭ މި ދަންނަވާ ސަރަހައްދު، އަތޮޅުތެރޭ ރައީސާ މި ކަމާ ސަރަހައްދު، ދާއިރާގެ ރަށް ރިސޯޓު ހަދަން ދީފައިވާ ގޮތުންނޭނެއ ހަދަންޖެހޭ؟ ރައީސުލްޖުމްހޫރިއްޔާ ދެ ބަސް ރިސޯޓުވާޅާ ބާރު ގޮތުން ހަދާފައި.

ރިޔާސަތުން ފާހަގަކޮށްލެވުން:

މިހާރު ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުގެ ގަވާއިދު އޮންނަ ގޮތުން އަޅުގަނޑަކާ މި ސުވާލުކުރައްވާކަށް ޖެހިވަޑައިގެން ދެއްވައިގަންނަވާން. އެހެންވީމާ، އެހެން ނަހަމަރަކާ އެއްގޮތަކަށް ވެސް. ހަމަ ރަނގަޅަށް ވައިކަރަދޫ ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު ހުސައިން ޒިޔާދު އެދިވަޑައިގަންނަވާން މި ކަންކަން އޮންނަ ގޮތް. ގަވާއިދު އޮންނަ ގޮތް. އެހެންވީމާ، އާދޭސް ބޭރަށް ވަޑައިގެން އެ ގަވާއިދު ތެރޭގައި މަސައްކަތްކުރެއްވުން އެދި އެންމެ ރަނގަޅު ކަމެއް އަޅުގަނޑު ދަންނަވަން ބޭނުންވަނީ.

ވައިކަރަދޫ ދާއިރާގެ މެންބަރު ހުސައިން ޒިޔާދު ވާހަކަދެއްކެވުން:

ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް. އާދެ ތިޔަ ގޮނޑީގައި މި އިނީ. ރައީސުލްޖުމްހޫރިއްޔާއަށް ފުރުޞަތުދެއްވުން އަޅުގަނޑުމެން ކަންކަން ދަންނަވަމުން އައިން. އެހެންނަމަވެސް، މިއަދު ހަމައަށް އައި އިރު ނަތީޖާއެއް ނުފެނޭ. އިއްޒަތްތެރި ރައީސާ އަޅުގަނޑުމެންގެ ރައީސް. މި ދައުރުތަކުގެ އެއް ބާރު. ރައީސުލްޖުމްހޫރިއްޔާ ބަސްނާރާ ކަންތައް ހަމަޖެހުމުގައި އަޅުގަނޑުމެން އެ ސުވާލުކުރަން އިންނަނީ ރައީސް. ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުގެ ރައީސް. މިއީ ރައްޔިތުން އެކަމަށް ފޮނުވާފައި ހުރި ރައީސް. ތި އިންނެވީ އެ ރައީސް. ތި ރައީސާ މި ސަރުކާރުން ކުރާ ކޮންމެ ވިސްނުމަ ކަމެއް ރަނގަޅުކުރަން ހުރި ރައީސް. މިއީ ގާނޫނުއަސާސީ ތަރުތީބުކުރެވިފައި ހުރި ގޮތް. އެގޮތުން އެކަން ނުކުރެވިއްޖެ ދެން ހުންނަނީ އެމެރިކާ ފަރާތްތަކަށް. އާދޭ ހުކުމްކުރަނީ. އިއްޒަތްތެރި ރައީސް؛ މިއީ ހުކުމްކުރާ މިހާރު ނޫން. އަޅުގަނޑު މި ދަންނަވަނީ އެއީ ރިޕޯޓު ނޫން. ތައްޔާރުކުރައި ރިޕޯޓު ނޫން. އެހެންވީމަ އެކަމާ ގުޅިގެން ކަނޑައެޅުމަށް ހަދަން އެ ޖެހޭނީ އެ ފަރާތަކުން ތަރުތީބުކުރެވިފައި ހުރި ގޮތަށް. ތި ރައީސް ޤާނޫނީ ގޮތުން މިއަދު ގަބޫލުކުރައްވާނީ ކޮން ކަމެއް، ކޮންމެ ކަމަކަށް ވެސް ދާއިރާ، ހިނގާނެ ގޮތެއް ނެތިން، ރައްޔިތުންގެ ކަމުގައި އަޅުގަނޑުމެން. އެ ފާހަގަ އަޅުގަނޑު މި ދަންނަވަނީ.

ރިޔާސަތުން ފާހަގަކޮށްލެވުން:

އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު ހަމަޖެހިވަޑައިގެން ޖަހަނާތަކާ އަޅުގަނޑަށް މި ދަންނަވައިލެވުނީ މި ދިރާސާގެ ބަޔާނަކީ ކުރީގައި ވަޑައިގަތުމުގައިކަން. އެހެންވީމާ، ދެން އަޅުގަނޑު ހަމަ ހިތްވަރުދެނީ އެއްބަސްވެވިފައި ނުވާ ނަމަ މި ގޮތަށް އެދިވަޑައިގަތުމަށް. އަޅުގަނޑަށް ޖެހޭނީ ގަވާއިދާ ޚިލާފަށް ފަސްޖެހުން ހަމަ ދަންނަވަން. ވަޑައިގަނެގެން ހަމަ ފާހަގަ ނިންމަވައިދެއްވުމަށް އަޅުގަނޑު ފުރުޞަތުއަރުވަން.

ވައިކަރަދޫ ދާއިރާގެ މެންބަރު ހުސައިން ޒިޔާދު ވާހަކަދެއްކެވުން:

ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް. ގަވާއިދު ތެރެއަށް ވަންނަ އިތުރު ކުރިމަށްކަން ރިސޯޓު އަރާޟީ އެ ވާހަކަ މި ދައްކަނީ. އަޅުގަނޑު މި ވާހަކަދައްކާ އިތުރު ރަސްމާލު އެއްބަހި ދޫކޮށްލާތީ އެ ވާހަކަ އަޅުގަނޑު މި ފާހަގަކުރަނީ. އަޅުގަނޑު ގަވާއިދަށް އިއްޒަތްތެރި ރައީސް، މި ދަނީ. އަޅުގަނޑު މި ދަންނަވަނީ މިއީ ކޮމިޓީ، މި މަޖިލީހުގެ ކޮމިޓީއަކުން ފެންވަރާ ބާރު ގޮތުން ނުނިކުމެވޭނެ މިއަދު އިތުރު ނަތީޖާއެއް. އަޅުގަނޑު ކުރިން ވެސް ދަންނަވާފިން. އިއްޒަތްތެރި ރައީސަކީ ވަރަށް ފުރިހަމަ ގެންގުޅުނުއެއް. ޝާއިރެއް. މުޅި ވާހަކަދެއްކުންތެރިއެއް. މުގައްރިރެއް. މުދައްބިރެއް. އަޅުގަނޑަށްވެސް، އެ އެއްޗެއްގައި ހުރި ތިޔަ އެއްޗަކުން އިއްޒަތްތެރި ރައީސަކު ވެސް ނުދޭނެ. މި މަޖިލީހުގައި އޮތީ އެ ގޮތް. މިއަދު އަނެއްކާވެސް އަޅުގަނޑުމެންނަށް މި ފެންނަނީ. އެހެންވީމާ، އެ އަޅުގަނޑު އެ ގޮތަށް ދަންނަވާފަ. ރައްޔިތުން ކާއިރި އަހަރެމެން ރައްޔިތުންގެ އަޑު ހުރި ކިޔަނީއެވެ. އެ ވާހަކަ އަޅުގަނޑު މި ދަންނަވަނީ.

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:

އާދެ! ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު. މިހާހިސާބުން މި ރިޕޯޓުގެ ބަހުސް ނިމުނީ. އަޅުގަނޑު ހަމަ ދަންނަވައިލަން ބޭނުންވޭ ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުގެ ގަވާއިދު އާންމު ގޮތުން ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުގެ ރައީސަކަށް ނުޖެހޭ ދިމާ އިސްތިރާހަތު މި ބޭފުޅުން ކުރައްވާ ސުވާލަކަށް ޖަވާބު ދޭން. އެ ފުރުސަތު ދެއްވައިފިއްޔާ އަޅުގަނޑު ހަމަ ކޮންމެ ސުވާލަކަށް ވެސް ޖަވާބުދޭނަން. އިންސާނާގެ އެދުމަކީ ނިކަމެތިކަމީ އެއް ކަމަކީ އިއްޔެގައި ތިމަންނަމެން އަދިއްދަވައިން ކުރާ ކަންތައްތައް މިއަދު އެހެން ބަޔަކު ހަމަ އެ ކަންތައްތައް ހަމަ އެގޮތަށް ކުރަން އުޅޭން ފެނުނީ އިއްޔެގެ ވަގުތު ހަނދާން ނެތުން. މިއީ އެއްގޮތަކުން ވެސް ބަދަލެއް ޖަވާބެއް ދިނުމުގެ ގޮތުން ދަންނަވާ އަޅުގަނޑު ނުރުހެން. އެކަމަކު މިއީ އިންސާފު ޖަވާބުދާރީ ނިޒާމަކާ ގޮތް. ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުގެ، މި 20 ވަނަ ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުން މަސައްކަތްކުރަމުން މި ގެންދަނީ ރައްޔިތުން މި މަޖިލީހާ ހަވާލުކުރި މަސްއޫލިއްޔަތު ފުރިހަމަކުރުމަށް އަދާކުރުމަށް. ރައްޔިތުން ވިދާޅުވާ ގޮތަށް އަޅުގަނޑުމެން މަސައްކަތްކުރަމުން މި ގެންދަނީ. މި މަޖިލީހުގެ ދޮގުރިޔާ ރައްޔިތުން މިފަހަރު މި އޮތީ ޕީ.އެން.ސީއަށް ދެއްވާފައި. އެއީ ވަކި މަޖިލިސްތަކަކަށް، ވަކި ބޭފުޅަކަށް. އެހެންވީމާ، މި ތަނުގައި މި މަޖިލީހުން ނިންމުމަކީ އެއީ ރައްޔިތުން ބޭނުންވާ ގޮތަށް ނިންމުން. ރައްޔިތުންގެ އަދުލުވެރިކަމާ އެއްގޮތަށް އެކަން އެ ނިންމަނީ. އަމުރުތަކާއި ނަސޭހަތްތަކުން ސަރުކާރުތަކުން ވަކިގޮތަކަށް ބުނެގެން، ވަކި މީހަކު ވަކިގޮތަކަށް ބުނެގެން، އެހެން ބުނާކަށް ޖެހޭގޮތެއް ނުނިކުމޭ. ރައްޔިތުން ނިންމީ މި މަޖިލީހުގެ ސުޕަރ މެޖޯރިޓީ ދިނީ ޕީ.އެން.ސީއަށް. އެއީ މިއަދު ސަރުކާރު ހިންގާ ޕާޓީއާ ދިމާ. އެ ޕާޓީއަށް ދެއްވީ. އެހެންވީމާ، އެ ޕާޓީން މި މަސައްކަތްކުރަމުން މި ގެންދަނީ، މި ތަނުގައި މި ގެންދަނީ ދިވެހި ގައުމާ ދިވެހި ރައްޔިތުންނަށް އެންމެ ފައިދާހުރި ކަންތައް ހުރި ގޮތުގޮތަށް. ޖަމާން މި ދަނީ ވަރަށް ބާރުން ބަދަލުވަމުން. އަޅުގަނޑުމެންނަށް ފަސްދޮޅަސްގެ އަހަރުތަކުގައި ދިރިއުޅުން ގޮތް މިއަދު އެކުވެރިން

ނުވޭ. އަޅުގަނޑުމެންގެ ރައްޔިތުން، އަޅުގަނޑުމެންގެ ފަދަރިން ބޭނުންވާ ކުރިއަރައިގެންދާ ގައުމެއްގެ ގޮތުގައި މި ގައުމު އޮންނަން. އަދި އެހެން ގައުމުތަކުގައި ހުރި ފަސޭހަތަކާއި، ޚިދުމަތްތަކާއި، އުފަލާއި، ހިތްހަމަޖެހުމާއި، އަދި އަޅުގަނޑުމެންގެ ދަރިންނަށް ވެސް ލިބެން. އެކަން ކުރެވެން އޮންނަ މަގަކުން އެކަން ކުރުމަކީ އިލްތިޒާމުވެފައި އޮންނަ ސަރުކާރަކުން ކޮންމެހެން ކުރަންޖެހޭނެ ކަމެއް އަޅުގަނޑުމެން ގަބޫލުކުރަނީ. އެ މަގަށް ސަރުކާރުން މަސައްކަތްކުރައްވާނެ އިރު އެކަމަށް މަދުވެރިކޮށްދިނުމަކީ އެއީ ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުގެ މަސްއޫލިއްޔަތެއް. އެއީ ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުގެ ވާޖިބެއް. އެ ވާޖިބު މި މަޖިލީހުން އަދާކުރަމުން މި ގެންދަނީ. މިހާރު އަޅުގަނޑުމެންނަކަށް ދެން ނުކުމެ މިއަދު ބާކީއެއް ކުރިން ވަގުތު އަހާނެ ފުރުޞަތެއް. 12:54ގައި އަޅުގަނޑުމެންނަން ބަންދު ކުރާން. އެހެންނަމަވެސް، އަޅުގަނޑު ގަސްތުކުރަނީ މި ވަގުތު ވޯޓު ރަނގަޅު ޖަހަން. ޖަލްސާގައި ބަހުސް ކުރެވޭ ވަގުތު ދެއްވާލިއްޔާ ވޯޓު ދަންނަވާލައި މަޖިލީހުގެ ނިންމަމުއިގޮތަށް. އެހެންވީމާ، ވޯޓު ރަނގަޅުވާ ޖަލްސާއިރުއްލުމަން އިތުރު ދެގައި ދަންނަވަން. (ވަގުތުކޮޅަކަށް ހުއްޓުން)

9. ވޯޓަށް އެހުމަށް ކަނޑައަޅާ ވޯޓަށް އެހުން

ރިޔާސަތުން ވޯޓަށް އެހުން:

އާދެ! މިހާރު ވޯޓު ނެގުމުގެ ވަގުތު މި އޮތީ އައިސްފައި. އެހެންވީމާ، ހުރިހާ އިޙްތިރާމްކުރާ މެންބަރުން ވެސް ކާޑު ޖައްސަވާށެވެ. އާދެ! މިހާރު އަޅުގަނޑު މި ދަންނަވައިލަނީ ވޯޓަށް. ސަރުކާރުގެ ފަރާތުން ކާވަރުފުރި ދާއިރާގެ މެންބަރު އިބްރާހިމް ހުށަހެޅުއްވި ގާނޫނު ނަންބަރު 10/2011 (ދިވެހި ރާއްޖޭގެ ގާނޫނު)އަށް އިޞްލާޙު ގެނައުމުގެ ބިލު މަޖިލީހުން ބަލައިގަތުމާ ގުޅޭ އިޖުތިމާޢީ ޚިދުމަތްތަކާ ބެހޭ ކޮމިޓީގެ ރިޕޯޓަށް ވޯޓަށް އަހާނަން.

[ވޯޓުދެއްވުން]

ވޯޓުގެ ނަތީޖާ:

ހުށަހެޅުއްވި މެންބަރު: ކާވަރުފުރި ދާއިރާގެ މެންބަރު އިބްރާހިމް

މަޖިލީހުގެ ޖުމްލަ މެންބަރުންގެ އަދަދު: 93

ހާޒިރުވި މެންބަރުންގެ އަދަދު: 44

ފެންނަ ކަމަށް ވޯޓުދިން މެންބަރުންގެ އަދަދު:	43
ނުފެންނަ ކަމަށް ވޯޓުދިން މެންބަރުންގެ އަދަދު:	00
ވަކި ގޮތަކަށް ވޯޓުނުދޭން ބޭނުންވާ ކަމަށް ވޯޓުދީފައިވާ މެންބަރުންގެ އަދަދު:	00
ވޯޓުގައި ބައިވެރިވި މެންބަރުންގެ އަދަދު:	43
ފާސްވުމަށް ބޭނުންވާ އަދަދު:	22
ވޯޓުގެ ނަތީޖާ:	ފާސް

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:

އާދެ! ދެންމެ ނެގުނު ވޯޓުގެ ނަތީޖާ ދަންނަވައިލާނަން. ހާޒިރުވި؛ މަޖިލީހުގެ ޖުމްލަ މެންބަރުންގެ އަދަދު؛ 93. ހާޒިރުވެ ތިބި؛ އާދެ! ދެންމެ ނެގުނު ވޯޓުގެ ނަތީޖާ ދަންނަވައިލާނަން. މަޖިލީހުގެ ޖުމްލަ މެންބަރުންގެ އަދަދު؛ 93. ހާޒިރުވެ ތިބި މެންބަރުންގެ އަދަދު؛ 44. ފެންނަ ކަމަށް ވޯޓުދީފައިވާ މެންބަރުންގެ އަދަދު؛ 43. ނުފެންނަ ކަމަށް ވޯޓުދީފައިވާ މެންބަރަކު ނެތް. ވަކި ގޮތަކަށް ވޯޓުނުދޭން ބޭނުންވާ ކަމަށް ވޯޓުދީފައިވާ މެންބަރަކު ވެސް ނެތް. ވޯޓުގައި ބައިވެރިވި މެންބަރުންގެ އަދަދު؛ 43. ފާސްވުމަށް ބޭނުންވާ އަދަދު؛ 22. އެހެންކަމުން، މި ބިލު ބަލައިގަތުމަށް ފާސްވެއްޖެ. ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުގެ ގަވާއިދުގެ 106 ވަނަ މާއްދާގެ (ރ)ގައި ވާ ގޮތުގެ މަތިން މި ބިލު ދިރާސާކުރުމަށް މުޅި މަޖިލީހުގެ ކޮމިޓީއަށް ފޮނުވިއްޖެ ކަމުގައި ދަންނަވަން.

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:

ގަލޮޅު ދެކުނު ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު މީކާއީލު އަޙްމަދު ނަސީމް ހުށަހަޅުއްވާފައިވާ އީގަލް ހިލްސް ކުންފުންޏާ އެކު ދިވެހި ސަރުކާރުން ހަސްވާ މަޝްރޫޢާ ގުޅޭ ގޮތުން ވެފައިވާ އެއްބަސްވުމުގެ އެންމެހައި ތަފްސީލުތައް ހާމަކުރުމަށް ގޮވާލައި އެކަމާ ގުޅޭ ރައްޔިތުން މަޖިލީހުގެ މެންބަރުން ދެކޮޅުވަޑައިގަންނަވާ ގޮތެއް ދެނެގަތުމަށް ބަޔަކު ހުށަހަޅާ ޤަރާރު ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުން ބަޔާނެއްގެ ގޮތުގައި އިއްޒަތްތެރި މެންބަރުންނަށް ފުރިހަމައަށް ހުށަހަޅާ ވޯޓުދެއްވުން އެދެން.

[ވޯޓުދެއްވުން]

ވޯޓުގެ ނަތީޖާ:

ހުށަހެޅުއްވި މެންބަރު: ގަލޮޅު ދެކުނު ދާއިރާގެ މެންބަރު މީކާއީލު އަޙްމަދު ނަސީމް

މަޖިލީހުގެ ޖުމުލަ މެންބަރުންގެ އަދަދު:	93
ހާޒިރުވެ ތިބި މެންބަރުންގެ އަދަދު:	58
ފެންނަ ކަމަށް ވޯޓުދިން މެންބަރުންގެ އަދަދު:	10
ނުފެންނަ ކަމަށް ވޯޓުދިން މެންބަރުންގެ އަދަދު:	45
ވަކި ފަރާތަކަށް ވޯޓުދޭން ބޭނުންނުވާ ކަމަށް ވޯޓުދެއްވި މެންބަރުންގެ އަދަދު:	00
ވޯޓުގައި ބައިވެރިވި މެންބަރުންގެ އަދަދު:	55
ފާސްވުމަށް ބޭނުންވާ އަދަދު:	28
ވޯޓުގެ ނަތީޖާ:	ފާސްނުވޭ

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:

ދެންމެ ނެގުނު ވޯޓުގެ ނަތީޖާ ދަންނަވައިލާނަން. މަޖިލީހުގެ ޖުމުލަ މެންބަރުންގެ އަދަދު؛ 93. ހާޒިރުވެ ތިބި މެންބަރުންގެ އަދަދު؛ 58. ފެންނަ ކަމަށް ވޯޓުދެއްވި މެންބަރުންގެ އަދަދު؛ 10. ނުފެންނަ ކަމަށް ވޯޓުދެއްވި މެންބަރުންގެ އަދަދު؛ 45. ވަކި ފަރާތަކަށް ވޯޓުދޭން ބޭނުންނުވާ ކަމަށް ވޯޓުދެއްވި މެންބަރަކު ނެތް. ވޯޓުގައި ބައިވެރިވި މެންބަރުންގެ އަދަދު؛ 55. ފާސްވުމަށް ބޭނުންވާ އަދަދު؛ 28. އެހެންކަމުން، މި ގަރާރު މަޖިލީހަށް ބަލައިގަތުމަކަށް ފާސްއެއްނުވި.

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:

11 ޑިސެންބަރު 2025ގައި މަސްވެރިން ކުރަމުންދިޔަ މުޒާހަރާއެއްގެ ތެރެއިން ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުގެ ކެންދޫ ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު މަޢުރޫފް ޒާކިރު ފުލުހުންގެ ބެލުމުގެ ދަށަށް ގެންގޮސްފައިވާތީ، އެ މައްސަލަ އިމްތިޔާޒާއި ސުލޫކު ކޮމިޓީން ދިރާސާކޮށް ނިންމި ގޮތުގެ ރިޕޯޓު ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުން ފާސްކުރެއްވުމާ މެދު އިއްޒަތްތެރި މެންބަރުންނަށް ފެނިވަޑައިގަންނަވާ ގޮތަކަށް ވޯޓުދެއްވުން އެދެން.

[ވޯޓުދެއްވުން]

ވޯޓުގެ ނަތީޖާ:

މަޖިލީހުގެ ޖުމުލަ މެންބަރުންގެ އަދަދު:	93
ހާޒިރުވެ ތިބި މެންބަރުންގެ އަދަދު:	58
ފެންނަ ކަމަށް ވޯޓުދިން މެންބަރުންގެ އަދަދު:	46
ނުފެންނަ ކަމަށް ވޯޓުދިން މެންބަރުންގެ އަދަދު:	10
ވަކި ގޮތަކަށް ވޯޓުދޭން ބޭނުންނުވާ ކަމަށް ވޯޓުދެއްވި މެންބަރުންގެ އަދަދު:	00
ވޯޓުގައި ބައިވެރިވި މެންބަރުންގެ އަދަދު:	56
ފާސްވުމަށް ބޭނުންވާ އަދަދު:	29
ވޯޓުގެ ނަތީޖާ:	ފާސް

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:

ދެންމެ ނެގުނު ވޯޓުގެ ނަތީޖާ ދަންނަވައިލާނަން. މަޖިލީހުގެ ޖުމުލަ މެންބަރުންގެ އަދަދު؛ 93. ހާޒިރުވެ ތިބި މެންބަރުންގެ އަދަދު؛ 58. ފެންނަ ކަމަށް ވޯޓުދެއްވި މެންބަރުންގެ އަދަދު؛ 46. ނުފެންނަ ކަމަށް ވޯޓުދެއްވި މެންބަރުންގެ އަދަދު؛ 10. ވަކި ގޮތަކަށް ވޯޓުދޭން ބޭނުންނުވާ ކަމަށް ވޯޓުދެއްވި މެންބަރަކު ނެތް. ވޯޓުގައި ބައިވެރިވި މެންބަރުންގެ އަދަދު؛ 56. ފާސްވުމަށް ބޭނުންވާ އަދަދު؛ 29. އެހެންކަމުން، މި ރިޕޯޓު ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުން ފާސްވެއްޖެ.

ނިންމުން

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:

ދެން މަޖިލީހުގެ ޖަލްސާއެއް އޮންނާނީ 27 އޮކްޓޫބަރު 2026 ވާ އަންގާރަ ދުވަހު ހެނދުނު 9:00ގައި.

والحمد لله رب العالمين މަޖިލިސް ނިމުނީ.

26.October.2026 11:57:13

Voting Mode Open

VOTE

Gaanoon no.10/2011 Mudhalaai khidhumathuge agun tax negumuge gaanoon ah islaah genaumuge bill balaigathumah

Result

Present	73
Eligible to vote	72
Yes	43
No	0
Abstain	0
Voted	43
Not Voted	29

Individual Results

ID	*Name*	*Constituency*	*Result*
00	Speaker		No voting right
01	Hussain Shareef (PNC)	Hulhumale' Uthuru	Not Present
02	Abdulla Shazeem (PNC)	Hulhumale' Medhu	Not Voted
03	Dr.Ahmed Shamheed (MDP)	Hulhumale' Dhekunu	Not Voted
04	Ahmed Aifan (PNC)	Henveyru Uthuru	Yes
05	Hussain Nasih (PNC)	Medhu Henveyru	Yes
06	Hussain Imran Latheef (PNC)	Henveyru Dhekunu	Not Present
07	Ali Ibrahim (PNC)	Henveyru Hulhangu	Yes
08	Mohamed Ibrahim (MDP)	Galolhu Uthuru	Yes
09	Meekail Ahmed Nasym (MDP)	Galolhu Dhekunu	Not Voted
10	Ibrahim Muhammad (PNC)	Mahchangolhi Uthuru	Not Voted
11	Ahmed Xamyr (PNC)	Mahchangolhi Medhu	Not Voted
12	Musthafa Hussain (PNC)	Mahchangolhi Dhekunu	Yes
13	Mohamed Nazim (MNP)	Maafannu Uthuru	Not Present
14	Asma Rasheed (PNC)	Maafannu Medhu	Yes
15	Abdulla Rifau (PNC)	Maafannu Dhekunu	Not Voted
16	Mohamed Musthafa Ibrahim (PNC)	Maafannu Hulhangu	Yes
17	Mohamed Ismail (PNC)	Villimale'	Not Present
18	Ali Moosa (PNC)	Hoarafushi	Not Voted
19	Ahmed Naseer (PNC)	Ihavandhoo	Yes
20	Ibrahim Shujau (PNC)	Baarashu	Yes
21	Abdul Latheef Mohamed (PNC)	Dhidhdhoo	Yes
22	Abdulla Shareef (PNC)	Kelaa	Yes
23	Abdul Gafoor Moosa (MDP)	Hanimaadhoo	Not Voted
24	Mohamed Rasheed (PNC)	Nolhivaram	Yes
25	Hussain Ziyad (MDP)	Vaikaradhoo	Yes
26	Mohamed Dawoodh (PNC)	Kulhudhuffushi Uthuru	Yes
27	Faruhath Mohamed (PNC)	Kulhudhuffushi Dhekunu	Not Present
28	Adam Shafeeq (PNC)	Makunudhoo	Yes
29	Ameen Faisal (MDP)	Kanditheemu	Not Voted
30	Hassan Mufeed Abdul Gadir (PNC)	Milandhoo	Yes
31	Mohamed Ibrahim (PNC)	Komandoo	Yes
32	Mohamed Mamdooh (PNC)	Funadhoo	Not Voted
33	Mohamed Afoo Hamid (PNC)	Kendhikulhudhoo	Not Present
34	Husnee Mubarik (PNC)	Manadhoo	Yes
35	Mohamed Abbas (MDA)	Velidhoo	Not Present
36	Abdul Sattar Mohamed (PNC)	Holhudhoo	Yes
37	Abdul Latheef Abdul Rahman (PNC)	Alifushi	Not Present
38	Ibrahim Shifaz (PNC)	Ungoofaaru	Yes
39	Mohamed Ali (PNC)	Dhuvaafaru	Yes
40	Ibrahim Falah (PNC)	Inguraidhoo	Yes
41	Ahmed Zahir (PNC)	Maduvvari	Not Voted
42	Abdul Hannan Aboobakuru (IND)	Thulhaadhoo	Not Present
43	Ahmed Saleem (PNC)	Eydhafushi	Not Present
44	Mauroof Zakir (MDP)	Kendhoo	Not Voted
45	Mohamed Siruhaan (PNC)	Hithaadhoo	Not Present
46	Mohamed Abdul Rahman (PNC)	Hinnavaru	Yes
47	Yaaseen Abdulla (PNC)	Naifaru	Not Voted
48	Mohamed Shamin Habeeb (PNC)	Kurendhoo	Not Voted
49	Munthazim Ibrahim (PNC)	Kaashidhoo	Yes
50	Ibrahim Naseem (PNC)	Thulusdhoo	Yes
51	Hussain Riza Adam (PNC)	Maafushi	Yes
52	Dr.Anara Naeem (PNC)	Huraa	Yes
53	Hassan Zareer (PNC)	Mathiveri	Not Voted
54	Hussain Sameer (MDP)	Thoddoo	Yes
55	Qasim Ibrahim (JP)	Maamigili	Not Present
56	Ahmed Thariq (PNC)	Mahibadhoo	Not Voted
57	Abdulla Rasheed (PNC)	Dhangethi	Not Voted
58	Adam Zahir (PNC)	Felidhoo	Yes
59	Mohamed Niushad (MDP)	Keyodhoo	Not Voted

Individual Results

ID	*Name*	*Constituency*	*Result*
60	Ahmed Nazim (PNC)	Dhiggaru	Not Present
61	Ibrahim Naufal (PNC)	Mulaku	Not Present
62	Ahmed Aslam (PNC)	Bilehdhoo	Yes
63	Fathimath Sauda (PNC)	Nilandhoo	Not Voted
64	Ahmed Siyam Mohamed (MDA)	Meedhoo	Not Present
65	Hussain Hameed (PNC)	Kudahuvadhoo	Yes
66	Hassan Waheed (PNC)	Vilufushi	Not Voted
67	Ahmed Riyaz (PNC)	Thimarafushi	Yes
68	Ali Ashrag (PNC)	Kinbidhoo	Not Present
69	Hanan Mohamed Rasheed (PNC)	Guraidhoo	Not Voted
70	Ismail Shafeeu (PNC)	Isdhoo	Yes
71	Yoosuf Nasheed (PNC)	Gamu	Yes
73	Ahmed Shakir (MDP)	Maavashu	Yes
74	Azim Abdul Azeez (PNC)	Vilingili	Not Voted
75	Mohamed Fazeel (PNC)	Dhaandhoo	Yes
76	Asadhulla Shihab (PNC)	Gemanafushi	Not Voted
77	Ibrahim Didi (PNC)	Kolamaafushi	Yes
78	Saudulla Hilmy (PNC)	Thinadhoo Uthuru	Not Voted
79	Mohamed Alsan Ahmed (PNC)	Thinadhoo Dhekunu	Yes
80	Mohamed Shameez (PNC)	Madaveli	Yes
81	Ashraf Rasheed (PNC)	Faresmaathodaa	Not Voted
82	Mohamed Ali (PNC)	Gadhdhoo	Yes
83	Hamad Abdulla (PNC)	Fuvahmulah Uthuru	Not Present
84	Ali Fazad (PNC)	Fuvahmulah Medhu	Not Present
85	Ibrahim Hussain (PNC)	Fuvahmulah Dhekunu	Yes
86	Mohamed Shahid (PNC)	Hulhudhoo	Not Present
87	Ismail Nizar (PNC)	Feydhoo Uthuru	Not Present
88	Ibrahim Didi (PNC)	Feydhoo Dhekunu	Yes
89	Ahmed Didi (MDP)	Maradhoo	Yes
90	Abdulla Sodig (MDP)	Hithadhoo Uthuru	Not Voted
91	Ahmed Azaan Marzooq (PNC)	Hithadhoo Medhu	Not Voted
92	Ibrahim Nazil (MDP)	Hithadhoo Dhekunu	Not Voted
93	AbdulRahman (IND)	AdduMeedhoo	Not Voted

26.October.2026 12:00:36

Voting Mode Open

VOTE

Eagle Hills kunfunya eku Dhivehi sarukaarun “Rasmale” mashrooaa gulhey gothun vefaiva ehbasvumuge emmehaa thafseeluthah haama kurumah govaalaa hushahalhuvvaafaiva garaar balaigathumah

Result

Present	75
Eligible to vote	74
Yes	10
No	45
Abstain	0
Voted	55
Not Voted	19

Individual Results

ID	*Name*	*Constituency*	*Result*
00	Speaker		No voting right
01	Hussain Shareef (PNC)	Hulhumale' Uthuru	Not Present
02	Abdulla Shazeem (PNC)	Hulhumale' Medhu	No
03	Dr.Ahmed Shamheed (MDP)	Hulhumale' Dhekunu	Not Voted
04	Ahmed Aifan (PNC)	Henveyru Uthuru	No
05	Hussain Nasih (PNC)	Medhu Henveyru	No
06	Hussain Imran Latheef (PNC)	Henveyru Dhekunu	Not Present
07	Ali Ibrahim (PNC)	Henveyru Hulhangu	No
08	Mohamed Ibrahim (MDP)	Galolhu Uthuru	Yes
09	Meekail Ahmed Nasym (MDP)	Galolhu Dhekunu	Yes
10	Ibrahim Muhammad (PNC)	Mahchangolhi Uthuru	Not Voted
11	Ahmed Xamyr (PNC)	Mahchangolhi Medhu	Not Voted
12	Musthafa Hussain (PNC)	Mahchangolhi Dhekunu	No
13	Mohamed Nazim (MNP)	Maafannu Uthuru	Not Present
14	Asma Rasheed (PNC)	Maafannu Medhu	No
15	Abdulla Rifau (PNC)	Maafannu Dhekunu	No
16	Mohamed Musthafa Ibrahim (PNC)	Maafannu Hulhangu	No
17	Mohamed Ismail (PNC)	Villimale'	Not Present
18	Ali Moosa (PNC)	Hoarafushi	Not Voted
19	Ahmed Naseer (PNC)	Ihavandhoo	No
20	Ibrahim Shujau (PNC)	Baarashu	No
21	Abdul Latheef Mohamed (PNC)	Dhidhdhoo	No
22	Abdulla Shareef (PNC)	Kelaa	No
23	Abdul Gafoor Moosa (MDP)	Hanimaadhoo	Not Voted
24	Mohamed Rasheed (PNC)	Nolhivaram	No
25	Hussain Ziyad (MDP)	Vaikaradhoo	Yes
26	Mohamed Dawoodh (PNC)	Kulhudhuffushi Uthuru	No
27	Faruhath Mohamed (PNC)	Kulhudhuffushi Dhekunu	Not Present
28	Adam Shafeeq (PNC)	Makunudhoo	No
29	Ameen Faisal (MDP)	Kanditheemu	Yes
30	Hassan Mufeed Abdul Gadir (PNC)	Milandhoo	No
31	Mohamed Ibrahim (PNC)	Komandoo	No
32	Mohamed Mamdooh (PNC)	Funadhoo	Not Voted
33	Mohamed Afoo Hamid (PNC)	Kendhikulhudhoo	Not Present
34	Husnee Mubarik (PNC)	Manadhoo	No
35	Mohamed Abbas (MDA)	Velidhoo	Not Present
36	Abdul Sattar Mohamed (PNC)	Holhudhoo	No
37	Abdul Latheef Abdul Rahman (PNC)	Alifushi	Not Present
38	Ibrahim Shifaz (PNC)	Ungoofaaru	No
39	Mohamed Ali (PNC)	Dhuvaafaru	No
40	Ibrahim Falah (PNC)	Inguraidhoo	No
41	Ahmed Zahir (PNC)	Maduvvari	Not Voted
42	Abdul Hannan Aboobakuru (IND)	Thulhaadhoo	Not Present
43	Ahmed Saleem (PNC)	Eydhafushi	Not Present
44	Mauroof Zakir (MDP)	Kendhoo	Not Voted
45	Mohamed Siruhaan (PNC)	Hithaadhoo	No
46	Mohamed Abdul Rahman (PNC)	Hinnavaru	No
47	Yaaseen Abdulla (PNC)	Naifaru	Not Voted
48	Mohamed Shamin Habeeb (PNC)	Kurendhoo	No
49	Munthazim Ibrahim (PNC)	Kaashidhoo	No
50	Ibrahim Naseem (PNC)	Thulusdhoo	Not Voted
51	Hussain Riza Adam (PNC)	Maafushi	No
52	Dr.Anara Naeem (PNC)	Huraa	No
53	Hassan Zareer (PNC)	Mathiveri	Not Voted
54	Hussain Sameer (MDP)	Thoddoo	Yes
55	Qasim Ibrahim (JP)	Maamigili	Not Present
56	Ahmed Thariq (PNC)	Mahibadhoo	Not Voted
57	Abdulla Rasheed (PNC)	Dhangethi	Not Voted
58	Adam Zahir (PNC)	Felidhoo	No
59	Mohamed Niushad (MDP)	Keyodhoo	Yes

Individual Results

ID	*Name*	*Constituency*	*Result*
60	Ahmed Nazim (PNC)	Dhiggaru	Not Present
61	Ibrahim Naufal (PNC)	Mulaku	Not Present
62	Ahmed Aslam (PNC)	Bilehdhoo	No
63	Fathimath Sauda (PNC)	Nilandhoo	Not Voted
64	Ahmed Siyam Mohamed (MDA)	Meedhoo	Not Present
65	Hussain Hameed (PNC)	Kudahuvadhoo	No
66	Hassan Waheed (PNC)	Vilufushi	No
67	Ahmed Riyaz (PNC)	Thimarafushi	No
68	Ali Ashrag (PNC)	Kinbidhoo	Not Present
69	Hanan Mohamed Rasheed (PNC)	Guraidhoo	Not Voted
70	Ismail Shafeeu (PNC)	Isdhoo	No
71	Yoosuf Nasheed (PNC)	Gamu	No
73	Ahmed Shakir (MDP)	Maavashu	Yes
74	Azim Abdul Azeez (PNC)	Vilingili	Not Voted
75	Mohamed Fazeel (PNC)	Dhaandhoo	No
76	Asadhulla Shihab (PNC)	Gemanafushi	Not Voted
77	Ibrahim Didi (PNC)	Kolamaafushi	No
78	Saudulla Hilmy (PNC)	Thinadhoo Uthuru	No
79	Mohamed Alsan Ahmed (PNC)	Thinadhoo Dhekunu	No
80	Mohamed Shameez (PNC)	Madaveli	No
81	Ashraf Rasheed (PNC)	Faresmaathodaa	No
82	Mohamed Ali (PNC)	Gadhdhoo	No
83	Hamad Abdulla (PNC)	Fuvahmulah Uthuru	Not Present
84	Ali Fazad (PNC)	Fuvahmulah Medhu	No
85	Ibrahim Hussain (PNC)	Fuvahmulah Dhekunu	No
86	Mohamed Shahid (PNC)	Hulhudhoo	Not Present
87	Ismail Nizar (PNC)	Feydhoo Uthuru	Not Present
88	Ibrahim Didi (PNC)	Feydhoo Dhekunu	No
89	Ahmed Didi (MDP)	Maradhoo	Yes
90	Abdulla Sodig (MDP)	Hithadhoo Uthuru	Yes
91	Ahmed Azaan Marzooq (PNC)	Hithadhoo Medhu	Not Voted
92	Ibrahim Nazil (MDP)	Hithadhoo Dhekunu	Yes
93	AbdulRahman (IND)	AdduMeedhoo	Not Voted

26.October.2026 12:02:56

Voting Mode Open

VOTE

11 December 2025 gai, Masverin kuramundhiya muzaaharaaehgge therein, Kendhoo Dhaairaage Member Mauroof Zakir fuluhunge belumuge dhashah gengosfaivaathee, e massala dhiraasaakoh Imthiyaazaai Sulooku Committee in nimmigothuge report faaskuruma

Result

Present	75
Eligible to vote	74
Yes	46
No	10
Abstain	0
Voted	56
Not Voted	18

Individual Results

ID	*Name*	*Constituency*	*Result*
00	Speaker		No voting right
01	Hussain Shareef (PNC)	Hulhumale' Uthuru	Not Present
02	Abdulla Shazeem (PNC)	Hulhumale' Medhu	Yes
03	Dr.Ahmed Shamheed (MDP)	Hulhumale' Dhekunu	Not Voted
04	Ahmed Aifan (PNC)	Henveyru Uthuru	Yes
05	Hussain Nasih (PNC)	Medhu Henveyru	Yes
06	Hussain Imran Latheef (PNC)	Henveyru Dhekunu	Not Present
07	Ali Ibrahim (PNC)	Henveyru Hulhangu	Yes
08	Mohamed Ibrahim (MDP)	Galolhu Uthuru	No
09	Meekail Ahmed Nasym (MDP)	Galolhu Dhekunu	No
10	Ibrahim Muhammad (PNC)	Mahchangolhi Uthuru	Not Voted
11	Ahmed Xamyr (PNC)	Mahchangolhi Medhu	Not Voted
12	Musthafa Hussain (PNC)	Mahchangolhi Dhekunu	Yes
13	Mohamed Nazim (MNP)	Maafannu Uthuru	Not Present
14	Asma Rasheed (PNC)	Maafannu Medhu	Yes
15	Abdulla Rifau (PNC)	Maafannu Dhekunu	Yes
16	Mohamed Musthafa Ibrahim (PNC)	Maafannu Hulhangu	Yes
17	Mohamed Ismail (PNC)	Villimale'	Not Present
18	Ali Moosa (PNC)	Hoarafushi	Not Voted
19	Ahmed Naseer (PNC)	Ihavandhoo	Yes
20	Ibrahim Shujau (PNC)	Baarashu	Yes
21	Abdul Latheef Mohamed (PNC)	Dhidhdhoo	Yes
22	Abdulla Shareef (PNC)	Kelaa	Yes
23	Abdul Gafoor Moosa (MDP)	Hanimaadhoo	Not Voted
24	Mohamed Rasheed (PNC)	Nolhivaram	Yes
25	Hussain Ziyad (MDP)	Vaikaradhoo	No
26	Mohamed Dawoodh (PNC)	Kulhudhuffushi Uthuru	Yes
27	Faruhath Mohamed (PNC)	Kulhudhuffushi Dhekunu	Not Present
28	Adam Shafeeq (PNC)	Makunudhoo	Yes
29	Ameen Faisal (MDP)	Kanditheemu	No
30	Hassan Mufeed Abdul Gadir (PNC)	Milandhoo	Yes
31	Mohamed Ibrahim (PNC)	Komandoo	Yes
32	Mohamed Mamdooh (PNC)	Funadhoo	Not Voted
33	Mohamed Afoo Hamid (PNC)	Kendhikulhudhoo	Not Present
34	Husnee Mubarik (PNC)	Manadhoo	Yes
35	Mohamed Abbas (MDA)	Velidhoo	Not Present
36	Abdul Sattar Mohamed (PNC)	Holhudhoo	Yes
37	Abdul Latheef Abdul Rahman (PNC)	Alifushi	Not Present
38	Ibrahim Shifaz (PNC)	Ungoofaaru	Yes
39	Mohamed Ali (PNC)	Dhuvaafaru	Yes
40	Ibrahim Falah (PNC)	Inguraidhoo	Yes
41	Ahmed Zahir (PNC)	Maduvvari	Not Voted
42	Abdul Hannan Aboobakuru (IND)	Thulhaadhoo	Not Present
43	Ahmed Saleem (PNC)	Eydhafushi	Not Present
44	Mauroof Zakir (MDP)	Kendhoo	Not Voted
45	Mohamed Siruhaan (PNC)	Hithaadhoo	Yes
46	Mohamed Abdul Rahman (PNC)	Hinnavaru	Yes
47	Yaaseen Abdulla (PNC)	Naifaru	Not Voted
48	Mohamed Shamin Habeeb (PNC)	Kurendhoo	Yes
49	Munthazim Ibrahim (PNC)	Kaashidhoo	Yes
50	Ibrahim Naseem (PNC)	Thulusdhoo	Yes
51	Hussain Riza Adam (PNC)	Maafushi	Yes
52	Dr.Anara Naeem (PNC)	Huraa	Yes
53	Hassan Zareer (PNC)	Mathiveri	Not Voted
54	Hussain Sameer (MDP)	Thoddoo	No
55	Qasim Ibrahim (JP)	Maamigili	Not Present
56	Ahmed Thariq (PNC)	Mahibadhoo	Not Voted
57	Abdulla Rasheed (PNC)	Dhangethi	Not Voted
58	Adam Zahir (PNC)	Felidhoo	Yes
59	Mohamed Niushad (MDP)	Keyodhoo	No

Individual Results

ID	*Name*	*Constituency*	*Result*
60	Ahmed Nazim (PNC)	Dhiggaru	Not Present
61	Ibrahim Naufal (PNC)	Mulaku	Not Present
62	Ahmed Aslam (PNC)	Bilehdhoo	Yes
63	Fathimath Sauda (PNC)	Nilandhoo	Not Voted
64	Ahmed Siyam Mohamed (MDA)	Meedhoo	Not Present
65	Hussain Hameed (PNC)	Kudahuvadhoo	Yes
66	Hassan Waheed (PNC)	Vilufushi	Yes
67	Ahmed Riyaz (PNC)	Thimarafushi	Yes
68	Ali Ashrag (PNC)	Kinbidhoo	Not Present
69	Hanan Mohamed Rasheed (PNC)	Guraidhoo	Not Voted
70	Ismail Shafeeu (PNC)	Isdhoo	Yes
71	Yoosuf Nasheed (PNC)	Gamu	Yes
73	Ahmed Shakir (MDP)	Maavashu	No
74	Azim Abdul Azeez (PNC)	Vilingili	Not Voted
75	Mohamed Fazeel (PNC)	Dhaandhoo	Yes
76	Asadhulla Shihab (PNC)	Gemanafushi	Not Voted
77	Ibrahim Didi (PNC)	Kolamaafushi	Yes
78	Saudulla Hilmy (PNC)	Thinadhoo Uthuru	Yes
79	Mohamed Alsan Ahmed (PNC)	Thinadhoo Dhekunu	Yes
80	Mohamed Shameez (PNC)	Madaveli	Yes
81	Ashraf Rasheed (PNC)	Faresmaathodaa	Yes
82	Mohamed Ali (PNC)	Gadhdhoo	Yes
83	Hamad Abdulla (PNC)	Fuvahmulah Uthuru	Not Present
84	Ali Fazad (PNC)	Fuvahmulah Medhu	Not Voted
85	Ibrahim Hussain (PNC)	Fuvahmulah Dhekunu	Yes
86	Mohamed Shahid (PNC)	Hulhudhoo	Not Present
87	Ismail Nizar (PNC)	Feydhoo Uthuru	Not Present
88	Ibrahim Didi (PNC)	Feydhoo Dhekunu	Yes
89	Ahmed Didi (MDP)	Maradhoo	No
90	Abdulla Sodig (MDP)	Hithadhoo Uthuru	No
91	Ahmed Azaan Marzooq (PNC)	Hithadhoo Medhu	Not Voted
92	Ibrahim Nazil (MDP)	Hithadhoo Dhekunu	No
93	AbdulRahman (IND)	AdduMeedhoo	Yes